

Δια Χριστόν σαλότητα

Η **δια Χριστόν σαλότητα** (τρέλα), αναφέρεται στον τρόπο λειτουργίας μίας ειδικής τάξης αγίων στο σώμα της εκκλησίας, οι οποίοι ενεργώντας με παράδοξο τρόπο και μακριά από τα συνήθη τυπικά ηθικά σχήματα, κατάφεραν να επιτύχουν την αγιότητα και συνάμα να επαναφέρουν πλήθος κόσμου μέσα στους κόλπους της εκκλησίας. Το παράδειγμα αυτό πολλές φορές υπήρξε σκανδαλιστικό για πιστούς και μη στην ιστορία της εκκλησίας, αλλά η εκκλησία μέσω των αγίων αυτών είδε την έκφραση και τη φανέρωση ενός ξεχωριστού χαρίσματος τους Αγίου Πνεύματος, μία

από τις οξύτερες μορφές του προφητικού κηρύγματος.

Οι σαλοί-τρελοί, είναι συνήθως μοναχοί οι οποίοι αφήνουν την ησυχία των μοναστηριών τους και κατεβαίνουν στις πόλεις λειτουργώντας με πράξεις παράλογες και ανόητες, οι οποίες όμως έχουν βαθύτερο νόημα και σκοπό ώστε να καταδείξουν την αλήθεια που βρίσκεται πίσω από τα προσχήματα και τους τύπους του κόσμου. Δεν έχουν πρόβλημα να μπουν για παράδειγμα σε ταβέρνες, σε πορνεία, να συναναστραφούν κακόφημες συντροφιάς, μοιάζοντας να συσσωματώνονται με το παράδειγμα των ανυπόληπτων της κοινωνίας. Τη στιγμή αυτή είναι όμως που ο σαλός μοναχός φανερώνει την αλήθεια της σωτηρίας, πάντα με τρόπο που αρμόζει στο επίπεδο των συναναστραφέντων. Εξού και αστειεύεται, επιτιμάει του αμαρτωλούς, θαυματοουργεί, διαβάζει τα μυστικά των ανθρώπων, χλευάζει δημόσια τα κρυφά παραπτώματά τους με τρόπο που μόνο ο ένοχος μπορεί να αντιληφθεί, τη στιγμή που και ο ίδιος στα μάτια τους τους φαντάζει πολύ αμαρτωλός, όντας φαινομενικά στο ίδιο επίπεδο αμαρτωλότητας. Γι αυτό και καταλύει προκλητικά νηστείες, επισκέπτεται πορνεία, ομιλεί με διεφθαρμένους, εμπαιζοντας τελικά τα προσχήματα του κόσμου τούτου, λίγο πριν, επιστρέψει τη νύχτα με το αληθινό προσώπειο πια της αγιότητας, στην προσευχή και τη άσκηση. Εξου και ο σαλός άγιος για την εκκλησία είναι ο Άγιος στην πλέον ακραία μορφή άσκησης, της έσχατη αυταπάρνηση την πλήρη απέκδυση του εγώ.

Οι σαλοί κατά βάση έρχονται σε εποχές έντονης εκκοσμίκευσης του χριστιανικού βίου. Εμφανίζονται την εποχή που τα συμβατικά κριτήρια της κοινωνίας μετρούν την ηθική του Χριστού με τα μέτρα της κοινωνικής ευπρέπειας και όχι με το ευαγγελικό ήθος. Έρχονται να θυμίσουν πόσο ασυμβίβαστη είναι η σωτηρία του ανθρώπου όταν αυτή θέλει να ικανοποιεί την κοινωνική υπόληψη και να καταγγείλει την υποκρισία της συμβατικής ζωής. Ο ίδιος λοιπόν απορρίπτει το μανδύα της αγιότητας, γνωρίζοντας ότι η ατομική ηθική δημιουργεί αυτοϊκανοποίηση, αποφασίζοντας να άρει το σταυρό της Εκκλησίας στους ώμους του, για να σωθούν αμαρτωλοί και βασανισμένοι άνθρωποι. Γνωρίζει δε, πως αυτό μπορεί να γίνει με τη φανέρωση των πλαστών προσωπειών της συμβατικής ευπρέπειας που αφανίζει την προσωπική ετερότητα και ελευθερία, κονιορτοποιώντας το υποκριτικό καθιερωμένο ύφος και τις απατηλές αξιολογήσεις. Αυτή τη μορφή άσκησης, δεν την επιλέγουν όμως οι ίδιοι, αλλά επιλέγονται απ' τον ίδιο το Θεό να την πράξουν. Οι ίδιοι αποφασίζουν να δεχτούν αδιαμαρτύρητα την κλήση αυτή αλλά και τις αμαρτίες που τους προσάπτουν, αμαρτίες κοινές και κρύφιεσ μέσα στην κοινωνία, έτσι ώστε να ξεσκεπάσουν στην κοινωνία το ψευδές προσώπειο της.

Τελικά οι άγιοι αυτοί, μέτοχοι της βασιλείας του Θεού, υπερβαίνουν τη διάσπαση την ανθρώπινης οντότητας που προέρχεται από την αμαρτία και την κάνουν γεγονός κοινωνίας και αγάπης. Αποφασίζουν να καταδείξουν το ευαγγελικό ήθος, το οποίο δεν επιθυμεί την κατάλυση του νόμου, αλλά την υπέρβαση του νόμου στα πλαίσια της βασιλείας του Θεού. Έτσι και κερδίζουν την εμπιστοσύνη των αμαρτωλών, των δυστυχισμένων και των ανυπόληπτων, οδηγώντας τους στη σωτηρία.

Τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα σαλών αγίων είναι:

- Συμεών Εμέσης
- Ανδρέας ο δια Χριστόν σαλός
- Θωμάς ο δια Χριστόν σαλός
- Λουκάς Εφέσου
- Ιωάννης ο σαλός
- Βασίλειος ο σαλός
- Ιωάννης Μόσχας
- Προκόπιος ο Ρώσος
- Ξένια της Αγίας Πετρούπολης

Βίος Αγίου Ανδρέα του δια Χριστόν σαλός

**Ο Άγιος Ανδρέας
ο διά Χριστόν
σαλός τιμάται
στις 28 Μαΐου.**

*Ο βίος του Αγίου
Ανδρέου συντάχθηκε
από τον πρεσβύτερο
Νικηφόρο της Αγίας
Σοφίας Κωνσταν-
τινουπόλεως, περί τα
μέσα του 10ου
αιώνος μ.Χ. (956 -
959 μ.Χ.), επί
βασιλείας
του Κωνσταντίνου Ζ'
Πορφυρογέννητου.*

Ο Άγιος Ανδρέας, ο διά Χριστόν σαλός, καταγόταν από την Σκυθία και έζησε κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Λέοντος ΣΤ' του Σοφού (886 - 912 μ.Χ.). Από παιδική ηλικία είχε πουληθεί ως δούλος σε κάποιον πρωτοσπαθάρη και στρατηλάτη της Ανατολής, ονομαζόμενο Θεόγνωστο, άνδρα ενάρητο και ευσεβή, ο οποίος τόσο αγάπησε τον μικρό Ανδρέα, ώστε τον μεταχειρίστηκε ως υιό του, φροντίζοντας για την επιμελή και θεοσεβή μόρφωση αυτού.

Τον Ανδρέα είλκυαν περισσότερο από κάθε άλλο τα ιερά γράμματα και ιδιαίτερα οι Βίοι και τα Μαρτύρια των αγωνιστών της Χριστιανικής πίστewς. Τέτοιος δε υπήρξε ο ζήλος του προς αυτά, ώστε αποκλήθηκε «σαλός» (μωρός), διότι ο ζήλος του αυτός τον ωθούσε πολλές φορές στο να υπομένει εμπαιγμούς, ταπεινώσεις και βαριές ύβρεις και να προβαίνει σε διαβήματα που κρίνονται ως ανισόρροπα και εκκεντρικά. Αλλά εκείνος υπέμενε τους εξευτελισμούς, παρηγορούμενος από το ότι πολλές φορές πετύχαινε να

επαναφέρει στην ευθεία οδό παραστρατημένες υπάρξεις.

Αλλά ο Άγιος Ανδρέας διακρινόταν και για την φιλανθρωπία και την αγαθοποιία του. Όχι μόνο μοιραζόταν τα υπάρχοντά του με τους φτωχούς, αλλά προσέφερε ότι είχε και ο ίδιος έμενε νηστικός και γυμνός. Σε εκείνους που τον παρατηρούσαν για τις υπερβολικές αγαθοεργίες του, υπενθύμιζε τους λόγους του Κυρίου «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε», και τους ἔλεγε ὅτι στο πρόσωπο κάθε ἀνθρώπου, και μάλιστα του πάσχοντος ἀδελφού, ἔβλεπε τον Χριστό.

Ο Άγιος, σε μία ολονύκτια Ακολουθία στο ναό των Βλαχερνών είδε τη Θεοτόκο στον ουρανό προσευχόμενη και σκέπυσα το λαό με το τίμιο ωμοφόριό της (1 και 28 Οκτωβρίου).

Κάποια ημέρα συνέβη κάτι παράδοξο στο θεράποντα του Κυρίου. Κατά την συνήθειά του, για να μην γνωρίζει κανείς την εργασία του στους προθάλαμους των εκκλησιών, όπου προσευχόταν, πορευόταν κρυφά προς το ναό της Πανυμνήτου Θεοτόκου, στην αριστερά στοά της αγοράς του Μεγάλου Κωνσταντίνου. Έτυχε, τότε, κάποιο παιδί να διέρχεται τη λεωφόρο, εκτελώντας διαταγή του κυρίου του. Ο Όσιος πήγαινε προς το ναό για να προσευχηθεί· το παιδί τάχυνε το βήμα του και τον πρόφθασε, χωρίς ο Όσιος να το αντιληφθεί.

Όταν ἔφθασε προ των πυλών του ναού ο Ανδρέας, Θεού θέλοντος, ἐξέτεινε τη δεξιά του χείρα και αφού σφράγισε με το σημεῖο του τιμίου Σταυρού τις πύλες, αυτές ευθύς υποχώρησαν. Εισήλθε στο ναό και ἄρχισε τις προσευχές, μη γνωρίζοντας ὅτι κάποιος τον παρακολουθοῦσε. Το παιδί, το οποίο ακολουθοῦσε τον Όσιο, γνώριζε ὅτι ο ἄνθρωπος ἦταν σαλός. Όταν τον είδε να ανοίγει αυτομάτως τις πύλες του ναού, ἔφριξε και κυριεύθηκε ἀπό τρόμο· ἔλεγε, λοιπόν, στον εαυτό του: «Ποῖόν δούλο του Θεού οι κατὰ ἀλήθειαν μωροὶ σαλό ονομάζουν! Πόσο μέγας ἅγιος εἶναι, και εμεῖς οι ἀνόητοι ἀγνοοῦμε! Πόσους κρυφούς δούλους ἔχει ο Θεός και ουδεὶς γνωρίζει τα περὶ αὐτῶν!».

Αυτά λογιζόταν το παιδί και πλησίασε, για να μάθει τί κάνει ο Άγιος εντός του ναού· βλέπει, λοιπόν, αὐτόν προ του ἄμβωνος να κρέμεται στον ἀέρα και να προσεύχεται. Κατεπλάγη ἀπό το παράδοξο τούτο θέαμα και αναχώρησε, για να εκτελέσει την διαταγή του κυρίου του. Ο Όσιος τελείωσε την προσευχή του και ἔφυγε. Εξερχόμενος ἀπό το ναό, ἀσφάλισε πάλι τις θύρες με το σημεῖο του Σταυρού. Τότε ἀντιλήφθηκε την παρουσία του παιδιού και λυπήθηκε, επειδή κάποιος οικέτης ἔγινε θεατῆς των συμβάντων· ἀνέμενε την ἐπιστροφή του παιδιού, για να του παραγγεῖλει να μην ἀποκαλύψει τα περὶ του Οσίου. Συνάντησε το παιδί και εἶπε: «Φύλαξε, τέκνον, ὅλα ὅσα εἶδες στον τόπο τούτο και θα ἔχεις το ἔλεος του Κυρίου του Θεού».

Μία ημέρα, προς το τέλος της αγίας Τεσσαρακοστής, ο λαός της βασιλευούσης των πόλεων, της Κωνσταντινουπόλεως, ἐπευφημοῦσε τον Δεσπότη Χριστό μετὰ βαίων και ὕμνων. Βλέπει, τότε, ο μακάριος Ανδρέας, κάποιον γέροντα, ωραίο κατὰ την ἐξωτερική ἐμφάνιση, να εἰσέρχεται στο ναό της του Θεού Σοφίας. Πλήθος λαού τον ακολουθοῦσε, με βάρια και σταυρούς, οι οποίοι ἔλαμπαν ως ἀστραπή· μελωδοῦσαν μέλος τερπνό, ἠδύ και σωτήριο. Ο ἕνας στον ἄλλο παραχωροῦσε το προβάδισμα και ὅλοι κατευθύνονταν προς τον ἄμβωνα. Ο γέροντας ἐκεῖνος κατεῖχε κινύρα και

έκρουε τις χορδές συνοδεύοντας τους ψάλτες. Ο μακάριος ετέρπετο από το θέαμα και την ψαλμωδία· σκίρτησε και είπε: «Μνήσθητι Κύριε τοῦ Δαβὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ. Ἰδοὺ, ἀκούσαμε τὴν Κυρία τὴν Κυριοπρεσβεύτρια καὶ τὴν εὐρήκαμε ὅμοια πρὸς τὴ Σοφίαν τὴν τερπνὴ».

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ Ἅγιος. Κάποιοι ἀπὸ τοὺς παρευρισκόμενους σοφοὺς ἔλεγαν: «Πῶς, σαλέ; Αναφέρεται στο στίχο αὐτὸ τοῦ ψαλμοῦ ἡ Παναγία; Τί εἶναι αὐτὰ τα ὁποῖα λέγεις;». καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἀγνοίας τοὺς γέλασαν καὶ ἀναχώρησαν. Ὁ μακάριος τα ἔλεγε αὐτὰ ἐπειδὴ εἶδε τὸν Δαβὶδ με ἄλλους Προφῆτες νὰ ἔχουν ἔλθει ἐκεῖ.

Ἔτσι θεοφιλῶς ἐζήσῃ ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς Ἅγιος Ἀνδρέας καὶ κοιμήθη με εἰρήνῃ σὲ ηλικία ἐξήντα ἕξι ἐτῶν. Εὐθύς εὐωδίασαν μύρα καὶ θυμιάματα στὸν τόπο ἐκεῖνο, ὅπου ἄφησε τὸ πνεῦμα τοῦ ὁ Ἅγιος. Μία γυναῖκα φτωχὴ, ἡ ὁποία διέμενε πλησίον οσφράνθηκε τὴν ηδύπνοο καὶ ἀσύγκριτη εὐωδία. τὴν ἀκολούθησε, λοιπόν, αὐτὴ καὶ ἐφθασε στὸν τόπο ἐκεῖνο ὅπου ἐκεῖτο ὁ Ἅγιος. Βρῆκε τὸν μακάριο νεκρὸ· ἤδη δὲ ἀνέβλυζε μύρο ἀπὸ τὸ τίμιο λείψανό του. Ἐτρεξε, λοιπόν, καὶ ἀνήγγειλε τὸ θαῦμα, επικαλούμενη με ὄρκο ὡς μάρτυρα τὸν Θεό. Πολλοὶ συγκεντρώθηκαν τότε, ἀλλὰ δὲν βρῆκαν τὸ τίμιο λείψανο τοῦ Ἁγίου. Τοὺς προκαλοῦσε κατάπληξη, ὁμως, ἡ εὐοσμία τοῦ μύρου καὶ τῶν θυμιαμάτων. Ὁ Κύριος, ὁ Ὁποῖος γνωρίζει τὰ κρίματα ἐκάστου καὶ τὰ ἀπόκρυφα κατορθώματα τοῦ Ἁγίου, μετέθεσε τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ἔγραψε πολλὰς προφητεῖες οἱ ὁποῖες δὲν ἐκδόθηκαν ποτέ καὶ βρίσκονται στὴν Μονὴ Ἰβήρων.

Στίχος

Παύλου τὸ ῥῆμα καὶ μεταστὰς Ἀνδρέας Ἡμεῖς γε μωροὶ διὰ Χριστὸν κεκράγει.
Ὅγδοάτη εἰκάδι Ἀνδρέας ἔκθανε πυκινόφρων.

Ἀπολυτίκιον Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε

Μωρίαν ἐκούσιον διὰ Χριστὸν τὸν Θεόν, ἐπόθησας Ὅσιε, τὸν σοφιστὴν ἀληθῶς,
μωράνας καὶ ἤνυσας, μέσον πολλῶν θορύβων, τὸν ἀγῶνα Ἀνδρέα· ὅθεν
σε ὁ Δεσπότης, Παραδείσου πρὸς πλάτος, ἐσκήνωσε πρεσβεῦειν ὑπὲρ τῶν
τιμώντων σε.

Κοντάκιον Ἦχος α'. Χορὸς ἀγγελικός

Τὸν βίον εὐσεβῶς, ἐκτελέσας θεόφρον, δοχεῖον καθαρὸν, τῆς Τριάδος
ἐδείχθης, Ἀνδρέα μακάριε, καὶ Ἀγγέλων ὁμόσκηνος· ὅθεν αἴτησαι τὸν ἰλασμὸν
καὶ
εἰρήνην, τοῖς τιμῶσί σε, καὶ ἐκτελοῦσι σὴν μνήμην, δοθῆναι πρεσβεΐαις σου.

Ἔτερον Κοντάκιον Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ

Τὸν ἐκουσίως κακουχούμενον, πενόμενον, ἐμπαροινούμενον ἐκάστοτε,
τυπτόμενον, λιθαζόμενον καὶ θέατρον ἐποφθέντα κόσμῳ μέλψωμεν Ἀνδρέαν
ὀσιώτατον,
ὡσπερ σαλὸν διὰ Χριστὸν πολιτευσάμενον, πόθῳ κρᾶζοντες· Χαίροις, Πάτερ
θεόληπτε.

Κάθισμα Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα

Σταυρὸν ἐπ' ὤμων σου, ἀναλαβόμενος, προθύμως ὅσιν κατηκολούθησας, τῷ σταυρωθέντι δι' ἡμᾶς, ἀδίκως μαστιζόμενος, λίθοις τε βαλλόμενος, δαιμόνων προσποιούμενος, ζήσας ὑπὲρ ἄνθρωπον, μάκαρ βίον ἰσάγγελον διὸ καὶ σὺν ἀγγέλοις χορεύων, μέμνησο μάκαρ τῶν τιμώντων σε.

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελοι προσποιήσεις τὰς μωρὰς σου, Ἀνδρέα, ἐθαύμασαν, πανόσιε πάτερ, ὅτι πέλων σοφὸς ἀληθῶς ὡς σαλὸς ἐβίως, δαιμόνων, ἕξηχος καὶ ἄνομος· διόπερ νῦν βοῶμέν σοι ἀξιόχρεως· Χαῖρε, ἀπαύγασμα ἐγκρατείας· χαῖρε, θησαύρισμα ἀπαθείας· Χαῖρε, τοῦ Χριστοῦ ἐν σαρκὶ φέρων στίγματα· χαῖρε, τοῦ ἐχθροῦ ὁ συντρίψας φρυάγματα· Χαῖρε, πάτερ, ἐνδιαίτημα προσποιήσεων μωρῶν· χαῖρε, ἄνερ, καλλιέργημα προσφερθεὶς διὰ Χριστόν· Χαῖρε, ὅτι κατείδες

Παραδείσου τὸ κάλλος· χαῖρε, ὅτι ἀνεῖλες ἀρχεκάκου τὸ μένος· Χαῖρε, αὐτόπτης τῆς Σκέπης Παρθένου· χαῖρε, ὁ λάτρης τοῦ Λόγου Ὑψίστου· Χαῖρε, σοφῶς σὺν κυσὶν ὁ βιώσας· χαῖρε, σαφῶς ὡς σαλὸς διαπρέψας· Χαίροις, Πάτερ θεόληπτε.

Μεγαλυνάριον

Σοῦ ἢ ὑπὲρ ἄνθρωπον βιοτή, ἐξέπληξε νόας, καὶ δαιμόνων τοὺς ζοφερούς, πῶς γυμνὸς Ἀνδρέα, καὶ ἕξηχον τὸν τρόπον, λαθῶν ἐπολιτεύσω· διὸ τιμῶμέν σε

Πηγή: http://pragmatikoixristianoι.blogspot.de/2012/06/blog-post_543.html

Προφητείες για τους εσχάτους καιρούς **Από τον βίο του αγίου Ανδρέα του δια Χριστόν Σαλού**

(Τέλη 9ου αρχές 10ου αι. μ.Χ.)

Πηγή: βίος του οσίου Ανδρέου του δια Χριστόν σαλού, εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου

Οι άγιοι του Κυρίου είναι οδοδείκτες της πορείας ενός εκάστου ημών, αλλά και του κόσμου μας. Γιατί όπως είπε ο Χριστός, "όλα τα φανέρωσα στους φίλους μου" (Ιωάννης 15/ιε' 15). Καθώς λοιπόν διαβάζουμε την προφητεία αυτή, παρμένη από την εξαίρετη έκδοση της Ι. Μ. Παρακλήτου, και για να αποφύγουμε τον κίνδυνο παρερμηνείας, ας θυμόμαστε τα εξής: 1. Για μια εντελώς ορθή κατανόηση της προφητείας, χρειάζεται το πρωτότυπο κείμενο, και όχι η μετάφραση που δημοσιεύουμε εμείς εδώ. 2. Από τη ρήση αυτών που είπε ο άγιος, μέχρι την κατανόηση, την ενθύμιση και την καταγραφή τους από τον μαθητή του, υπάρχει κάποια απόσταση, που καλό είναι να την θυμόμαστε. Ειδικά σε μια τόσο περίπλοκη προφητεία, που δύσκολα συγκρατεί κανείς μέχρι να την καταγράψει. 3. Να

θυμόμαστε ότι ορισμένα πράγματα έχουν γραφεί με βάση την ορολογία της εποχής εκείνης που γράφτηκαν, και πρέπει σε κάθε περίπτωση να διακρίνουμε την περιγραφή από την ερμηνεία μιας προφητείας. Και κάποια άλλα γράφθηκαν μόνο για την περιοχή της Κωνσταντινούπολης, ενώ άλλα είναι γραμμένα σε προφητική γλώσσα που παραπέμπει σε ανάλογες προφητείες της Αγίας Γραφής, χωρίς τη γνώση των οποίων, δεν μπορεί να γίνει αποσυμβολισμός.

Αρχές των ωδίνων

Ο Επιφάνιος συναντήθηκε κάποτε με τον όσιο και τον πήρε σπίτι του, με σκοπό να ξεκουρασθεί για μια τουλάχιστον εβδομάδα απ' τους πολλούς κόπους. Κάθησαν κάπου μόνοι τους και ο νέος άρχισε να τον ερωτά:

- Πως θα γίνει το τέλος του κόσμου; Τι είναι «αι αρχαί των ωδίνων» και πότε θα γίνουν; Από που θα καταλάβουν οι άνθρωποι ότι πλησιάζει η συντέλεια, και ποια θα είναι τα σημάδια που θα τη φανερώσουν; Ποιο τέλος θα έχει η Πόλις μας (Κωνσταντινούπολη), αυτή η νέα Ιερουσαλήμ; Τι θα γίνουν οι σεβάσμιμοι ναοί; Τι θα γίνουν οι θείοι σταυροί, οι άγιες εικόνες και τα ιερά βιβλία; Που θα ασφαλισθούν τα λείψανα των αγίων; Εξήγησέ μου, σε παρακαλώ! Ξέρω ότι για σένα και τους αγίους, που είναι όμοιοι μ' εσένα, είπε ο Θεός: «Υμίν δέδοται γνώναι τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών». Πόσο μάλιστα τα μυστήρια του κόσμου!
- Η Πόλις αυτή, αποκρίθηκε ο μακάριος, που κατέχει τα πρωτεία ανάμεσα σε πολλές άλλες πόλεις και έθνη, θα μείνει απόρθητη και ελεύθερη. Τη φυλάει η Θεοτόκος «εν τη σκέπη των πτερυγών της», και με τις πρεσβείες της θα παραμείνει άτρωτη. Πολλά έθνη θα πολιορκήσουν τα τείχη της, αλλά η δύναμής τους θα συντριβή, και θ' αναχωρήσουν ντροπιασμένα. Απ' αυτή θα πλουτίσουν πολλοί και θα απολαύσουν τα αγαθά της.

Ωστόσο κάποια προφητεία λέει ότι θα την αλώσουν οι Αγαρηνοί και θα σφάξουν με το μαχαίρι τους πλήθους λαού. Εγώ όμως πιστεύω ότι θα εισορμήσει και το ξανθό γένος, του οποίου η ονομασία αρχίζει από το δέκατο έβδομο γράμμα της αλφαβήτου (P). Θα μπει λοιπόν και θα κατακόψει, και θα στρώσει τους αμαρτωλούς στο έδαφος. Αλλοίμονό του όμως από τα δύο ομογενή έθνη. Τα όπλα τους θα είναι γρήγορα σαν τον άνεμο, και καταστροφικά σαν κοφτερό δρεπάνι, που κόβει το θέρος τα γεννήματα. Τα όπλα αυτά δεν θα αναχαιτίζονται, αλλ' όμως μετά θα διαλύονται.

Ο ευσεβής βασιλιάς

- Τώρα, παιδί μου, Πως να σου διηγηθώ χωρίς δάκρια για την αρχή των ωδίνων και τη συντέλεια; Κατά τις έσχατες ημέρες θα αναδείξει ο Θεός βασιλιά κάποιο φτωχό^[*]. Ο βασιλιάς αυτός θα πολιτευθεί με δικαιοσύνη, θα σταματήσει όλους τους πολέμους και θα πλουτίσει τους φτωχούς. Θα βασιλεύσει η ευτυχία όπως στην εποχή του Νώε. Οι άνθρωποι θα πλουτίσουν πολύ, θα ζουν γαλήνια και ειρηνικά, θα τρώνε, θα πίνουν, θα έρχονται σε γάμο, θα κινούνται με πολλή άνεση και θα απολαμβάνουν αμέριμνοι τα αγαθά της γης, επειδή δεν θα γίνονται πόλεμοι, θα μετατρέψουν τα σπαθιά τους σε δρεπάνια, τα βέλη σε πασσάλους, και τα δόρατα σε γεωργικά εργαλεία για να καλλιεργούν τη γη.

Αργότερα ο βασιλιάς θα στραφεί ανατολικά και θα ταπεινώσει τους Αγαρηνούς, γιατί ο

Θεός είναι οργισμένος μαζί τους για τη βλάσφημη θρησκεία τους και για τη σοδομίτικη αμαρτία που κάνουν, πολλοί βέβαια απ' αυτούς θα βαπτισθούν, θα ευαρεστήσουν στον βασιλιά και θα τιμηθούν, οι υπόλοιποι όμως θα εξοντωθούν, θα καούν ή θα θανατωθούν σκληρά.

Εκείνη την εποχή το Ιλλυρικό θα επανέλθει στο βασίλειο των Ρωμαίων, ενώ η Αίγυπτος θα συνθηκολογήσει. Ο βασιλιάς αυτός θ' απλώσει το δεξί του χέρι στα γύρω έθνη, θα ημερώσει τα ξανθά γένη και θα κατατροπώσει τους εχθρούς του. Η βασιλεία του θα διαρκέσει τριανταδύο χρόνια. Για δώδεκα χρόνια δεν θα εισπράττει φόρους και δασμούς, θα ξαναχτίσει γκρεμισμένα θυσιαστήρια και θα ανοικοδομήσει ιερούς ναούς. Στις ημέρες του δεν θα γίνονται δίκες, αλλά ούτε θα υπάρχει άδικος και αδικημένος, τον βασιλιά αυτόν θα τον φοβηθεί όλη η γη, θα αναγκάσει τους ανθρώπους με τον φόβο να σωφρονισθούν, και θα εξοντώσει τους άρχοντες που παρανομούν.

Εκείνον τον καιρό ο Θεός θα φανερώσει στον βασιλιά όλο το χρυσάφι, όπου και αν βρίσκεται κρυμμένο. Κι αυτός θα το σκορπίσει «με το φτυάρι» σ' όλη τη χώρα του. Από τον πολύ πλούτο οι άρχοντες θα ζουν σαν βασιλιάδες και οι φτωχοί σας άρχοντες. Ο βασιλιάς αυτός θα κάνει μεγάλα κατορθώματα. Θα ξεκινήσει με πολύ ζήλο για να διώξει τους Ιουδαίους. Κανείς Ισραηλίτης δεν θα απομείνει μέσα σ' αυτή την Πόλη. Δεν θα ακούγονται γλέντια με λύρες, κιθάρες και άσεμνα τραγούδια. Δεν θα γίνεται τίποτα αισχρό, γιατί θα μισήσει και θα εξολοθρεύσει «εκ πόλεως Κυρίου πάντας τους εργαζομένους την ανομίαν» (Ψαλμ. Ρ' 8).

Θα επικρατήσει τότε μεγάλη χαρά και αγαλίσιας. Η γη και η θάλασσα θα δίνουν πλούσια τα αγαθά τους. Η ζωή θα κυλά γαλήνια και ειρηνικά, και οι άνθρωποι θα ευφραίνονται όπως τον καιρό του Νώε, μέχρις ότου ήρθε ο κατακλυσμός.

Ο χιλιάρχος Αράν

- Μετά την βασιλεία αυτή θ' αρχίσουν οι συμφορές. Θα έρθει σ' αυτήν την Πόλη ο υιος της απώλειας, ο χιλιάρχος Αράν και θα βασιλεύσει τρία χρόνια και έξι μήνες. Θα αναγκάσει μάλιστα τους ανθρώπους να κάνουν τέτοια παρανομία, που όμοιά της ούτε έγινε ποτέ, αφότου δημιουργήθηκε ο κόσμος, ούτε θα ξαναγίνει. Θα διατάξει δηλαδή και θα νομοθετήσει, ώστε να συνέρχονται, θέλοντας και μη, πατέρας με κόρη, γιος με μητέρα, αδελφός με αδελφή. Κι όποιος θα αντιστέκεται ή θα αντιμιλά, θα θανατώνεται. Εκείνος όμως που θα πεθάνει μ' αυτόν τον τρόπο, θα καταταγεί την ημέρα της κρίσεως μαζί με τον Ιωάννη τον Πρόδρομο.

Ο βασιλιάς αυτός θα διατάξει να συζευχθούν οι μοναχοί με τις μοναχές, καθώς επίσης και οι ιερείς. Έτσι η παρανομία της μίξεως θα γίνει χειρότερη από του φόνου. Ο ίδιος θα πορνεύσει με την μητέρα του και την κόρη του. Αφού λοιπόν θα γίνει νόμος η ακολασία, όλοι οι άσωτοι θα κάνουν όργια με τις αδελφές τους. Η δυσωδία της αιμομιξίας θ' ανέβει στον ουρανό, και ο Κύριος θα οργισθεί υπερβολικά με ολόκληρη την οικουμένη. Θα δώσει τότε διαταγή και θ' αρχίσουν να πέφτουν οι αστραπές και οι βροντές με ασυγκράτητο θυμό σ' όλη τη γη. Πολλές πόλεις θα καούν. Οι άνθρωποι θα παραλύσουν από τον φοβερό κρότο των βροντών και θα πεθάνουν με κακό θάνατο, ενώ άλλοι θα καούν από τις αστραπές.

Αλλοίμονο τότε στη γη, γιατί πλησιάζει η φοβερή απειλή και η οργή του Παντοκράτορος! Θα γίνει λιμός, και οι άνθρωποι θα πεθαίνουν σωρηδόν από την πείνα. Θα επακολουθήσει δυνατός σεισμός και θα πέσει κάθε οικοδόμημα. Πολλοί εργάτες της ανομίας θα βρουν κακό τέλος χωμένοι μέσα στα ερείπια.

Ο ήλιος θα γίνει μαύρος και σκοτεινός, ενώ η σελήνη σαν αίμα, εξ αιτίας των ανθρώπων που εξομοιώθηκαν με τους χοίρους. Τ' αστέρια θα πέσουν στη γη. Κάθε βουνό και νησί

θα μετακινηθεί από την βία του σεισμού και της απειλής. Οι ιερείς του Θεού, μαζί με όσους εναρέτους και εγκρατείς θα έχουν απομείνει, θα καταφύγουν στα βουνά και στα σπήλαια.

Τότε λοιπόν θα παταχθεί ο άνομος βασιλιάς και θα εξορισθεί στο σκότος το εξώτερο. Όσοι θα κατοικούν στην πρεσβυτέρα Ρώμη, στην Αρσενόη, στη Στρόβυλο, στην Αρμενόπετρα ή στην Καρυόπολη θα είναι μακάριοι. Σ' αυτές τις πόλεις οι άνθρωποι θα ζήσουν ειρηνικά. Στις άλλες όμως θα γίνουν πόλεμοι και ταραχές, καθώς είναι γραμμένο: «Μελλήσεται ακούειν πολέμους και ακοάς πολέμων» (πρβλ. Μαρκ. Ιγ' 7) και τα ακόλουθα.

Ο ειδωλολάτρης βασιλιάς

- Έπειτα στην Πόλη αυτή θ' ανέβει άλλος βασιλιάς. Θα είναι βλοσυρός και μαύρος, αρνητής του Θεού και των αγίων. Θα μελετήσει βιβλία των Ελλήνων, θα ασπασθεί τη θρησκεία τους, και θα πολεμήσει τους αγίους και την Εκκλησία του Χριστού. Αφού περάσουν οι πρώτες ημέρες της βασιλείας του, θα κάψει όλα τα ιερά σκεύη και θα ονομάσει «φούρκα» τον Σταυρό. Θα διαλύσει επίσης το ιερατείο και θα σφάξει τον μισό πληθυσμό στους δημοσίους δρόμους.

Εκείνες τις ημέρες θα στραφούν οι γονείς εναντίον των παιδιών, τα παιδιά εναντίον των γονέων και θα θανατωθούν μεταξύ τους. Ο αδελφός θα παραδώσει σε θάνατο τον αδελφό, και ο φίλος τον φίλο. Πολλοί, που θα ομολογήσουν ότι ο Ιησούς Χριστός είναι Θεός και «βασιλεύς των απάντων», θα λάβουν το στεφάνι του μαρτυρίου.

Ο βασιλιάς αυτός θα μεταφέρει τους κατοίκους από τα νησιά στην περιοχή της Θράκης, της Μακεδονίας και του Στρυμόνος, οπότε τα νησιά θα ερημώσουν. Στον ουρανό θα γίνουν κτύποι φοβεροί, στην γη μεγάλοι σεισμοί και κατεδαφίσεις πόλεων. Τα έθνη και τα βασίλεια θα ξεσηκωθούν το ένα εναντίον του άλλου. Θα γίνει μεγάλος χαλασμός επάνω στην γη, και οι άνθρωποι θα πέσουν σε θλίψη και στεναχώρια.

Την ίδια εποχή θα φανεί φωτιά στον ουρανό σαν από πυρωμένα κάρβουνα, που θα επισκιάσει απειλητικά με την ταχύτητα της αστραπής ολόκληρη τη γη. Τέτοια σύγχυσις θα επικρατήσει στον αέρα, ώστε το ένα πτηνό θα πέφτει πάνω στο άλλο. Η γη θα γεμίσει φίδια που θα δαγκώνουν τους αμετανόητους αμαρτωλούς. Και όλα αυτά θα είναι η αρχή των «ωδίνων».

Ο τελευταίος βασιλιάς των Ρωμαίων

- Όταν πεθάνει ο ασεβής βασιλιάς θα έρθει κάποιος απ' την Αιθιοπία, από το πρώτο «κέρας», και θα βασιλεύσει, καθώς λένε, δώδεκα χρόνια. Η βασιλεία του θα είναι ειρηνική. Θα ανοικοδομήσει τους ιερούς ναούς που κατεδάφισαν οι προκάτοχοί του και θα επαναφέρει τους ανθρώπους στα νησιά τους. Για την καλοσύνη του θα τον αγαπήσει ο Θεός και όλος ο λαός. Όσο θα βασιλεύει, θα επικρατεί χαρά και αγαλίασις σε όλο τον κόσμο.

Μετά απ' αυτόν θα βασιλεύσει κάποιος από την Αραβία για ένα χρόνο. Στις ημέρες του, με ένα νεύμα του Παντοκράτορος, θα ενωθούν τα άγια τμήματα του τιμίου και ζωοποιού Σταυρού και θα δοθεί ακέραιος στον βασιλιά. Εκείνος θα τον πάρει και θα πορευθεί στην Ιερουσαλήμ. Όταν φθάσει στον τόπο του Κρανίου, θα αποθέσει με τα ίδια του τα χέρια το βασιλικό του στέμμα στην κορυφή του Σταυρού, θα τον υψώσει και θα πει: «Κύριε Ιησού Χριστέ, συμπληρώθηκαν τα χρόνια που είχες προκαθορίσει για την βασιλεία των Ρωμαίων. Δέξου το αοίδιμο και θαυμαστό δώρο Σου, και μαζί μ' αυτό και το πνεύμα μου».

Αμέσως λοιπόν θα κατεβεί από τον ουρανό άγγελος Κυρίου και θα πάρει τον τίμιο Σταυρό με το διάδημα, καθώς και την ψυχή του βασιλιά. Έτσι θα λήξει η βασιλεία των Ρωμαίων, γιατί το στήριγμά της υπήρξε ανέκαθεν για τους χριστιανούς ο τίμιος Σταυρός. Μακάριοι τότε όσοι θα φύγουν από την Πόλη εκείνη, και θα καταφύγουν στις ερημιές και τα σπήλαια.

Η συμβασιλεία

- Κατόπιν θα εμφανισθούν στην Πόλη μας τρεις νέοι, μωροί, αναιδείς και διεφθαρμένοι. Αυτοί θα βασιλεύσουν με διαβολική όμως ενέργεια θ' αρχίσουν μεταξύ τους φοβερό πόλεμο. Θα ξεκινήσει ο πρώτος, θα μπει στη Θεσσαλονίκη και θα πει: «Πόλης των Θεσσαλονικέων! Εσύ θα νικήσεις τους εχθρούς σου, γιατί είσαι καύχημα των αγίων, και σε αγίασε ο Κύριος».

Θα επιστρατεύσει στους πολίτες από επτά ετών και άνω. Θα επιστρατεύσει ακόμη τους ιερείς και μοναχούς, θα κατασκευάσει πολεμικά άρματα, θα ετοιμάσει μεγάλο στόλο και θα πορευθεί στη Ρώμη. Μπροστά στις πύλες της θα σταθεί και θα φωνάξει: «Χαίρε Ρώμη τρίρρωμη και τιμημένη! Φορείς σπαθί κοφτερό και βέλη ακονισμένα. Κράτησε σταθερά την πίστη σου και μην την αλλάξεις μέχρι τη συντέλεια και οι κάτοικοι σου θα είναι μακάριοι». Έπειτα θα επιστρατεύσει τα ξανθά γένει, και θα περιμένει τους άλλους δύο βασιλείς.

Ο δεύτερος θα επιστρατεύσει τη Μεσοποταμία και τα νησιά των Κυκλάδων (κατ' άλλη γραφή: τις κοιλάδες των νήσων). Θα επιστρατεύσει ακόμη και τους ιερείς και μοναχούς, αναμμένος από φοβερό μίσος εναντίον των άλλων δύο. Θα ξεκινήσει τότε και θα έρθει στον «ομφαλό» της γης. Λένε μερικοί ότι ο «ομφαλός» της οικουμένης είναι η Αλεξάνδρεια. Εκεί θα περιμένει τους άλλους δύο, με τους οποίους θα πολεμήσει.

Ο τρίτος θα ξεκινήσει κι αυτός από την Πόλη και θα στρατολογήσει την Καρία, Φρυγία, Ασία, Αρμενία, Γαλατία και Αραβία. Όταν φθάσει στο Σύλαιο, θα πει: «Αν και ονομάστηκες Σύλαιο, δεν θα λεηλατηθείς ούτε θα κυριευθείς από κανένα εχθρό σου». Ύστερα θα συμμαχήσει μ' ένα λαό ανεξάρτητο, που δεν θα έχει δηλαδή υποταγεί ούτε σ' αυτόν ούτε στους άλλους δύο βασιλείς.

Τέλος θα συγκεντρωθούν και θα παραταχθούν και οι τρεις αντιμέτωποι, ο ένας απέναντι στον άλλον. Θα επακολουθήσει σύγκρουσις μεγάλη και φοβερή και θα κομματιαστούν όπως τα πρόβατα στο κρεοπωλείο. Οι τρεις βασιλείς θα σκοτωθούν, καθώς και όλο το στράτευμα. Το αίμα των Ρωμαίων θα κυλήσει σαν νερό ύστερα από ραγδαία βροχή. Κανείς δεν θα σωθεί. Το νερό της θαλάσσης θα ανακατευθεί με το αίμα με μήκος δώδεκα σταδίων. Οι γυναίκες θα μείνουν χήρες. Επτά γυναίκες θα ζητούν έναν άνδρα και δεν θα τον βρίσκουν, μέχρις ότου ακούσουν και έρθουν άλλοι από τα ξένα. Όσο για τους ανήλικους που θα απομείνουν, όταν ανδρωθούν, θα γίνουν από την πολλή ασωτία αναισθητοι σαν τα γουρούνια.

Μακάριοι τότε και τρισμακάριοι όσοι θα αγωνίζονται για τον Κύριο στα όρη και στα σπήλαια, γιατί δεν θα βλέπουν το κακό που θα γίνεται στον κόσμο. Αυτοί θα περιμένουν την αναμέτρηση με τον αντίχριστο. Αυτοί είναι τα άκακα πρόβατα, που θα θυσιασθούν για τον Χριστό από τον πονηρό δαίμονα, τον αντίχριστο.

Η βδελυρή βασίλισσα

- Εκείνη την εποχή, επειδή δεν θα υπάρχει άξιος άνδρας, αλλά θα είναι όλοι αποχαυνωμένοι, θα έρθει από τον Πόντο μία πονηρή και αισχρή γυναίκα και θα βασιλεύσει στη βασιλίδα των πόλεων. Αυτή θα είναι βακχεύτρια, μάγισσα και άσωτη· μ' ένα λόγο, θυγατέρα του διαβόλου.

Στις ημέρες της ο ένας θα επιβουλεύεται τον άλλον και θα γίνονται σφαγές στους δρόμους και στα σπίτια της πόλεως. Ο ισχυρότερος θα σκοτώνει τον άλλον. Ο γιος τον πατέρα, ο πατέρας τον γιο, η μητέρα την κόρη και η κόρη την μητέρα, ο αδελφός τον αδελφό και ο φίλος τον φίλο. Μεταξύ των ανθρώπων θα επικρατεί πολλή κακία και μίσος. Μέσα στις εκκλησίες θα γίνονται ασέλγειες, μοιχείες, ασωτίες, αιμομιξίες, χοροί και σατανικά τραγούδια, χλευασμοί και παιγνίδια, που ούτε είδε ούτε άκουσε άνθρωπος.

Εκείνη η ακάθαρτη βασίλισσα θα ονομάσει τον εαυτό της θεά και θα πολεμήσει τον Θεό. Θα μολύνει μάλιστα με ακαθαρσίες τα άγια θυσιαστήρια. Θα πλύνει το σώμα της και με το απόπλυμα αυτό της αισχύνης θα μολύνει όλον τον λαό. Θα αποστρέψει το πρόσωπό της από τον Θεό. Θ' αρπάξει τα τίμια σκεύη από τους ναούς, τους τίμιους σταυρούς και τις σεβάσμιες εικόνες, τα «Ευαγγέλια», τους «Αποστόλους» και κάθε ιερό βιβλίο. Κι αφού τα συγκεντρώσει σε μεγάλο σωρό, θα βάλει φωτιά και θα τα κάψει. Όσο για τις εκκλησίες, θα τις γκρεμίσει μέχρι το έδαφος. Θα ψάξει ακόμη να βρει λείψανα αγίων για να τα κάψει, αλλά δεν θα βρει, γιατί ο Θεός με αόρατη δύναμη θα τα μεταφέρει αλλού. Τότε η αθλία θα συντρίψει την αγία Τράπεζα της μεγάλης εκκλησίας της του Θεού Σοφίας, και θα καταστρέψει μέσα σε αυτή το κάθε τι. Ύστερα θα στραφεί προς την ανατολή και θα πει με αυθάδεια στον Ύψιστο: «Ε, συ που σε ονομάζουν Θεό, μήπως δίστασα να εξαλείψω το πρόσωπό σου από την γη; Κοίταξε πόσα σου έκανα, κι εσύ δεν μπόρεσες να μου πειράξεις ούτε μία τρίχα. Περίμενε λίγο και θα σχίσω τον ουρανό και θα έρθω να αναμετρηθώ μαζί σου, και τότε θα δω ποιος Θεός είναι δυνατότερος και ισχυρότερος».

Αυτά θα πει η γάγγραινα και θα πράξει ακόμη χειρότερα, φτύνοντας προς τον ουρανό και πετώντας πέτρες. Τα αισχρότερα όμως έργα της δεν θα τα αναφέρω.

Τότε ο παντοκράτωρ Κύριος θα στρέψει με θυμό το τόξο Του προς τη μεγάλη αυτή Πόλη και θ' απλώσει το χέρι Του με τρομερή δύναμη επάνω της. Θα την αδράξει γερά, θα κόψει με το δρεπάνι της δυνάμεώς Του το έδαφος, πάνω στο οποίο στηρίζεται, και θα διατάξει τα κύματα της θαλάσσης να την καταπιούν. Εκείνα θα υπακούσουν και θα ορμήσουν κι από τα δύο μέρη με καταπληκτική ταχύτητα και μεγάλη βοή. Τότε ο Κύριος θα ξεκολλήσει τη βάση της πόλεως από τη γη, και θα τη σηκώσει ψηλά στριφογυρίζοντάς την σαν μύλο, ενώ οι κάτοικοι με φρίκη πολλή θα κράζουν «αλλοίμονο». Έπειτα θα την ρήξει πάνω σ' αυτά τα κύματα, που θα την κατακλύσουν ορμητικά, θα την σκεπάσουν και θα την παρασύρουν στο φοβερό και αχανές πέλαγος.

Αυτό θα είναι, παιδί μου Επιφάνιε, το τέλος της πόλεώς μας. Και όσα σου είπα ότι θα συμβούν, είναι τα δεινά εκείνα που ονόμασε ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός «αρχή ωδίνων». Μετά την καταστροφή της πόλεως αυτής θ' ακολουθήσουν τα γεγονότα της συντελείας.

Η συντέλεια του κόσμου

Επαναστάσεις του Ισραηλιτικού κράτους

- Μετά την συμπλήρωση της βασιλείας των εθνών, λένε μερικοί ότι ο Θεός θα επανασυστήσει το ισραηλιτικό κράτος, για να βασιλεύσει στη γη μέχρι το τέλος του κόσμου. Επικαλούνται μάλιστα ως μαρτυρία το ακόλουθο χωρίο του Ησαΐου: «Και έσται εν ταις εσχάτες ημέραις, αρεί Κύριος ο Θεός σημείον εν τη συμπληρώσει των εθνών επί πάντα τα πρόβατα Ιούδα, τα διεσκορπισμένα εν τοις έθνεσι και συνάξει τους απωσμένους Ισραήλ εν τη αγία πόλει Ιερουσαλήμ. Και έσται τω Ισραήλ ως τη ημέρα η εξήλθεν εκ γης Αιγύπτου» (πρβλ. ια' 12,16). Επικαλούνται επίσης και τον απόστολο Παύλο που λέει: «Όταν το πλήρωμα των εθνών ήξη, τότε πας Ισραήλ σωθήσεται» (πρβλ. Ρωμ. ια' 25,26).

Έτσι μ' ένα στόμα υποστηρίζουν αυτά, ενώ ο μάρτυς Ιππόλυτος προσθέτει πως κατά τον

ερχομό του αντιχρίστου θα πλανηθούν πρώτοι οι Ιουδαίοι. Αυτό το έχει άλλωστε βεβαιώσει εκ των προτέρων και ο Χριστός, λέγοντάς τους: «Εγώ ελήλυθα εν τω ονόματι του πατρός μου, και ου λαμβάνετε με· εάν άλλος έλθη εν τω ονόματι τω ιδίω εκείνον λήψετε» (Ιωαν. ε΄ 43).

Είναι πολύ φανερό ότι θα συγκεντρώσει πάλι ο Θεός τους ισραηλίτες στην Ιερουσαλήμ και θα τους ξαναδώσει όσα είχαν και πρώτα. Και τούτο, για να ανατρέψει τη μέχρι τότε πρόφασή τους ότι η απώλειά τους οφείλεται στον διασκορπισμό. Θα μπορούσαν δηλαδή κατά την ημέρα της κρίσεως ν' απολογηθούν ως εξής στον Χριστό: «Αν μας συγκέντρωνες στην Ιερουσαλήμ και μας ξαναέδινες όσα είχαμε, τότε θα πιστεύαμε σ' εσένα, αφού δεν θα υπήρχε πια λόγος να φθονούμε τα έθνη, που προτιμήθηκαν τόσο εις βάρος μας».

Έτσι, λοιπόν, θα συναχθούν όλοι μαζί και θ' ανακτήσουν ό,τι στερήθηκαν, αλλά θα παραμείνουν στην ίδια απιστία. Και τότε πως θα σωθούν, όταν μάλιστα την ίδια εποχή θα έρθει ανάμεσά τους ο αντίχριστος και θα πιστέψουν όλοι τους σ' αυτόν, σύμφωνα με τον λόγο του Κυρίου; Ο Θεός δεν ψεύδεται. «Εγώ ειμί η αλήθεια» διακηρύττει με τον μονογενή του Υιό. Με την αποκατάστασή τους λοιπόν θα στερηθούν αυτομάτως απ' αυτή τη δικαιολογία.

Λέγοντας ο απόστολος Παύλος ότι θα σωθούν, δεν εννοεί ότι θα σωθούν από την αιώνια κόλαση, αλλά από την περιπλάνησή τους τόσα χρόνια τώρα στα ξένα, και από τον ονειδισμό των άλλων λαών, και από την ανομολόγητη εντροπή. Θα συναχθούν δηλαδή στην πατρίδα τους και θα σωθούν απ' την δουλεία και τον ζυγό και τον χλευασμό που τόσα χρόνια υπέφεραν. Δεν θα σωθούν όμως από την αιώνια κόλαση. Αφού δεν τους έπεισε η θλίψης, ώστε να πιστέψουν στον Χριστό, πως θα τους πείσει η νομιζόμενη χάρις;

Ο καταποντισμός της αγια-Σοφιάς

- Πνευματικέ μου πατέρα, είπε ο Επιφάνιος, άφησε αυτά και εξήγησέ μου εκείνο που λέγεται, ότι δηλαδή η αγια-Σοφιά δεν θα καταποντισθεί μαζί με την Πόλη, αλλά θα μείνει κρεμασμένη στον αέρα από κάποια αόρατη δύναμη.
- Τι λες, παιδί μου, αποκρίθηκε ο δίκαιος. Αφού θα βυθισθεί όλη η Πόλης, πως θα σωθεί η εκκλησία; Και ποιος θα μπαίνει σ' αυτήν για να προσκυνήσει;

Μήπως ο Θεός κατοικεί σε χειροποίητους ναούς; Όχι βέβαια. Πάντως στη φήμη αυτή υπάρχει και κάτι αληθινό: Θα μείνει δηλαδή μόνο ο στύλος που βρίσκεται στην αγορά, γιατί κατέχει τους «τίμιους ήλους». Αυτός μόνο θα διασωθεί, ώστε περνώντας τα πλοία να δένουν επάνω του τα σχοινιά τους, και να θρηνούν αυτή την επτάλοφη Βαβυλώνα λέγοντας: «Αλλοίμονό μας! Η μεγάλη, η αρχαία Πόλης βυθίστηκε. Εδώ κάναμε με επιτυχία τις εμπορικές μας συναλλαγές και πλουτίζαμε». Το πένθος της θα διαρκέσει σαράντα ημέρες. Εξ αιτίας της θλίψεως των ημερών εκείνων θα δοθεί το βασίλειο στην πρεσβυτέρα Ρώμη, καθώς επίσης στο Σύλαιο και στη Θεσσαλονίκη. Αυτά θα συμβούν όταν θα πλησιάζει η συντέλεια, οπότε η κατάσταση του κόσμου θα χειροτερεύει, οι πόνοι και οι συμφορές θα πολλαπλασιάζονται.

Τα βδελυρά έθνη

- Κατά το έτος εκείνο θ' ανοίξει ο Κύριος τις πύλες των Ινδιών που έκλεισε ο βασιλιάς των Μακεδόνων Αλέξανδρος. Θα βγουν τότε απ' εκεί οι εβδομήντα δύο βασιλείς με τον λαό τους, τα λεγόμενα βδελυρά έθνη, που είναι πιο σιχαμερά από κάθε αηδία και δυσωδία. Αυτά θα διασκορπισθούν σ' όλο τον κόσμο. Θα τρώνε ζωντανούς τους ανθρώπους και θα πίνουν το αίμα τους. Θα καταβροχθίζουν επίσης με μεγάλη ηδονή μύγες, βατράχους,

σκυλιά και κάθε ακαθαρσία.

Αλλοίμονο στις περιοχές, απ' όπου θα περάσουν! Αν είναι δυνατόν, Κύριε, ας μην υπάρχουν τότε Χριστιανοί! Γνωρίζω όμως ότι θα υπάρχουν.

Εκείνες τις ημέρες θα σκοτεινιάσουν, σαν να θρηγούν στον αέρα για όσα αποτροπιαστικά θα διαπράξουν εκείνα τα σιχαμερά έθνη. Ο ήλιος θα γίνει σαν αίμα, ενώ η σελήνη κι όλα τα άστρα θα σκοτισθούν, καθώς θα τα βλέπουν επάνω στη γη να συναγωνίζονται στην ακαθαρσία. Αυτοί οι λαοί θα κατασκάψουν τη γη, θα κάνουν αποχωρητήρια τα θυσιαστήρια, και θα βάλουν τα άγια σκεύη σε αιμωτική χρήση. Τότε όσοι θα κατοικούν στην Ασία, ας φύγουν στα νησιά των Κυκλάδων (κατ' άλλη γραφή: τις κοιλάδες των νήσων), γιατί τα ρυπαρά έθνη δεν θα πάνε εκεί, και ας πενθήσουν για εξακόσιες εξήντα ημέρες.

Ο αντίχριστος

- Τότε θα σαρκωθεί απ' την φυλή του Δαν ο σατανάς, δηλαδή θα γεννηθεί ο αντίχριστος. Δεν θα γίνει όμως άνθρωπος με τη δική του δύναμη, αλλά θα του πλάση ο Θεός σκεύος αισχρό και ρυπαρό, για να εκπληρωθούν έτσι οι λόγοι των προφητών. Θ' απολυθεί λοιπόν απ' τα δεσμά, με τα οποία τον είχε δέσει ο δεσπότης Χριστός όταν κατέβηκε στον άδη, και θα μπει σ' εκείνο το σκεύος που πλάσθηκε για αυτόν. Έτσι θα γίνει άνθρωπος, θα ανδρωθεί, θα βασιλεύσει, και τότε θ' αρχίσει να δείχνει την πλάνη του καθώς λέει ο θεολόγος Ιωάννης. Έπειτα θ' αρχίσει πόλεμο με τα νησιά των Κυκλάδων (κατ' άλλη γραφή: τις κοιλάδες των νήσων). Νησιά, καθώς λέει ο Ησαΐας, είναι οι εκκλησίες που προήλθαν από τους εθνικούς (κδ' 15, με' 16, μθ' 1, ζστ' 19).

Τότε θα εμφανιστεί ο Ενώχ, που έζησε πριν την εποχή του μωσαϊκού νόμου. Θα εμφανισθεί επίσης ο Ηλίας, που έζησε κατά την διάρκεια του νόμου, καθώς και ο Ιωάννης ο θεολόγος που έζησε την εποχή της νέας χάριτος. Αυτοί θα κηρύξουν σ' όλη την οικουμένη, για τον καιρό της συντέλειας και την έλευση του πλανεμένου, καθώς επίσης και για την Δευτέρα έλευση του Σωτήρος μας Ιησού Χριστού. Θα επιτελούν μάλιστα σημεία και τέρατα.

Όσοι θελήσουν να τους σκοτώσουν ή με άλλον τρόπο να τους αδικήσουν, θα βγει φωτιά και τους κάψει. Θα ενεργούν με μεγάλη εξουσία και θα ελέγξουν τον αντίχριστο. Θα φονευθούν όμως απ' αυτόν στην Ιερουσαλήμ και τα σώματά τους θα αφεθούν άταφα στη μέση της πόλεως. Εκεί θα συγκεντρωθούν οι κάτοικοι και θα τους περιγελούν σαν απροστάτευτους (πρβλ. Αποκ. ια' 5-10).

Τα άγια σώματά τους θα μείνουν τρεις ολόκληρες ημέρες στην πλατεία. Κατά τη μέση της τετάρτης ημέρας θα κατεβεί από τον ουρανό ένα περιστέρι λαμπρό σαν αστραπή. Αυτό θα περπατήσει επάνω τους και θα τους δώσει ζωή. Τότε οι άγιοι θα δυναμώσουν και θα σηκωθούν όρθιοι, κι όσοι τους δουν, πολύ θα τρομάξουν. Εκείνη τη στιγμή θ' ακουσθεί φωνή από τον ουρανό που θα λέει: «Ανεβείτε, φίλοι μου, κοντά μου». Αμέσως θα κατεβεί ένα σύννεφο, που θα τους σηκώσει και θα τους εγκαταστήσει στον παράδεισο (πρβλ. Αποκ. ια' 9-13).

Εκείνος ο πλανεμένος και μάταιος, ο αντίχριστος, θα ταλαιπωρήσει υπερβολικά τους χριστιανούς της εποχής του μέχρι την τελευταία τους αναπνοή με θλίψεις και φοβερές τιμωρίες. Όποιος δεν πλανηθεί και δεν πιστέψει σ' αυτόν, θ' αναδειχθεί εκλεκτός και άγιος φίλος του Χριστού. Όλοι βεβαίως οι άγιοι είναι μακάριοι. Τρισμακάριοι όμως θα είναι όσοι μαρτυρήσουν την εποχή του αντιχρίστου. Θα τους περιμένει παντοτινά υπερβολική δόξα και αγαλλίασις.

Θ' ακολουθήσει τότε φοβερός πόλεμος μεταξύ του αντιχρίστου και του Δεσπότη Χριστού. Μόλις δηλαδή αντιληφθεί ο αντίχριστος ότι ο κόσμος πλησιάζει στο τέλος του,

θα κάνει μανιασμένος αντίπραξη στον ουρανό: θα ρίξει αστραπές και βροντές και θα κάνει τέτοιους κτύπους, ώστε από τον ήχο της βοής να δονείται το σύμπαν και να αντηχεί φοβερά. Ποιος τότε, παιδί μου, δεν θα φοβηθεί και δεν θα φρίξει; Μακάριοι θα είναι, όπως είπα προηγουμένως, εκείνοι, των οποίων δεν θα κλονισθεί η πίστις στον Χριστό, τον αληθινό Θεό μας, που σαρκώθηκε και γεννήθηκε απ' την αγία παρθένο Μαρία. Μακάριοι επίσης εκείνοι που θα πεθάνουν για την αγάπη του Χριστού και θα ελέγξουν θαρρετά τον δράκοντα και την πλάνη του. Μακάριοι όσοι θα υψώσουν το ανάστημά τους εναντίον του και θα ελέγξουν με γενναιότητα τα ατοπήματά του....

Αυτά έλεγε ο μακάριος, ενώ ο Επιφάνιος θρηνούσε από τα βάθη της ψυχής του ακούγοντας όσα επρόκειτο να συμβούν στην οικουμένη. Έπειτα ρώτησε τον όσιο:

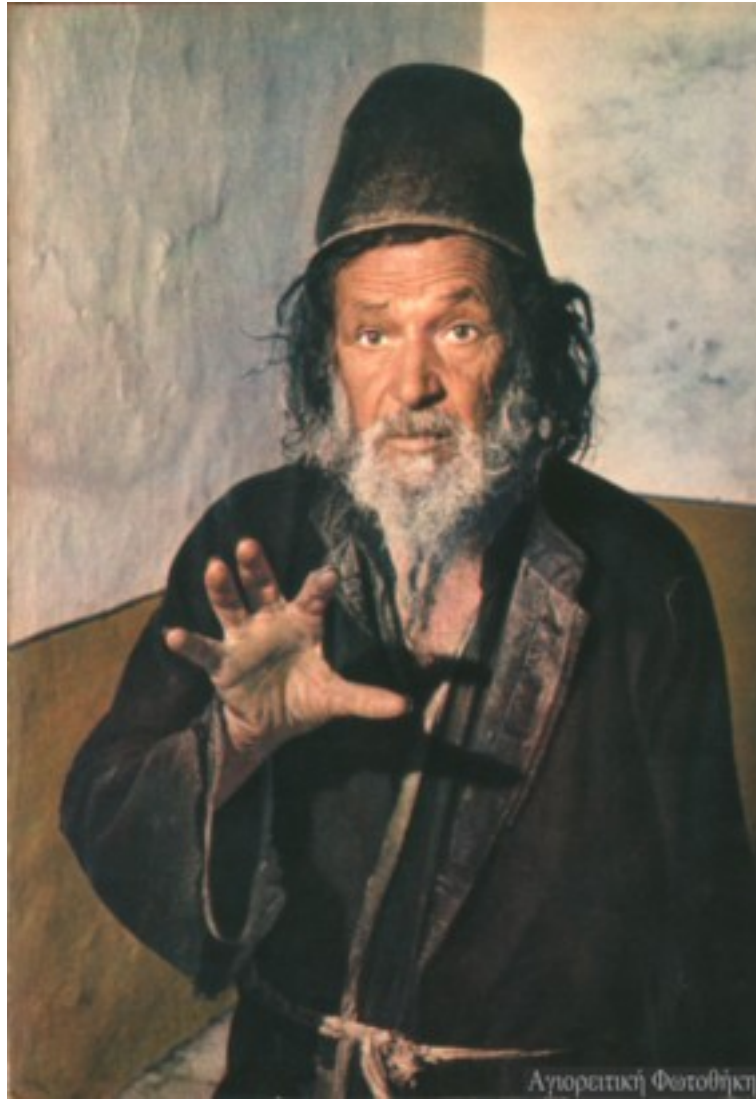
- Πες μου, σε παρακαλώ πως θα εξαλειφθούν οι άνθρωποι από τη γη και πως θα γίνει η ανάστασις;
- Άλλους, παιδί μου, θα σκοτώσουν τα βδελυρά έθνη, άλλοι θα θανατωθούν στους πυκνούς πολέμους, ενώ άλλους θα εξολοθρεύσει ο αντίχριστος. Σε όσους θα πιστέψουν και θα προσκυνήσουν τον αντίχριστο, θα στείλει ο Κύριος, σύμφωνα με την προφητεία του Ιεζεκιήλ, φτερωτά θηρία που θα έχουν στην ουρά τους βούκεντρα γεμάτα δηλητήριο. Όσοι λοιπόν δεν θα έχουν στα μέτωπά τους σώα και ακέραιη τη σφραγίδα του Χριστού, θα δοκιμάσουν φρικτό θάνατο απ' το κεντρί και το δηλητήριο των θηρίων. Τότε οι άγιοι που διεφύλαξαν με πολύ αγώνα τη σφραγίδα του Χριστού ακέραιη, θα μεταναστεύσουν στα βουνά και στις ερημιές. Ο Κύριος όμως με την θεική του δύναμη θα τους συγκεντρώσει στην αγία πόλη της Σιών. Αυτοί είναι όσοι έχουν γραφεί στο βιβλίο της ζωής

Όταν ο αντίχριστος νικηθεί και οδηγηθεί αιχμάλωτος μαζί με τους άλλους δαίμονες στο κριτήριο και δικασθεί για τις ψυχές που οδήγησε στην απώλεια, τότε θα σαλπίσει η σάλπιγγα και οι νεκροί θ' αναστηθούν άφθαρτοι. Έπειτα όσοι θα έχουν απομείνει ζωντανοί την ώρα της δευτέρας παρουσίας, θα γίνουν, καθώς είπε ο Παύλος, εν ριπή οφθαλμού από φθαρτοί άφθαρτοι και θα αρπαγούν μαζί με τους αναστημένους νεκρούς μέσα σε νεφέλες, για να προύπαντήσουν τον Κύριο στον αέρα (Α' Θεσ. δ' 17).

Όποιος λοιπόν δη τα βδελυρά έθνη να έρχονται στον κόσμο, ας γνωρίζει πως όλα, όσα πρόκειται να συμβούν, βρίσκονται «επί θύραις», και πως ο Κριτής έρχεται για να αποδώσει στον καθένα σύμφωνα με τα έργα του.

Αυτά είπε ο μακάριος Ανδρέας στον Επιφάνιο παρούσης και της ταπεινότητός μου. Έτσι μείναμε ξάγρυπνοι όλη την νύχτα. Όταν χτύπησε το ξυλοσήμαντρο, ξεκίνησε ο Επιφάνιος για την εκκλησία, ενώ ο μακάριος Ανδρέας έμεινε στο σπίτι προσευχόμενος.

Πηγή: βίος του οσίου Ανδρέου του δια Χριστόν σαλού, εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου

Κωνσταντίνος μοναχός Καρεώτης,

ο διά Χριστόν σαλός (1898-μετά το 1969)

(Φωτογραφία: *Chrysostomus Dahm*, 1957)

http://athosprosopography.blogspot.com/2012/03/blog-post_28.html

Ο άκακος και σιωπηλός δια Χριστόν σαλός Γερο-Κωνσταντίνος (Αγγελής) γεννήθηκε στο Καλέντσι της Δωδώνης, στην Ήπειρο, στις 10-2-1898. Τον πατέρα του τον έλεγαν Σταύρο και την μητέρα του Ανθούλα. Λεπτομέρειες από τα πρώτα χρόνια της μοναχικής ζωής του δεν γνωρίζουμε, αλλά αυτό που ξέρουμε είναι ότι είχε κάνει παλιά στην Ι. Μονή Διονυσίου ως αρχάριος. Χρόνια όμως, συνέχεια, τον έβλεπε κανείς να εμφανίζεται γύρω στις Καρυές και να μένη σ' ένα γκρεμισμένο Κελλί της Μονής Κουτλουμουσίου. (Παλιά ήταν το «Μονύδριο των Φιλαδέλφων» του Αγίου Γεωργίου).

Εκεί λοιπόν σε μία γωνία του γκρεμισμένου κτιρίου, που έπεφταν λιγότερα νερά από την στέγη και έμπαινε λιγότερο κρύο από τα σπασμένα παράθυρα και τις πόρτες, είχε κάτι κουρελιασμένες κουβέρτες και έμοιαζε σαν αετός στην φωλιά του.

Εξωτερικά ο Γερο – Κωνσταντίνος δεν φαινόταν τι είναι, διότι μόνο σκουφί και γένια είχε, που τον έδειχναν για Καλόγηρο. Πάντα τον σκέπαζε μια παλιά χλαίνη, με ένα σχοινί σφιχτά δεμένο στην μέση, και έδειχνε για κοσμικός. Εσωτερικά όμως ήταν ντυμένος με την Χάρη του Αγγελικού Σχήματος, η οποία ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του. Όποιος τον έβλεπε από μακριά τον Γέροντα, τον περνούσε για δυστυχισμένο φτωχό άνθρωπο ή τρελό, αλλά από κοντά, όταν έβλεπε κανείς το λαμπερό του πρόσωπο, καταλάβαινε ότι κάποιο μυστήριο κρύβεται σ' αυτόν τον ευλογημένο άνθρωπο και δεν τον θεωρούσε για τρελό, αλλά τρελούς θεωρούσε εκείνους που έλεγαν τρελό τον Γερο – Κωνσταντίνο.

Ο Γερο – Κώστας (έτσι τον έλεγαν), ενώ ζούσε στις συνθήκες που ανέφερα, με τελεία εγκατάλειψη του εαυτού του, και ενώ ούτε πλενόταν, εν τούτοις ήταν καθαρός, γιατί ζούσε σαν πετεινό του ουρανού.

Με ανθρώπους σπάνια μιλούσε, ενώ με τον Θεό πάντοτε δια της αδιάλειπτου προσευχής. Πολλές φορές ηρπάζετο ο νους του, και, όταν συνερχόταν, έκανε κάτι κινήσεις με το χέρι του, «για να θολώσει τα νερά», χωρίς να πη τίποτα και έφευγε. Φυσικά, για τους κοσμικούς ανθρώπους αυτή η συμπεριφορά του ήταν παρεξηγήσιμη. Ακόμη και όταν τους έλεγε κανένα προφητικό, και αυτό τους φαινόταν για ανοησία.

Όταν καμιά φορά μιλούσαν οι γύρω του, και ο Γερο – Κωνσταντίνος δεν τους παρακολουθούσε, γιατί αυτός προσευχόταν, και ο νους του ήταν στον Θεό, πάλι για αφηρημένο τον νόμιζαν. Έπρεπε να τον ρωτάη κανείς πολλές φορές τον Γερο – Κωνσταντίνο και να επιμένη για να απαντήσει, και πάλι θ' άκουγε δυό – τρία λόγια μουρμουριστά, αλλά προφητικά.

Ο Γερο Κωνσταντίνος είχε εσωτερική καθαρότητα, γι' αυτό έβλεπε καθαρά πολύ μακριά! Δυστυχώς όμως, μερικοί από εμάς τους ταλαίπωρους «τον άνθρωπο του Θεού» τον θεωρούσαμε για ταλαίπωρο άνθρωπο, επειδή έμενε μέσα στα χαλάσματα, ενώ εκείνος εκεί στα χαλάσματα έκτιζε συνέχεια την ψυχή του, η οποία ψυχή αξίζει περισσότερο απ' όλο τον κόσμο, καθώς μας είπε ο Χριστός.

Όπως ανέφερα, σε μια γωνιά στα χαλάσματα είχε την φωλιά του με τις κουρελιασμένες κουβέρτες και δίπλα του ένα Ψαλτήρι και ένα Ωρολόγιο της Εκκλησίας. Το δε νοικοκυριό του ήταν ένα τενεκάκι από κουτί κονσέρβας με ένα σύρμα για χερούλι! Αυτή ήταν όλη η περιουσία του!

Κάθε Σάββατο περνούσε συνήθως από δύο Κονάκια στις Καρυές, και οι Πατέρες του έβαζαν κάτι από τα περισσεύματα στο τενεκάκι του. Περνούσε πάντα σιωπηλά, χωρίς να ζητάη είχε αρχοντιά. Εάν οι άλλοι ήταν απασχολημένοι, έφευγε χωρίς να πάρη τίποτα. Κάπου – κάπου περνούσε και από τα μπακάλικα και έπαιρνε μόνος του, σαν σπουργίτης, πέντε – έξι ελιές στο χέρι του και έφευγε. Οι μπακάληδες το θεωρούσαν αυτό ευλογία, γιατί τον αγαπούσαν τον Γερο – Κώστα. Εάν κανείς του έβαζε χρήματα στην τσέπη του κρυφά, τα άφηνε και αυτός κρυφά στα μπακάλικα και έφευγε.

Έτσι φρόνιμα ζούσε ο Γερο – Κώστας στο Περιβόλι της Παναγίας, σαν άκακο αρνάκι.

Δυστυχώς όμως, πριν από ένδεκα χρόνια, το 1969, επειδή έρχονταν πολλοί κοσμικοί, Ευρωπαίοι, και τον νόμιζαν για τρελό, έτσι όπως εμφανιζόταν στις Καρυές, οι Αρχές έστειλαν στο Τρελοκομείο τον άνθρωπο του Θεού! Εκεί στην κλινική, αφού τον εξέτασαν οι γιατροί, δεν του βρήκαν τίποτε. Τα μυαλά του ζύγισαν τετρακόσια δράμια (μια οκά), αλλά εμείς οι σημερινοί άνθρωποι, οι εξωτερικοί, με την κατ' όψιν κρίση μας, τον αδικήσαμε και στην συνέχεια. Ενώ τον βρήκαν υγιέστατο, τον έστειλαν από το Τρελοκομείο στο Γηροκομείο. Εκεί, επειδή είχε βρεθή τελείως ξαφνικά σε κοσμικό περιβάλλον – στην Θεσσαλονίκη – έπιανε μία γωνιά και έλεγε την ευχή, και από τα μάτια του κυλούσαν συνέχεια τα δάκρυα σαν χάνδρες.

Όταν έμαθα ότι ο Γερο – Κώστας πέρασε αυτή την ταλαιπωρία και βρίσκεται πια στο Γηροκομείο, είπα στην αδελφή που ήταν στην Γραμματεία να τον φροντίζη. Φυσικά, ήταν καλύτερα από το Τρελοκομείο στο Γηροκομείο, αλλά όσο και καλά να ήταν, για τον φιλήσυχο Μοναχό Γερο – Κωνσταντίνο το Περιβόλι της Παναγίας ήταν καλύτερο και απ' όλα τα παλάτια του κόσμου.

Απορούσε το καημένο Γεροντάκι και έλεγε στην αδελφή :

-Γιατί μ' έφεραν εδώ;

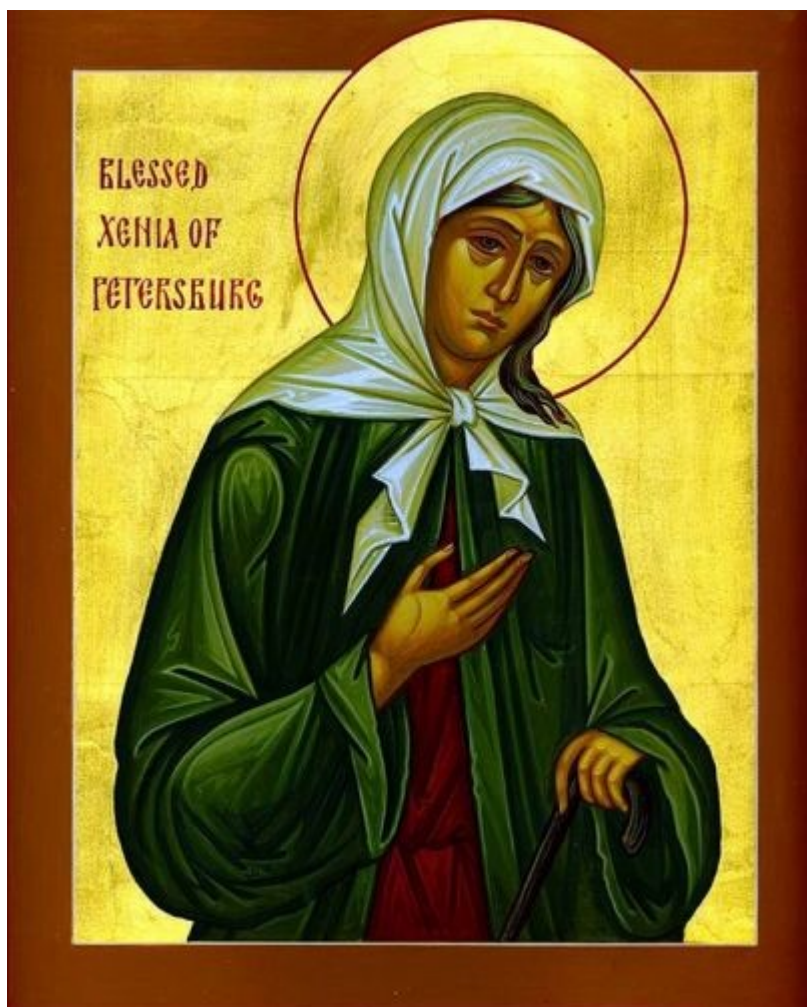
Εκεί λοιπόν πέρασε την επίλοιπη ζωή του ο «δια Χριστόν σαλός», ο οποίος ταλαιπωρήθηκε από εμάς τους κοσμικά έξυπνους.

Δεν έχει σημασία που κοιμήθηκε κι αν κοιμήθηκε στο Γηροκομείο ... και όχι στο Άγιον Όρος ο

Γερο – Κώστας. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι θα ξύπνησε στον Παράδεισο, ο πολύ έξυπνος, ο «δια Χριστόν σαλός» Γερο – Κωνσταντίνος. Την ευχή του να έχουμε. Αμήν.

Απόσπασμα από το βιβλίο ΑΓΙΟΡΕΙΤΑΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ
Γέροντος Παισίου Αγιορείτου

Πηγή: <http://agioritikesmnimes.blogspot.com/>

Όσία Ξένια έν Πετρούπολει, ή δια Χριστόν σαλή

Η μνήμη τής Όσίας (Σβέτα Ξένια Πετρμπούργκσκα) εορτάζεται στις 24 Ιανουαρίου, την ίδια -σύμφωνα με άρχαία παράδοση- ήμερα πού τιμάται καί ή συνονόματή της Όσία Ξένη ή Ρωμαία.

Αυτόν τόν πρώτο Μακαρισμό τής έπι τοῦ Όρους όμιλίας τοῦ Κυρίου μας («Μακάριοι οί πτωχοί τῷ πνεύματι ότι αὐτῶν έστιν ή βασιλεία τῶν οὐρανῶν») μπορούμε νά τόν αποδώσουμε πλήρως στην εύλογημένη δούλη τοῦ Θεοῦ Ξένια, τήν κατά Χριστόν σαλή. Άνήκε σ' αὐτούς πού είναι

«πτωχοὶ τῷ πνεύματι» καὶ τὰ σαράντα πέντε χρόνια τῆς ἀσκητικῆς τῆς ζωῆς δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μία ἀπόκτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μία καθίδρυση τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν στὴν καρδιά της. «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἐδῶ ἀναπαύεται τὸ σῶμα τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ, Ξένιας Γκρηγκόριεβνα, γυναικὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πρωτοψάλτου, συνταγματάρχου Ἀνδρέα Φεοντόροβιτς Πετρώφ. Χήρα σὲ ἡλικία 26 ἐτῶν, μία προσκυνητρία γιὰ 45 χρόνια, ἔζησε 71 χρόνια. Ἦταν γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα Ἀνδρέας Φεοντόροβιτς».

Αὐτὰ γράφονται στὸ λακωνικὸ ἐπιτύμβιο πάνω στὸν τάφο τῆς μακαρίας Ξένιας, γραμμένα ἀπὸ ἓνα ἄγνωστο πρόσωπο. Καμμιά λαϊκὴ διήγηση, καμμιά ἀνάμνηση ἀνθρώπων, οὔτε γραπτὲς πηγὲς δὲν μᾶς προμηθεύουν πληροφορίες σχετικὰ μὲ τοὺς γονεῖς της, τὴν ἀνατροφή της, τὴν παιδεία της ἢ ἄλλη κοινωνικὴ δραστηριότητα. Ὅμως μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ἡ Ξένια Γκρηγκόριεβνα δὲν ἦταν ἀπὸ χαμηλὴ οἰκογένεια. Ὁ σύζυγός της Ἀνδρέας Φεοντόροβιτς Πετρώφ εἶχε τὸν βαθμὸ τοῦ συνταγματάρχου καὶ ἦταν πρωτοψάλτης στὴν βασιλικὴ αὐλὴ. Ἡ θέση αὐτὴ ἦταν μία πολὺ ὑψηλὴ κοινωνικὴ θέση καὶ ἔδινε δόξα καὶ ὑλικὴ ἀπολαβή.

Ἦταν νέοι. Εἶχαν ἀγάπη μεταξύ τους. Ὑπρέτησαν καὶ οἱ δυὸ στὴν βασιλικὴ αὐλὴ, ἔκαναν τὸ γάμο τους, καλοῦσαν φιλοξενουμένους στὸ σπίτι τους καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πῆγαιναν ὡς φιλοξενούμενοι σὲ ἄλλα σπίτια. Αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀνομάζουν «καλὴ τύχη» καὶ φαινόταν ὅτι τίποτε στὸ ἀνδρόγυνο αὐτό, τὸν Ἀνδρέα καὶ τὴν Ξένια, δὲν θὰ ἔδινε τέλος σ' αὐτὴ τους τὴ χαρὰ. Ἀλλὰ ξαφνικὰ ἓνα φοβερὸ χτύπημα, σὰν κεραυνὸς ἐν αἰθρία, ὁ ἀναπάντεχος θάνατος τοῦ ἀγαπημένου συζύγου, κεραυνοβόλησε τὴν Ξένια Γκρηγκόριεβνα. Τόσο πολὺ καταβλήθηκε αὐτὴ ἀπὸ θλίψη γιὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου της, ὥστε στοὺς πολλοὺς φαινόταν ὅτι ἔχασε τὰ λογικὰ της. Ἔτσι νόμισαν οἱ συγγενεῖς της, οἱ φίλοι της καὶ οἱ γνωστοὶ της.

Πραγματικὰ ἡ συμπεριφορὰ τῆς Ξένιας μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου της ἦταν πολὺ περίεργη. Κατὰ πρῶτον ἄρχισε νὰ βεβαιώνη ὅλους ὅσους τὴν περιτριγύριζαν ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν πέθανε, ἀλλὰ ὅτι πέθανε αὐτὴ. Φόρεσε τὰ ροῦχα τοῦ νεκροῦ συζύγου της καὶ ἄρχισε νὰ ὀνομάζη τὸν ἑαυτὸ της Ἀνδρέα Φεοντόροβιτς. Οἱ συγγενεῖς της τὴν θεώρησαν περισσότερο γιὰ παράφρονα, ὅταν αὐτὴ ἄρχισε νὰ μοιράζη τὴν περιουσία της στοὺς φτωχοὺς καὶ ὅταν ἔδωσε τὸ σπίτι της στὴν Παρασκευὰ Ἀντόνοβα. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι γιὰ τὴν περιουσία της συγγενεῖς της στράφηκαν στὶς ἀρχὲς καὶ ζήτησαν ἀπὸ αὐτὲς νὰ λάβουν μέτρα ἐναντίον μιᾶς τέτοιας διάθεσης τῆς κληρονομιάς της ἀπὸ αὐτὴν. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀναφορὰ τῶν συγγενῶν οἱ ἀρχὲς τὴν κάλεσαν καὶ ἀφοῦ συζήτησαν μαζί της, συμπέραναν ὅτι ἦταν πολὺ καλὰ στὰ λογικὰ της καὶ εἶχε ἐπομένως κάθε δικαίωμα νὰ κάνη ὅ,τι ἤθελε τὴν περιουσία της.

Τί συνέβηκε πράγματι μὲ τὴν Ξένια Γκρηγκόριεβνα; Ἀσφαλῶς συνέβηκε μέσα της μιὰ πλήρης πνευματικὴ ἀντιστροφή, πού, κατὰ τὰ ἴδια της τὰ λόγια, ἡ Ξένια Γκρηγκόριεβνα Πέτροβα εἶχε πεθάνει!...Βάζοντας τὰ ροῦχα τοῦ συζύγου της καὶ παίρνοντας τὸ ὄνομά του ἦταν, κατὰ τὴ γνώμη της, σὰν νὰ παρατεινόταν ἡ δική του ζωὴ στὸ πρόσωπό της γιὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες του μὲ τὴ δική της ἀφιερωμένη στὸ Θεὸ ζωὴ. Τώρα αὐτὴ παρουσίαζε τὸν ἑαυτὸ της στὸν κόσμο μὲ τὴν πιὸ δύσκολη ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ ὡς «κατὰ Χριστὸν σαλή».

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κρονστάνδης λέγει: «Υπάρχει μιὰ ἀληθινὴ, πραγματικὴ ζωὴ καὶ μιὰ φαινομενικὴ, ψεύτικη ζωὴ. Τὸ νὰ ζῆς γιὰ νὰ τρῶς, νὰ πίνης, νὰ ντύνεσαι, γιὰ νὰ ἀπολαμβάνης καὶ νὰ γίνεσαι πλούσιος, τὸ νὰ ζῆς γενικὰ γιὰ ἐγκόσμιες χαρὲς καὶ φροντίδες, αὐτὸ εἶναι μιὰ φαντασία. Τὸ νὰ ζῆς ὅμως γιὰ νὰ εὐχαριστῆς τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ προσεύχεσαι καὶ νὰ ἐργάζεσαι μὲ κάθε τρόπο γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν τους, αὐτὴ εἶναι πραγματικὴ ζωὴ. Ὁ πρῶτος τρόπος ζωῆς εἶναι ἀκατάπαυστος πνευματικὸς θάνατος. Ὁ δεύτερος εἶναι ἀκατάπαυστη ζωὴ τοῦ πνεύματος.»(Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης, Περὶ τῆς ἐγκοσμίου ζωῆς) .

Από αυτό βλέπουμε ότι το «χτύπημα» που «χτύπησε» την δούλη του Θεού Ξένια ήταν μία ώθηση από την μη πραγματική ζωή στην ζωή του Πνεύματος.

Ἡ μακαρία Ξένια, που ήταν πλούσια πρώτα έζησε τώρα μιὰ φτωχική, πολὺ φτωχική ζωή. Δὲν εἶχε πραγματικὰ ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴ της. Γιὰ σκέπη της εἶχε τὸν μελαγχολικὸ βροχερὸ οὐρανὸ τῆς ἁγίας Πετρούπολης, ἐνῶ γιὰ κρεβάτι της εἶχε τὸ ὑγρὸ γυμνὸ ἔδαφος. Περνοῦσε τὶς νύχτες τῆς προσευχόμενῃ γονατισμένη στὸ γυμνὸ ἔδαφος τῶν χωραφιῶν. Αὐτὸ τὸ μαρτυροῦσαν ἡ ἀστυνομία καὶ οἱ κάτοικοι, ποὺ τὴν ἀνακάλυψαν, γιὰτὶ εἶχαν τὴν περιέργεια νὰ μάθουν ποῦ ἐξαφανιζόταν τὶς νύχτες. Κάποτε κάποιος ἀστυνομικὸς τὴν παρακολούθησε καὶ τὴν εἶδε νὰ κλίνη τὰ γόνατά της σ' ἓνα ἀνοιχτὸ χωράφι καὶ νὰ προσεύχεται. Ἄρχισε νὰ προσεύχεται ἀπὸ τὸ βράδυ καὶ δὲν σηκώθηκε μέχρι τὸ πρωῖ. Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν προσευχῶν της ἔκανε μετάνοιες σὲ ὅλες τὶς διευθύνσεις προσευχόμενῃ γιὰ ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους χριστιανούς.

Κατὰ τὴν ἡμέρα συνήθως γύριζε γύρω στοὺς δρόμους τῆς ἁγίας Πετρούπολης. Τὰ κουρελιασμένα ροῦχα της δύσκολα τὴν σκέπαζαν- μιὰ κόκκινη φούστα καὶ μιὰ πράσινη ζακέτα. Στὰ πόδια της εἶχε χαλασμένα παπούτσια καὶ γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι της εἶχε δεμένο ἓνα παλιὸ μαντήλι. Ἀκόμα καὶ κατὰ τὸν βαρὺ χειμῶνα δὲν φοροῦσε ζεστὰ ροῦχα καὶ παπούτσια, ἂν καὶ ἡ καλωσύνη τοῦ λαοῦ τῆς πρόσφερε πολλὰ ἀπ' αὐτά. Σὲ ὅλες τὶς περιόδους τοῦ ἔτους τὴν ἔβλεπαν ντυμένη στὰ ἴδια κουρέλια. Τὸ κρῦο στὴν ἁγία Πετρούπολη ἦταν δυνατὸ καὶ διαπερνοῦσε τὰ κόκκαλα. Ἀλλὰ ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ χύνεται μὲ ἀφθονία στοὺς ἁγίους τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἔκανε νὰ νικοῦν τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Αὐτὴ ἡ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔδινε ζεστασιὰ καὶ δύναμη στὴ μακαρία Ξένια.

Ὅλοι ἀγαποῦσαν αὐτὴν τὴν ἡσυχῇ, τὴν ἡρεμῇ, τὴν ταπεινὴ καὶ τὴν εὐγενικὴ δούλη τοῦ Θεοῦ Ξένια. Πολλοὶ τὴν λυποῦνταν καὶ τῆς ἔδιναν ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ αὐτὴ δὲν τὴν ἔπαιρνε. Ἐὰν δεχόταν κανένα μικρὸ κέρμα, ἀμέσως τὸ ἔδινε σὲ κάποιον φτωχὸ ζητιάνο, κάνοντας καλὸ στοὺς ἀνθρώπους στὸ ὄνομα τοῦ Ἄντρεα· ἔτσι ὥστε ἂν ἡ ψυχὴ του ὑπέφερε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες του τὶς ὁποῖες δὲν εἶχε μετανοήσει, οἱ πράξεις της καὶ οἱ προσευχὲς της θὰ τὸν βοηθοῦσαν. (Οἱ Χριστιανοὶ συχνὰ δίνουν χρήματα ἢ προσεύχονται γιὰ τὶς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων. Αὐτὸ λέγεται ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ δὲν εἶναι τόσο σύνθητες νὰ ἐγκαταλείπει κάποιος ὅλη του τὴ ζωή γιὰ ἓνα ἄνθρωπο, ὅπως ἀκριβῶς ἔπραξε ἡ Ξένια). Τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι κάνοντας καλὲς πράξεις καὶ προσφέροντας προσευχὲς γιὰ τοὺς ἄλλους, πλησιάζεις πολὺ τὸ Θεό, καὶ αὐτὸ συνέβηκε καὶ μὲ τὴν Ξένια. Προσευχόταν τόσο πολὺ γιὰ τὸν ἄντρα της καὶ αὐτὸ τὴν ἔκανε Ἁγία!

Ὁ Κύριος εἶχε δώσει στὴν Ξένια πολλὰ πνευματικὰ δῶρα καὶ αὐτὴ ἄρχισε νὰ κάνει περίεργα πράγματα, ὅπως ὅτι περπατοῦσε ξυπόλυτη στὸ χιόνι καὶ φοροῦσε ἀσυνήθιστα ροῦχα, ἔτσι ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴν νομίσουν ὅτι ἐκείνη εἶναι κάτι τὸ ἐξαιρετικὸ. Αὐτὴ μερικὲς φορές γνώριζε τί πρόκειται νὰ συμβεῖ πρὶν αὐτὸ συμβεῖ, ἢ ἂν οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἓνα πρόβλημα καὶ δὲν γνώριζαν τί θέλει ὁ Θεὸς νὰ κάνουν, αὐτὴ μποροῦσε νὰ τοὺς τὸ πεῖ. Συχνὰ κοιτάζοντας μὲ μιὰ ματιὰ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὴ ἤξερε ἂν αὐτοὶ ἔλεγαν τὴν ἀλήθεια ἢ ὄχι.

Μερικὲς φορές, ὅταν οἱ Χριστιανοὶ κάνουν καλὲς πράξεις, τὶς κάνουν κρυφά, ὥστε μόνο ὁ Θεὸς νὰ βλέπει. Αὐτὸ γιὰτὶ ὁ Κύριος εἶπε: «Μὴν ἀφήνεις νὰ γνωρίζει ἡ ἀριστερά σου χεὶρ τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου», καὶ, «Κἄνε τὶς καλὲς σου πράξεις μυστικά, ὥστε ὁ Πατέρας ποὺ σὲ βλέπει μυστικὰ νὰ σὲ ἀνταμείψει φανερά». Αὐτὸ εἶναι ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν εἰκόνας τῆς ἁγίας Ξένιας. Ὅταν κτιζόταν μιὰ Ἐκκλησία στὸ νεκροταφεῖο Σμόλενκ, τὴ νύχτα ἡ μακαρία Ξένια ἔσερνε λίθους μὲ τὰ ἀδύνατα χέρια της ὡς τὴν κορυφὴ τῶν τοίχων τοῦ οἰκοδομήματος. Μὲ αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἔγραφε τὸ ὄνομά της γιὰ πάντα στὸ βιβλίον τῶν μνημοσύνων μὲ τὴν δέηση «ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ

αιμνήστων κτητόρων τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου». Οἱ κτίστες παραξενεύονταν βλέποντας τοὺς λίθους στὴν κορυφή. «Ἀπὸ ποῦ βρίσκονται αὐτοὶ οἱ σωροὶ τῶν λίθων κάθε πρωί;» ἔλεγον. Τελικά, δυὸ ἀπ' αὐτοὺς ἀποφάσισαν νὰ περάσουν τὸ βράδυ τοὺς στὸ κοιμητήριο. Περίμεναν καὶ περίμεναν, καὶ ὅταν ἔγινε σκοτάδι, ἡ Ἁγία Ξένια ἐμφανίστηκε. Ὅλο τὸ βράδυ, τὴν παρακολουθοῦσαν νὰ ἀνεβάζει τὰ τοῦβλα στοὺς τοίχους τῆς ἡμιτελοῦς ἐκκλησίας.

Αὐτὰ ποὺ γράψαμε μέχρι τώρα γι' αὐτοὺς τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἀγῶνες τῆς μακαρίας Ξένιας τὰ γνωρίζουμε ἀπὸ τὸ συναξάριο τοῦ λαοῦ. Πόσα ὅμως ἄλλα ἄγνωστα γιὰ μᾶς θὰ ὑπάρχουν γι' αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ ὁσία, ποὺ εἶναι ὅμως γνωστὰ μόνο στὸ Θεό;

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Μάρκ. Η´ 34). Μὲ ταπείνωση, μὲ ὑπομονὴ καὶ χαρὰ ἡ μακαρία Ξένια σήκωσε μὲ προθυμία καὶ αὐταπάρνηση τὸν σταυρὸ τῆς πνευματικῆς πενίας καὶ ἀντὶ νὰ σκέπτεται τὸ δικό της συμφέρον ἔκλεισε στὴν καρδιά της ὅλους τοὺς «γεῖτονές» της μὲ τὶς δυστυχίες τους, τὶς ἀνάγκες τους, τὶς φροντίδες καὶ τὶς λύπες τους. «Γεῖτονές» της, εἰκονικῶς ὁμιλοῦντες, ἦταν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς ἁγίας Πετρούπολης.

Σιγὰ σιγὰ, οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλης παρατήρησαν τὰ σημάδια ἀγιότητας ποὺ ἦταν τὸ ὑπόστρωμα τῆς φαινομενικῶς διαταραγμένης της ζωῆς: παρουσίαζε τὸ χάρισμα τῆς προφητείας καὶ ἡ ὅλη παρουσία της σχεδὸν πάντα ἐπιβεβαίωνε τὴν εὐλογία της. Τὸ Συναξάριον λέει: «Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ φαινόταν νὰ τὴ συνοδεύει ὅπουδῆποτε ἐκείνη πήγαινε».

Ἡ μακαρία Ξένια, ὅταν περπατοῦσε στὸν δρόμο, ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές, ἀπὸ ὅλα τὰ ἀμάξια ποὺ περνοῦσαν ἄκουγε νὰ φωνάζουν: «Ἀνδρέα Φεοντόροβιτς, σταμάτα. Θέλω νὰ σὲ πάρω στὸ ἀμάξι μου ἔστω καὶ γιὰ λίγα βήματα». Καὶ ὅταν ἀνέβαινε σὲ κάποιο ἀμάξι, τὸ εἰσόδημα τοῦ ὀχήματος αὐτοῦ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἦταν πολὺ μεγάλο. Ἡ μακαρία Ξένια προτιμοῦσε νὰ ἐπιβαίνει σὲ ἀμάξια ἀνθρώπων ποὺ εἶχαν ἀνάγκη βοήθειας. Ἐὰν μιλοῦσε μὲ κανέναν ποὺ ἦταν στενοχωρημένος, ἀμέσως αὐτὸς καταπραϋνόταν καὶ τοῦ ἐρχόταν μία θαυματουργικὴ βοήθεια. Ὅταν θώπευε ἓνα ἄρρωστο παιδάκι, ἀμέσως αὐτὸ γινόταν καλά. Οἱ ἔμποροι τὴν παρακαλοῦσαν νὰ πάρη κάτι ὡς δῶρο ἢ τουλάχιστον νὰ μπῆ στὸ κατάστημά τους. Ἦξεραν ὅτι ἐκείνη τὴ μέρα οἱ δουλειές τους θὰ πήγαιναν πολὺ καλά καὶ τὰ κέρδη τους θὰ ἦσαν πολλά.

Ἡ μακαρία Ξένια ἔλαβε ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸ προορατικὸ χάρισμα. Κάποτε, τὸ ἔτος 1764, ταράχτηκε πολὺ καὶ ξέσπαγε κάθε μέρα σὲ δάκρυα. Οἱ ἄνθρωποι τὴν ρωτοῦσαν τὴν αἰτία ποὺ κλαίει καὶ αὐτὴ ἀπαντοῦσε: «Αἶμα, αἶμα, αὐλάκι ἀπὸ αἶμα!». Τότε ὅλοι ἦταν ἀνήσυχτοι γιὰ τὸ τί ἄραγε θὰ συνέβαινε. Ἀλλὰ τρεῖς ἐβδομάδες ἀργότερα οἱ πολῖτες τῆς ἁγίας Πετρούπολης ἔμαθαν τί ἐσήμαιναν τὰ λόγια της. Ἀπὸ τὴν ρωσικὴ ἱστορία γνωρίζουμε ὅτι ἡ προσπάθεια τοῦ ἀξιωματικοῦ Μίροβιτς νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν αἰχμάλωτο βασιλέα Ἰβάν Ἀντόνοβιτς, ποὺ ἦταν φυλακισμένος στὸ φρούριο Schlusselfurg, ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἰβάν Ἀντόνοβιτς φονεύθηκε.

Στὶς 24 Δεκεμβρίου 1761, τὴν παραμονὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ μακαρία Ξένια περιερχόταν τοὺς δρόμους τῆς πρωτεύουσας καὶ ἔλεγε στὸν καθένα νὰ φτιάξῃ τηγανίτες. Τὴν ἐπομένη μέρα ἀκούστηκε τὸ φοβερὸ νέο: ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ Πέτροβα πέθανε ξαφνικά. Οἱ τηγανίτες θὰ ἦταν γιὰ τὴν ἀγρυπνία, ποὺ ἡ προικισμένη μὲ τὸ προορατικὸ χάρισμα ὁσία Ξένια προφήτευσε. Τέτοιες περιπτώσεις ποὺ ἐκδηλωνόταν τὸ προορατικὸ χάρισμά της καὶ περιπτώσεις βοθητῶν ποὺ πρόσφερε στὸν λαὸ μὲ τὸ χάρισμά της αὐτό, ἔχουμε πολλές.

* * *

Ὁ ἀγώνας τῶν διὰ Χριστὸν σαλῶν ἦταν δύσκολος. Οἱ ἅγιοι μοναστικοὶ πατέρες καὶ ἀσκητὲς ἔφυγαν ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς αὐτοῦ τοῦ κόσμου στὴν ἔρημο καὶ στὰ δάση καὶ ἔλαβαν τὴν ἀμοιβὴ τῶν κόπων τους στοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ φωτοστέφανο τῆς ἀγιότητάς τους στὴ γῆ. Ὅμως

οἱ μακάριοι διὰ Χριστὸν σαλοὶ δὲν ἄφησαν τὸν κόσμον καὶ μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς σαλότητος ἔκρυβαν τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνες, μὴ θέλοντες νὰ παρουσιάσουν τοὺς ἑαυτοὺς τους ὡς δικαίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ ὡς τρελλοὺς.

Ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Ξένια εἶδε καθαρὰ τὴν δυσκολία αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνα τῶν κατὰ Χριστὸν σαλῶν καὶ γιὰ νὰ προετοιμάσῃ πνευματικῶς τὴν ψυχὴ της, ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὴν ἁγία Πετρούπολη γιὰ ὀκτῶ χρόνια. Πρέπει νὰ ὑποθέσουμε ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο στάδιο τῆς ἐπι-σαράντα πέντε χρόνια ἀφιερώσεώς της. Ὁ πρῶτος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀνδρέας εἶχε ἀξιόπιστη πληροφορία ὅτι ἡ μακαρία Ξένια γιὰ τὴν πνευματικὴ της τελείωση ἐδαπάνησε αὐτὰ τὰ χρόνια μεταξὺ τῶν Στάρετς, προετοιμάζοντας τὸν ἑαυτό της γιὰ τὸν δύσκολο ἀγῶνα τῶν διὰ Χριστὸν σαλῶν καὶ ἦταν κάτω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ τους καθοδήγηση.

Ποῦ ἦταν οἱ Στάρετς; Ἴσως ἦταν στὸ Hermitage ἢ σ' ἓνα ἀπὸ τὰ μοναστήρια ποὺ αὐτὸν τὸν καιρὸ εἶχαν Στάρετς, μαθητὲς τοῦ Παΐσιου Βελιτσκόφσκυ. Ὑστερα ἀπὸ ὀκτῶ χρόνια πάλι ξαναγύρισε στὴν πατρίδα της, τὴν ἁγία Πετρούπολη, καὶ δὲν τὴν ξανάφησε στὰ ἄλλα τριάντα ἐπτὰ χρόνια τῆς ζωῆς της σ' αὐτὸν τὸν κόσμον.

Ἦρθε τέλος ἡ στιγμή ποὺ ἔληξαν οἱ ἀγῶνες της. Ἡ μακαρία Ξένια ἐγκατέλειψε τὸν πρόσκαιρο κόσμον καὶ εἰσῆλθε στὸν αἰώνιο. Ὑποθέτουν ὅτι ἀναπαύθηκε μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1806 καὶ 1814. Δὲν ὑπάρχει ἀκριβὴς πληροφορία σχετικὰ μὲ αὐτὸν τὸν χρόνον καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ καθορίσουμε ἀκριβῶς τὴν χρονολογία τοῦ θανάτου της. Γνωρίζοντας τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ μὲ τὸν ὁποῖο τὴν περιέβαλε ὁ κόσμος μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε μὲ βεβαιότητα ὅτι ἡ κηδεῖα της εἶχε μεγάλη ἐπισημότητα καὶ ὅτι πολλὸς κόσμος θὰ συγκεντρώθηκε, γιὰ νὰ τῆς δώσῃ τὸν τελευταῖο χαιρετισμό.

Ἀμέσως μετὰ τὴν κηδεῖα της οἱ θαυμαστὲς ἄρχισαν νὰ παίρνουν χοῦφτες χῶμα ἀπὸ τὸν τάφο της. Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσκυνητῶν αὗξανε κάθε μέρα. Ὁ σωρὸς τοῦ χῶματος στὸν τάφο της συνέχεια ἐλαττωνόταν. Τελικὰ τοποθετήθηκε στὸν τάφο της μιὰ πέτρινη πλάκα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἔσπαζαν κομμάτια καὶ τὴν ἀφαιροῦσαν. Τελικὰ τοποθετήθηκε πάνω στὸν τάφο της μιὰ πλάκα ἀπὸ γρανίτη μὲ τὴν ἐπιγραφή ποὺ εἶπαμε στὴν ἀρχὴ καὶ ἔπειτα χτίστηκε στὸν τάφο της ἓνα ἐκκλησάκι μὲ τὶς προσφορὰς τῶν πιστῶν. Πολλοὶ πιστοὶ ἄρχισαν νὰ γράφουν στοὺς τοίχους τοῦ ναυδρίου διάφορα αἰτήματα, ὥστε ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν χρωματίσουν. Οἱ ἱερεῖς ἔκαναν παννυχίδες στὸ ναὸ ἀπὸ νωρὶς τὸ βράδυ μέχρι ἀργὰ τὸ πρωῖ.

Τὰ χέρια τῶν ἀθειστῶν δὲν σεβάστηκαν τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως τῆς ἁγίας. Γι' αὐτὸ τὰ παράθυρα ἦταν κλειστὰ μὲ σανίδες καὶ ἡ εἴσοδος ἦταν κλειστή, ἀλλὰ ὁ δρόμος πρὸς τὸ νεκροταφεῖο Σμόλενκ ἦταν πάντοτε ἀνοιχτός. Νέοι καὶ γέροι πήγαιναν στὸ παρεκκλήσιο, φιθύριζαν τὰ αἰτήματά τους γιὰ βοήθεια καὶ ἔσκυβαν στὸ ἔδαφος κοντὰ στὸν τάφο.

Καὶ ἡ μακαρία Ξένια τοὺς βοηθοῦσε ὅλους.

Θαύματα, θεραπείες καὶ ἐμφανίσεις τῆς ἁγίας Ξένιας συμβαίνουν καὶ σήμερον σὲ ἐκείνους ποὺ ἐπισκέπτονται τὸν τάφο της ἢ ποὺ ἀπλὰ ζητᾶνε τὶς πρεσβεῖες της. Ὁ Θεὸς θεραπεύει πολλοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἀσθένειες καὶ πάθη μέσω τῶν πρεσβειῶν τῆς Ὁσίας Ξένιας. Αὐτὴ τοὺς βοηθᾷ νὰ βροῦν δουλειά, σπίτι ἢ σύζυγο (ὅλα αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα ἐκείνη ἀπαρνήθηκε στὴν δική της ζωὴ). Ἡ ἁγία Ξένια δὲν εἶχε σπίτι καὶ ἔτσι γνωρίζει πόσο σκληρὸ εἶναι νὰ ἔχεις ἀνάγκη ἓνα σπίτι καὶ νὰ ζεῖς ἄστεγος. Στὴν ἐκκλησία τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς της τὴν καλοῦμε «ἄστεγη περιπλανώμενη», γιὰτὶ ἐγκατέλειψε νωρὶς τὸ σπίτι της γιὰ τὸν παράδεισον.

Ἐνα εὐσεβὲς ἔθιμον εἶναι ἡ προσφορὰ Τρισαγίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ συζύγου της Ἀντρέα, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐκείνη προσευχόταν πυρετωδῶς ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς της.

Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ! Ἡ Ἁγία Ξένια δοξάστηκε ἐπίσημα πρῶτα ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἔξω ἀπὸ τὴν Ρωσία, τὸ 1978 καὶ μετέπειτα τὸ 1988 ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Μόσχας.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. δ´.

Σ´ ἐσένα, ὦ περιπλαμένη ξένη, Χριστὸς ὁ Κύριος μᾶς ἔδωσε μιὰ διακαὴ μεσίτρια γιὰ ὅλους μας. Ἐχοντας λάβει στὴ ζωὴ σου βάσανα καὶ θλίψη, καὶ ὑπηρετώντας τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους μὲ ἀγάπη, ἐσὺ ἀπέκτησες μεγάλη παρρησία στὸ Θεό. Δι´ αὐτό, σπεύδουμε θερμὰ σ´ ἐσένα στοὺς πειρασμοὺς καὶ τὴ θλίψη, κραυγάζοντας ἐκ βάθους ψυχῆς: Μὴν ἐγκαταλείψεις τὴν ἐλπίδα μας στὴν κατασχύνη, ὦ εὐλογημένη Ξένια.

Κοντάκιον. Ἦχος γ´.

Περιπλανώμενη ξένη σὲ μιὰ ξένη γῆ, ἀναστενάζοντας πάντα γιὰ τὴ οὐράνια πατρίδα γνωστὴ ὡς σαλὴ καὶ ἄπιστη ἀλλὰ γιὰ τοὺς πιστοὺς πολὺ σοφὴ καὶ ἱερὴ, στεφανωμένη ἀπὸ τὸ Θεὸ μὲ δόξα καὶ τιμὴ. Ὡ Ξένια, γενναία στὸ μυαλὸ καὶ θεϊκὰ σοφὴ. Δι´ αὐτό, κραυγάζουμε σὲ σένα «Χαῖρε ἐσὺ ποὺ μετὰ τὴ γήινη περιπλάνησή σου ἦρθες καὶ κατοικεῖς στὸ οἶκο τοῦ Θεοῦ».

Ἅγιος Συμεών, ὁ δια Χριστόν Σαλός

«Ἱστορική αποτίμηση τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τοῦ Συμεών, τοῦ δια Χριστόν Σαλοῦ»

τῆς Αμαλίας Κ. Ηλιάδη

Οἱ σαλοὶ Ἅγιοι καὶ ἡ ζωὴ τους αποτελοῦν μιὰ ρωγμὴ στο κοσμικὸ κατεστημένο τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ μιὰ πραγματικὴ υπέρβαση τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως. Το γεγονός ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς κατακρίθηκε ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸ ἠθικὸ καὶ θρησκευτικὸ κατεστημένο ὡς συνεργὸς τοῦ δαίμονα καὶ ἀκόμη περισσότερο σαν δαιμονισμένος, ἀφήνει περιθώρια στὴν Ἐκκλησία γιὰ τὴν ἐμφάνιση μιᾶς χαρισματικῆς σαλότητος. Φαίνεται ὅτι ὅσο ἡ ἐκκλησία ἀσκούσε με ἐνταση καὶ κάτω ἀπ' τὴν πίεση τῶν διωγμῶν τὸ ἱεραποστολικὸ τῆς ἐργο, φαινόμενα ἱερῆς «τρέλας» ἦταν ἰδιαίτερα θαυμαστά καὶ ευπρόσδεκτα.

Αργότερα στὴ Βυζαντινὴ αυτοκρατορία, ὅταν ἡ ἐκκλησία ἔχει ἀποκτήσει πλέον ἕνα κώδικα ἐξουσίας καὶ θρησκευτικὸ φερμαλισμὸ, οἱ προηγούμενες περιπτώσεις σχεδὸν εξαφανίζονται. Ἀπὸ καιρὸ σε καιρὸ ὅμως ἐμφανίζονται μερικοὶ χριστιανοί, μοναχοὶ κυρίως, ποὺ ζοῦν μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν ταιριάζει σ' αὐτὸν τὸν κώδικα. Ἡ ζωὴ τους εἶναι γεμάτη παραξενιές ποὺ προκαλοῦν σκανδαλισμὸ. Ἡ συμπεριφορὰ τους δὲν προσαρμόζεται σὲ κάποια παραδεκτὴ μορφή χριστιανικῆς ζωῆς. Μοιάζουν πάρα πολὺ μὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν προβλήματα μὲ τὴ διανοητικὴ τους κατάσταση καὶ τοὺς ονομάζουν «σαλοὺς», δηλαδή τρελοὺς. Αὐτῶν ὅμως τῶν ἀνθρώπων ἡ σαλότης διαφέρει. Ἡ διαφορὰ βρίσκεται στὸ ὅτι ἡ ζωὴ τους εἶναι γεμάτη ἀπὸ φιλοσοφικὲς διδασκαλίες καὶ παράδοξες θαυματουργίες. Γι' αὐτό ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία τοὺς ὀνόμασε

«δια Χριστόν σαλούς». Οι πιο γνωστοί είναι οι Άγιοι Ανδρέας και Συμεών. Εκτός όμως απ' αυτούς υπήρχαν και πολλοί άλλοι που αυτοονομάζονταν «σαλοί δια Χριστόν», με αποτέλεσμα πολλοί εκκλησιαστικοί άνδρες να κάνουν αρνητικές κρίσεις, όπως ο Συμεών ο Νέος Θεολόγος ή ο Φιλόθεος Κόκκινος. Φαίνεται όμως ότι το πρόβλημα ήταν αρκετά μεγάλο. Η εν Τρούλω Στ' Οικουμενική Σύνοδος, μάλιστα, έφτασε στο σημείο να ασχοληθεί μ' αυτό το πρόβλημα και ν' αναφερθεί σε ειδικό κανόνα της (ξ') σ' αυτούς. Τους ονομάζει «υποκρινομένους δαιμονάν» και «τρόπων φαυλότητι προσποιητός τα εκείνων σχηματιζομένους».

Τέτοιος είναι και ο Άγιος Συμεών ο δια Χριστόν Σαλός. Τον βίο του έγραψε ο Επίσκοπος Νεαπόλεως (Λεμεσού) της Κύπρου Λεόντιος που έζησε όταν αυτοκράτορας ήταν ο Μαυρίκιος (582-602). Εκτός από αυτό το βίο, έγραψε και άλλα αξιόλογα έργα: «Βίος Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος», «Εις την Μεταμόρφωσιν», «Εις τον Συμεώνα και ότε εδέξατο τον Κύριον εις τας αγκάλας αυτού», «Εις την ημέρα της Αγίας Μεσοπεντηκοστής». Αυτό το πλήθος των έργων, έκανε τον Δαμασκηνό να πει ότι: «τοις εαυτού λόγοις την Κυπρίων κατεκόσμησεν νήσον». Υπήρξε σύγχρονος του Αγίου Συμεών και με μεγάλη γλαφυρότητα περιέγραψε, με γλώσσα της εποχής, τον «Βίο και Πολιτεία του αββά Συμεών του δια Χριστόν επονομασθέντος Σαλού». Το κείμενο αναφέρεται συχνά σε διωγμούς και ξυλοδαρμούς του Αγίου, του οποίου η ταφή γίνεται χωρίς καμιά χριστιανική ακολουθία, στο «ξενοτάφιο». Εξάλλου μόνιμη αρχή του Συμεών, που τον συνόδευε απαρέγκλιτα σ' όλο του το βίο, υπήρξε η αποταγή του «κόσμου». Γι' αυτόν, όπως και για το σύντροφό του Ιωάννη, το πρόβλημα τίθεται κατά τρόπο διαζευκτικό: από το ένα μέρος «η οδός η απάγουσα εις την ζωήν» εκπροσωπείται από το δρόμο που οδηγεί στον Ιορδάνη ποταμό, από την άλλη «η οδός η απάγουσα εις τον θάνατον» εκπροσωπείται από τον δημόσιο δρόμο. Έτσι, και με τη χάρη του Θεού ο Συμεών Σαλός φτάνει στην τέλεια απάθεια.

Σύμφωνα με το βιογράφο του, ο Συμεών έφτασε σε τέτοιο ύψος καθαρότητας και απάθειας, ώστε πέρασε δια μέσου αυτών των εμπειριών που για τους εμπαιθείς και σαρκώδεις ανθρώπους θεωρούνται μολυσμός, βλάβη και εμπόδιο της ενάρετης ζωής, χωρίς να μολυνθεί, σαν μαργαριτάρι από βόρβορο. Και βέβαια αμαρτωλή και γεμάτη πειρασμούς θεωρεί τη ζωή στην πόλη, τη συναναστροφή με γυναίκες και την εν γένει απάτη του βίου. Ενώ δηλαδή η πόλη ταυτίζεται με την αμαρτία, η ύπαιθρος συνδέεται με την αγνότητα, κατά μια απόλυτη έννοια. Στη συνέχεια ζητά από αυτούς που θα ακούσουν ή θα διαβάσουν τη διήγηση της αγγελικής του πολιτείας (εξάλλου, η ακρόαση βίων σε ομήγυρη στο ναό ανήμερα της γιορτής του Αγίου ήταν συνήθης πρακτική απ' τα πρωτοχριστιανικά ακόμη χρόνια) να προσέξουν τα λεγόμενα με φόβο Κυρίου και με πίστη χωρίς δισταγμούς, όπως αρμόζει σε αληθινούς χριστιανούς.

Στην περίπτωση του Συμεών του Σαλού συνέβη κάτι ανάλογο μ' αυτό που βλέπουμε στις πολεμικές παρατάξεις, όταν όλοι οι στρατιώτες είναι παραταγμένοι μαζί: εκεί όσοι έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, περισσότερο όμως στη δύναμη του Θεού, στα πολεμικά τους όπλα και στην εξαιρετική και πολυχρόνια πολεμική εμπειρία τους, αυτοί μόνο βγαίνουν έξω από το πλήθος για να μονομαχήσουν με τους αντιπάλους τους. Το ίδιο λοιπόν έκανε κι αυτός ως εξαίρεση στον κανόνα.

Στα χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού, στη γιορτή της υψώσεως του Τιμίου Σταυρού συγκεντρώθηκαν πλήθος οι ευσεβείς χριστιανοί, όπως συνήθιζαν, στους Αγίους Τόπους για να προσκυνήσουν. Εκεί, λοιπόν, συναντήθηκαν κατά σύμπτωση της τύχης ή κατ' οικονομία θεού δύο νέοι από τη Συρία: ο Ιωάννης και ο Συμεών. Έμειναν στα Ιεροσόλυμα μερικές μέρες κι, όταν τελείωσε η άγια γιορτή, αναχώρησε ο καθένας για την πόλη του. Όμως, από τη στιγμή που συναντήθηκαν, γεννήθηκε ανάμεσά τους μια δυνατή αγάπη και φιλία που τους ώθησε να συγκατοικήσουν. Έτσι, επιστρέφοντας στην πατρίδα τους, πορεύτηκαν μαζί, μη χωριζόμενοι ποτέ, έχοντας, βέβαια μαζί και τους γονείς τους. Ο Ιωάννης είχε ένα γέροντα πατέρα, μητέρα όμως όχι. Ήταν είκοσι δύο ετών και εκείνο το χρόνο είχε νυμφευτεί. Ο Συμεών δεν είχε πατέρα, αλλά μόνο μητέρα που ήταν ογδόντα περίπου ετών και κανένα άλλο συγγενή. Η ιδιόμορφη αυτή συμβίωση τόσων ανθρώπων κράτησε μικρό χρονικό διάστημα, ώσπου κάποια μέρα, κατεβαίνοντας τον κατήφορο της Ιεριχούς και περνώντας την πόλη, ο Ιωάννης είδε τα μοναστήρια γύρω από τον Ιορδάνη

και πρότεινε στο Συμεών να εγκατασταθούν σ' ένα από τα οικήματά τους. Και οι δυο τους κάθονταν πάνω σε άλογα, γιατί οι γονείς τους ήταν πολύ εύποροι. Αμέσως ξεπέζεψαν και, δίνοντας τα άλογα στους δούλους τους και λέγοντάς τους να προχωρήσουν, αποφασίζουν να παίξουν στην τύχη την περαιτέρω πορεία τους στη ζωή. Στο σημείο αυτό της διήγησης αναβιώνει ο αρχαιοελληνικός μύθος της Αρετής και της Κακίας που καθόρισε το βίο του Ηρακλή: οι δυο αχώριστοι φίλοι προσευχήθηκαν, στάθηκαν ο ένας στο δρόμο που οδηγούσε στα μοναστήρια κι ο άλλος στο δρόμο που οδηγούσε στην πόλη κι αποφάσισαν ν' ακολουθήσουν το δρόμο εκείνου που θα κέρδιζε στον κλήρο. Καθώς γνώριζαν τέλεια τα ελληνικά και ήταν, σύμφωνα με τον αφηγητή, στολισμένοι με πολλή φρόνηση, δεν δυσανεστήθηκαν καθόλου που ο κλήρος έδειξε το δρόμο προς τα μοναστήρια του Ιορδάνη. Τουναντίον μάλιστα! Έπεσε ο ένας στην αγκαλιά του άλλου και φιλιόντουσαν τρελοί από χαρά.

Το παραπάνω ενδιαφέρον περιστατικό το διηγήθηκε ο Συμεών ο Σαλός σε κάποιον διάκονο της Εκκλησίας της Έμεσας, όπου και προσποιήθηκε τον σαλό. Αυτός ο διάκονος ονομαζόταν Ιωάννης και είναι το πρόσωπο που διέσωσε προφορικά το βίο του Συμεών, αφηγούμενός τον με τη σειρά του στο συγγραφέα του. Με τον τρόπο αυτό της διπλής προφορικής αφήγησης που κατέληξε σε γραπτή, περνώντας μέσα απ' τα μνημονικά και νοητικά ή συνειδησιακά φίλτρα τριών διαφορετικών προσώπων, δυο αφηγητών κι ενός καταγραφέα, σίγουρα αρκετά στοιχεία ξεχάστηκαν ή και παραποιήθηκαν, ηθελημένα ή αθέλητα, στο πέρασμα του χρόνου, όπως επίσης και κατά τις μεταβάσεις της διήγησης από τη μία μορφή λόγου στην άλλη.

Κατά την παραμονή τους στη μονή του Αββά Γερασίμου γίνεται στους δυο φίλους λόγος για την προστασία τους απ' την αυθαιρεσία των αρχόντων. Επίσης συνδέεται ο στρατός με την εκκλησία μέσα από παραλληλισμούς και αναγωγές του συνήθους τύπου για την πολιτική ιδεολογία και θεωρία των Βυζαντινών που συγκρίνει τη στράτευση στον επίγειο μ' αυτή στον ουράνιο βασιλιά. «Βασιλεία», «Στρατεία» και «φιλοτιμία» αποτελούν στενά συνδεδεμένο τρίπτυχο ιδιοτήτων και θεσμών, το οποίο αισθητοποιείται στην ακόλουθη ρήση του βίου: «Για σκεφτείτε: αν ο επίγειος βασιλιάς σας παρακινούσε να υπηρετήσετε ως πατρίκιοι ή θαλαμηπόλοι στο παλάτι του, που θα χαθεί κάποτε και θα αφανιστεί σαν σκιά και όνειρο, δεν θα καταφρονούσατε τα πάντα και δεν θα τρέχατε αμέσως σ' αυτόν με την επιθυμία να δείτε το πρόσωπό του, να μιλήσετε μαζί του και να απολαύσετε τιμές κοντά του; Και δεν θα προτιμούσατε να υπομείνετε κάθε πόνο και κόπο και το θάνατο ακόμη, μόνο και μόνο για να αξιωθείτε να δείτε εκείνη την ημέρα, που ο βασιλιάς, μπροστά σε όλη τη σύγκλητο, θα σας δεχόταν τιμητικά στην υπηρεσία του;».

Ακόμη υποτιμάται η υπόσταση του δούλου ανθρώπου σε σχέση με του βασιλιά και του αρχόντου, καθώς ο αφηγητής θεωρεί αμελητέο να χυθεί αίμα δούλου αλλά αντίθετα φοβερό να χυθεί αίμα βασιλιά. Φαίνεται πως η χριστιανική διδασκαλία με τη διακήρυξη της περί ισότητας των ανθρώπων, ανεξάρτητα από καταγωγή και φύλο, δεν είχε εμπεδωθεί ακόμη στην πράξη.

Στη συνέχεια του βίου του Συμεών αναφέρεται η παρουσία ομάδας ευνούχων στο μοναστήρι που κρατώντας λαμπάδες και σκήπτρα στο χέρι συμμετέχουν στις τελετουργίες τους. Αναφέρεται επίσης η δωροδοκία ως αντίτιμο για την άφεση των αμαρτιών και αναρωτιέται κανείς αν ο χριστιανισμός βιώνόταν στην καθαρότερη και πνευματικότερη μορφή του στα κοινόβια ή στην κατ' ιδίαν άσκηση. Εντύπωση επίσης κάνει το γεγονός πως ο ένας απ' τους δυο φίλους, ο Ιωάννης, παρακαλεί το Θεό να πεθάνει η γυναίκα του, ώστε να πάψει να τη σκέφτεται, με σκοπό να αφοσιωθεί απερίσπαστος στο μοναχικό βίο. Η υπερβολή αυτή στην απόρριψη της γυναικείας φύσης, ως στοιχείο πειρασμού και δαιμονικότητας, αποτελεί κοινό τόπο στους βίους των Αγίων της Βυζαντινής Ανατολής. Η μόνη σωτηρία για το εκ φύσεως αμαρτωλό γυναικείο φύλο ήταν ο θάνατος ή η επιλογή της μοναχικής κουράς.

Αργότερα ο ένας απ' τους δυο φίλους, ο Συμεών, δηλώνει στον Ιωάννη ότι αποφάσισε να «εμπαίξει» τον κόσμο, δηλαδή να γίνει σαλός. Ο Ιωάννης προσπαθεί να τον αποτρέψει

λέγοντάς του τα ακόλουθα: «Πρόσεξε, φυλάξου, αδελφέ μου Συμεών μήπως όσα μάζεψε η έρημος, τα σκορπίσει ο κόσμος. Και ό,τι ωφέλησε η ησυχία, το καταστρέψει η ταραχή. Και όσα σου πρόσφερε η αγρυπνία, τα χάσεις με τον ύπνο. Ασφαλίσου, αδελφέ μου, μήπως τη σωφροσύνη της μοναχικής ζωής την καταστρέψει η απατηλή κοσμική ζωή. Πρόσεχε μήπως τον καρπό της στερήσεως των γυναικών από τις οποίες σε έσωσε μέχρι σήμερα ο Θεός, τον καταστρέψει η συναναστροφή σου μ' αυτές. Πρόσεχε μήπως την ακτημοσύνη την αφαιρέσει η φιλοκτημοσύνη, μήπως το σώμα που έλιωσε από τη νηστεία, παχύνει πάλι από τις τροφές. Πρόσεχε, αδελφέ μου, μήπως χάσεις την κατάνυξη σου με το γέλιο και την προσευχή σου με την αμέλεια. Πρόσεχε, σε παρακαλώ, μήπως, ενώ το πρόσωπό σου γελάει, ο νους σκορπίζεται, μήπως αυτά που αγγίζουν τα χέρια τ' αγγίζει και η ψυχή, μήπως ενώ το στόμα τρώει, η καρδιά αισθάνεται ηδονή, μήπως, ενώ τα πόδια βαδίζουν, διαταραχθεί με τρόπο άτακτο η εσωτερική σου ησυχία και με λίγα λόγια, μήπως όσα κάνει το σώμα εξωτερικά τα κάνει και η ψυχή εσωτερικά. Αλλά, αν πήρες από το Θεό δύναμη, αδελφέ μου, ώστε οτιδήποτε και να κάνει το σώμα, σχήματα, λόγια ή πράξεις, να μένει ατάραχος και ασύγχυτος ο νους και η καρδιά σου, και να μη μολύνεται και να μη βλάπτεται καθόλου από αυτά, πραγματικά εγώ χαίρομαι για τη σωτηρία σου».

Στα επόμενα επεισόδια του βίου του ο Συμεών έχει ήδη μεταβεί στην πόλη και «εμπαίζει» τον κόσμο, μεταστρέφοντας Εβραίους και κακόπιστους ανθρώπους στο Χριστιανισμό, σώζοντας γυναίκες άσεμνες ή πόρνες, είτε οδηγώντας τες σε νόμιμο γάμο με παιγνιώδεις ενέργειες, είτε προσελκύοντάς τες με χρήματα και κατορθώνοντας να τις σωφρονήσει, κι άλλες φορές πάλι φέρνοντάς τες σε κατάνυξη ώστε ν' ακολουθήσουν το μοναχικό βίο. Μετά από τριήμερη παραμονή του στους Αγίους Τόπους ο Συμεών μετέβη στην Έμεσα. Πριν μπει μέσα στην πόλη, βρήκε ένα ψόφιο σκύλο πάνω στην κοπριά του σκουπιδότοπου και, αφού έλυσε το σχοινένιο ζωνάρι του, έδεσε το πόδι του σκύλου και άρχισε να τρέχει σέρνοντάς τον, επεισόδιο που θυμίζει, αν και κάπως αμυδρά, τη «σκυλίσα» ζωή του αρχαίου φιλόσοφου Διογένη. Με τον τρόπο αυτό μπήκε από την πύλη, κοντά στην οποία ήταν ένα σχολείο. Μόλις τον είδαν τα παιδιά άρχισαν να φωνάζουν: «Έ, ένας τρελός Αββάς» και να τρέχουν από πίσω του και να τον χτυπούν. Την επόμενη μέρα πήγε στην εκκλησία με την ίδια ατημέλητη εμφάνιση, προκαλώντας σιωπηλά το εκκλησίασμα. Με πολύ κόπο τον έβγαλαν έξω οι αξιοπρεπείς χριστιανοί που παρακολουθούσαν τη λειτουργία, αλλά, καθώς έβγαινε, αναποδογύρισε τα τραπέζια μερικών που πουλούσαν μικρές πίτες, σκηνή που μας φέρνει συνειρμικά στο νου το Χριστό να εκδιώκει με μένος τους εμπόρους από το Ναό. Τη στιγμή εκείνη τον είδε κάποιος «φουσκάριος» (πωλητής φούσκας, δηλαδή λαϊκού ροφήματος των Βυζαντινών, αλλά και άλλων ειδών όπως φακών, ρεβιθιών, κουκιών. Κατά το Λεξικό Du Cange, «φούσκα εστίν όζος και ύδωρ θερμόν και ωά δύο») και μη ξέροντας ότι προσποιείται το σαλό του προτείνει, αντί να γυροφέρνει, να στέκεται και να πουλά λούπινα. Εκείνος δέχτηκε. Όταν λοιπόν τον έβαλε να πουλάει, άρχισε να τα μοιράζει δωρεάν στον κόσμο και ο ίδιος να τρώει άπληστα, θέλοντας, προφανώς, μ' αυτό τον τρόπο, να πλήξει την αρχή της ιδιοκτησίας, κατοχής και εμπορίας, με σκοπό το κέρδος, των αγαθών της γης. Τότε, η γυναίκα του φουσκάριου αντέδρασε, λέγοντας ότι ο υποτιθέμενος Αββάς έφαγε ένα δοχείο λούπινα, από αυτά που είχε για να μετράει τις ποσότητες. Δεν ήξερε, βέβαια, ακόμη, πως ό,τι περιείχαν τα υπόλοιπα δοχεία δηλ. κουκιά, φακές, ρεβίθια κι όλα τα άλλα, τα είχε μοιράσει σ' όσους έκαναν την ίδια δουλειά και σ' άλλους ανθρώπους, παρά νόμιζε ότι τα πούλησε. Όταν το ζευγάρι, στη συνέχεια, άνοιξε το ταμείο και δεν βρήκε χρήματα, συγχυσμένο, χτύπησε τον Συμεών και τον έδιωξε απ' τη δουλειά, αφού, βέβαια, του μάδησε μαλλιά και γένια. Το απόγευμα της ίδιας μέρας του ξυλοδαρμού του, ο Συμεών, σα γνήσιος Αββάς, θέλησε να θυμιατίσει. Δεν είχε φύγει, όμως, ακόμη απ' το σπίτι των εμπόρων, αλλά κοιμήθηκε έξω απ' την πόρτα τους. Και, επειδή δεν έβρισκε κανένα κεραμίδι, έβαλε το χέρι του στην ανθρακιά, το γέμισε με κάρβουνα και άρχισε να θυμιατίζει. Ο φουσκάριος πρέπει να αναφερθεί πως ανήκε στην αίρεση των «ακέφαλων

Σευηριτών». Ακέφαλοι ονομάστηκαν, αρχικά, οι Αιγύπτιοι μονοφυσίτες (5ος αιώνας), οι οποίοι αποσχίστηκαν από τον μετριοπαθή αρχιεπίσκοπό τους Πέτρο Αλεξανδρείας το Μογγό, μένοντας χωρίς επίσκοπο (κεφαλή). Στη συνέχεια, η ονομασία δόθηκε σ' όλους τους Μονοφυσίτες της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Όσο για τους Σευηρίτες, αυτοί υπήρξαν Μονοφυσίτες οπαδοί του Σεβήρου, Πατριάρχου Αντιοχείας και ηγέτη της Μονοφυσιτικής κινήσεως του 6ου αιώνα.

Και τώρα, συνέχεια των γοητευτικών περιπετειών του Συμεών του Σαλού: κάποτε, έκανε το σερβιτόρο, προσφέροντας θερμά ποτά σ' ένα καπηλειό, για να εξοικονομεί το φαγητό του. Ήταν άσπλαχνος όμως ο κάπελας και πολλές φορές δεν του έδινε ούτε φαγητό, μολοντί έκανε πολλή δουλειά εξαιτίας του, αφού ο Συμεών προσέλκυε με την παρουσία του πολλούς πελάτες στο μαγαζί του, λειτουργώντας ως κράχτης δελεαστικός και προσφέροντας φαιδρό δημόσιο θέαμα με το οποίο διασκέδαζαν οι θαμώνες του καπηλειού του. Μια μέρα μπήκε μέσα στο καπηλειό ένα φίδι και ήπιε κρασί από μια στάμνα, μέσα στην οποία έσταξε το δηλητήριό του. Ο Αββάς Συμεών εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή δεν βρισκόταν μέσα στο καπηλειό, γιατί έπαιζε έξω με τον κόσμο, κι έτσι ενοχοποιήθηκε και γι' αυτό το συμβάν.

Στην πόλη της Έμεσσας υπήρχαν δυο λουτρά γειτονικά μεταξύ τους, ένα ανδρικό και ένα γυναικείο. Εκεί κοντά σύχναζε αρκετές φορές ο Συμεών.

Ένα άλλο περιστατικό, στο οποίο και πάλι πρωταγωνιστεί ο Συμεών, συνέβη έξω από την πόλη, όπου, τρέχοντας, μερικοί έπαιζαν λυσόπορτα, ομαδικό παιχνίδι της εποχής. Ένας απ' αυτούς που ήταν γιος του Διακόνου Ιωάννη, του φίλου του Συμεών, είχε κάνει έρωτα πριν λίγες μέρες με μια παντρεμένη γυναίκα. Η μοιχεία ήταν σύνηθες φαινόμενο κι εκείνη την εποχή, παρ' όλο που τιμωρούνταν αυστηρά απ' το νόμο.

Κάποτε μερικοί μίμοι έκαναν το νούμερό τους στο θέατρο. Μαζί τους ήταν και κάποιος ταχυδακτυλουργός. Ο Συμεών, θέλοντας να τον κάνει να σταματήσει αυτά που έκανε (γιατί είχε κάνει μερικά καλά έργα), δεν το θεώρησε υποτιμητικό να πάει στο θέατρο, αλλά πήγε και στάθηκε κάτω από την εξέδρα που έπαιζαν οι μίμοι. Όταν είδε ότι ο ταχυδακτυλουργός άρχισε να κάνει αθέμιτα πράγματα, ρίχνει μια πολύ μικρή πέτρα, αφού έκανε πάνω της το σημείο του σταυρού, και τον χτύπησε στο δεξί του χέρι και του το ξέρανε, χωρίς να καταλάβει κανείς ποιος έριξε την πέτρα.

Κάποιος μοναχός που φορούσε στεφάνι από βάγια, ως άλλος αρχαίος Έλληνας θεός, περιφερόταν κι αυτός στην πόλη όπως ο Συμεών, προκαλώντας το κοινό αίσθημα περί ευπρέπειας των μοναχών.

Κάποτε που «ήταν να γίνει» μεγάλος σεισμός στην πόλη, σύμφωνα με διάφορες προφητείες που κυκλοφορούσαν, την εποχή που καταστράφηκε η Αντιόχεια, στα χρόνια της βασιλείας του Μαυρικήου (τότε ήταν που έφυγε από την έρημο ο όσιος και κατέβηκε στον κόσμο), άρπαξε το «λουρί» από ένα σχολείο και άρχισε να χτυπάει τους στύλους και να λέει στον καθένα: «Είπε ο κύριός σου να σταθείς». Και όταν έγινε σεισμός, κανείς απ' όσους στύλους χτύπησε δεν έπεσε. Σε κάποιο στύλο όμως είχε πει: «Εσύ ούτε να πέσεις ούτε να σταθείς». Αυτός σχίστηκε από πάνω μέχρι κάτω, έγειρε λίγο κι έμεινε έτσι. Κανείς δεν είχε καταλάβει τι έκανε ο «μακάριος», αλλά όλοι πίστευαν ότι από την παραφροσύνη του είχε χτυπήσει τους στύλους.

Άλλοτε που ήταν να πέσει θανατικό στην πόλη, πέρασε απ' όλα τα σχολεία και φιλούσε τα παιδιά λέγοντας στο καθένα κάτι σαν γι' αστείο. Οι δάσκαλοι τον κοροϊδεύαν και μερικές φορές μάλιστα τον χτυπούσαν με το λουρί και έκαναν νόημα και στα παιδιά και τον κοροϊδεύανε.

Είχε τη συνήθεια ο όσιος να πηγαίνει στα σπίτια των πλουσίων και να παίζει και να προσποιείται πολλές φορές ότι φιλάει τις δούλες τους. Μια φορά κάποιος άφησε έγκυο μια δούλη κάποιου πλουσίου. Όταν η κυρία της τη ρώτησε ποιος τη διέφθειρε, επειδή δεν ήθελε να το φανερώσει, φόρτωσε κι αυτή την ευθύνη στο εύκολο θύμα, στο Συμεών το Σαλό. Ένας πλούσιος χριστιανός, μάλιστα, θέλοντας να επιπλήξει ορισμένους γνωστούς του, οι οποίοι είχαν εντυπωσιαστεί απ' τα παράδοξα καμώματα του Συμεών και ενδόμυχα

τον παρέβαλαν με αρχαίο Έλληνα φιλόσοφο, και, προσπαθώντας να τους επαναφέρει στην καθεστηκυία τάξη του ορθού χριστιανισμού, τους είπε τα ακόλουθα λόγια: «Πιστέψτε με, υπάρχουν Έλληνες που απόκτησαν περισσότερη σοφία απ' αυτόν και περισσότερα βιβλία έγραψαν. Τι λέτε; Πρέπει κι αυτούς να τους επαινέσουμε για τις φλυαρίες τους;». Απ' τις ακόλουθες φράσεις του Συμεών: «Γιατί κατηγοράτε τα λούπινα; Σαράντα μέρες βράχηκαν», συμπεραίνουμε πως αυτά ανήκαν στα είδη βασικής διατροφής των ανθρώπων της περιοχής και της εποχής του, που βέβαια χρειαζόντουσαν κάποια προετοιμασία, προτού μαγειρευτούν. Κάποτε, που ήταν στο φουσκάριο, πήρε μια μέρα ένα πανδούρι (τρίχορδο μουσικό όργανο της οικογένειας του λαούτου) και άρχισε να παίζει, σ' ένα στενοσόκακο, όπου «κατοικούσε» πνεύμα ακάθαρτο, την ευχή του μεγάλου Νίκωνα. Το δαιμόνιο, απ' την τρομάρα που το έπιασε, εξ' αιτίας της μελωδικής επωδού, έσπασε όλα τα πήλινα και γυάλινα αντικείμενα του παρακείμενου μαγαζιού. Στη συνέχεια ο συγγραφέας του βίου περιγράφει με εξαιρετική ζωντάνια σκηνές του δρόμου με πρωταγωνιστές Εβραίους τεχνίτες, θεατρίνες, με τις οποίες ο Συμεών χόρευε κρατώντας τις απ' το χέρι, κοινές - άσεμνες γυναίκες του πλήθους με τις οποίες έπαιζε και οι οποίες έβαζαν τα χέρια τους στον κόρφο του Συμεών και τον πείραζαν, του έδιναν μπάτσους και τον τσιμπούσαν. Μερικές φορές ο Σαλός έλεγε στις πόρνες: «Θέλεις να γίνεις φίλη μου και να σου δίνω εκατό νομίσματα;» Πολλές απ' αυτές δελεάζονταν και συμφωνούσαν, τη στιγμή μάλιστα που τις επεδείκνυε και τα χρήματα. Όσες μάλιστα έπαιρναν τα χρήματα τις έβαζε να του ορκιστούν ότι θα του είναι πιστές. Συχνά ο Συμεών καθόταν κι έτρωγε σε ζαχαροπλαστεία της εποχής, δείχνοντας επιδεικτικά το γεμάτο πουγκί του με νομίσματα και προκαλώντας με τον τρόπο αυτό τους οικονόμους χριστιανούς. Μια μέρα, χόρευαν και γελούσαν σ' ένα δρόμο κάτι κορίτσια και αποφάσισε να περάσει από κει. Όταν τον είδαν, άρχισαν να κατηγορούν τους μοναχούς. Αυτός, όμως, για να τις σωφρονήσει, προσευχήθηκε και αμέσως ο Θεός, σύμφωνα με τα λεγόμενα του βιογράφου του, τις τύφλωσε όλες. Τότε αυτές, συνειδητοποιώντας το σφάλμα τους, έτρεξαν ξοπίσω του μετανιωμένες, φωνάζοντας μ' απελπισία. Όσες δέχτηκαν το φίλημα των ματιών τους απ' το Σαλό θεραπεύτηκαν πάραυτα απ' το Θεό, όσες όμως το αρνήθηκαν σθεναρά, έμειναν για πάντα τυφλές. Ο Συμεών είπε για την περίπτωση τους: «Αν δεν τις στράβωνε ο Θεός, θα ξεπερνούσαν στην ασωτία όλες τις γυναίκες της Συρίας. Έτσι με την αρρώστια των ματιών τους γλιτώνουν απ' τα πολλά τους κακά». Λίγο αργότερα ο φίλος του Συμεών διάκονος Ιωάννης τον καλεί σε γεύμα με καπνιστά, ωμά λαρδιά και κρέας καμήλας. Σ' ένα συνηθισμένο γεύμα της αιγυπτιακής και συριακής ενδοχώρας και γενικότερα της Βυζαντινής Μέσης Ανατολής, μπορούσαν να περιλαμβάνονται επίσης, σύμφωνα με τη διήγηση, «καθαρά ψωμιά, ζεστά τηγανητά ψάρια, καλό κρασί σε καλοδουλεμένη στάμνα». Μερικές φορές την Κυριακή ο Συμεών έπαιρνε μια σειρά λουκάνικα, τα φορούσε για ωράριο και κρατώντας στο αριστερό του χέρι σινάπι τα βουτούσε και τα έτρωγε από το πρωί. Μερικούς απ' αυτούς που έρχονταν να παίξουν μαζί του τους άλειψε στο στόμα με το σινάπι. Κάποτε που ήρθε να παίξει μαζί του ένας χωρικός, που είχε άσπρα λευκώματα στα δυο του μάτια, τον άλειψε με το σινάπι και, αφού του είπε να πάει να πλυθεί με ξύδι και σκόρδα, ενώ αυτός είχε αφόρητους πόνους, τον θεράπευσε με τις οδηγίες του παρά τη δυσπιστία του. Απέδωσε μάλιστα την θεόθεν τύφλωσή του στην κλοπή γιδιών του γείτονά του, που είχε διαπράξει κρυφά. Εξάλλου, οι κλοπές ζώων και θησαυρών νομισμάτων ήταν συχνές στην Έμεσα, όπως φαίνεται από τη διήγηση του βίου. Στο κείμενό μας αναφέρονται επίσης ξυλοδαρμοί και κακομεταχείριση δούλων, γυναικείες μαντείες με φυλαχτά και ξόρκια, ένα καμίνι Εβραίου υαλουργού το οποίο παρήγαγε μεγάλες ποσότητες γυάλινων αντικειμένων, συμμορίες φτωχών κλεφτών που για να επιβιώσουν κατέφευγαν σε απατεωνιές, κάποιος φτωχός αλλά αγαθός μουλαράς που ευεργετήθηκε απ' τον όσιο Συμεών, το λεγόμενο γλιχώνι που ήταν κρασί αρωματισμένο με φλισκούνη (βλήχων), ασκιά αποθήκευσης οίνου και ξύδι. Στο καλύβι που είχε ο Συμεών για να κοιμάται ή μάλλον για να αγρυπνεί τις νύχτες, δεν

είχε απολύτως τίποτα παρά μόνο μια αγκαλιά κληματσίδες. Πολλές φορές, ενώ προσευχόταν όλη τη νύχτα μέχρι το πρωί βρέχοντας το χώμα με τα δάκρυά του, έβγαινε, έκοβε ένα κλωνάρι ελιάς ή χόρτα, έκανε στεφάνι, το φορούσε και κρατώντας και στο χέρι του ένα κλαδί χόρευε φωνάζοντας: «Νίκες για το βασιλιά και την πόλη». Με την «πόλη» εννοούσε την ψυχή, ενώ με το «βασιλιά» εννοούσε το νου.

Και ο βιογράφος του συνεχίζει την αφήγησή του εκστασιασμένος απ' την απίθανη και βαθιά φιλοσοφημένη προσωπικότητα του Συμεών του Σαλού:

«Πόσους ντόπιους γεωργούς δεν είδα, κύριέ μου, πολλές φορές στην πόλη να πηγαίνουν να κοινωνήσουν και να είναι πιο καθαροί κι από το χρυσάφι, επειδή ήταν άκακοι, απερίεργοι και επειδή έτρωγαν το ψωμί τους με τον ιδρώτα του προσώπου τους».

Κατά το θάνατό του πήγαν και τον έθαψαν στον τόπο που έθαβαν τους ξένους, σημείο έσχατης ταπείνωσης και κοινωνικής κατακραυγής, ακόμη και μετά θάνατον. Και ο συγγραφέας του βίου καταλήγει, σχετικά με το κεντρικό πρόσωπο της ιστορίας του: «Εκτός βέβαια από αυτή, έχουμε γράψει ακόμα μια διήγηση πιο σύντομη, επειδή δεν είχαμε, ακόμη, υπόψη μας τις λεπτομέρειες της θαυμάσιας αυτής διηγήσεως. Το να τιμηθεί αυτός με εγκώμια δεν είναι έργο της δικής μας γνώσεως, αλλά εκείνων που έχουν την δύναμη και μπορούν να συναγωνίζονται την αρετή του. Άραγε ποιος λόγος θα μπορούσε να επαινέσει αυτόν που τιμήθηκε πάνω από κάθε λογική, ή, πως σάρκινα χείλη μπορούν να τιμήσουν αυτόν που αποδείχτηκε άσαρκος, ενώ είχε σώμα; Αυτά έχοντας υπόψη μας, αγαπητοί μου, ας υπακούσουμε σ' αυτόν που σωστά μας συμβουλεύει να προσέχουμε μόνο τον εαυτό μας. Ούτε τα δικά μας ούτε αυτούς που βρίσκονται γύρω μας, αλλά μόνο τον εαυτό μας, γιατί ο καθένας θα κουβαλήσει το δικό του φορτίο και θα πάρει το δικό του μισθό από τον ουράνιο βασιλιά, το Χριστό».

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

1. Abrahamse, Dorothy Zani de Ferranti. "Hagiographic Sources for Byzantine Cities, 500-900 A.D." Ph.D.diss., University of Michigan, 1967.
2. Brock, Sebastian. "An Early Syriac Life of Maximus the Confessor". AB 91 (1973): 299-346.
3. Brock, Sebastian, and Susan Ashbrook Harvey. Holy Women of the Syrian Orient.
4. Brown, Peter. "The Problem of Miraculous Feeding in the Graeco-Roman World". In Center for Hermeneutical Studies: Colloquy 42 Berkeley: Graduate Theological Union, 1982, pp. 16-24.
5. Brown, Peter. "The Rise and Function of the Holy Man in Late Antiquity". JRS 61 (1971): 80-101. Reprinted in Society and the Holy in Late Antiquity (Berkeley: University of California Press, 1982), pp. 103-52.
6. Brown, Peter. "The Saint as Exemplar in Late Antiquity". Representations 1.2 (1983): 1-25. Reprinted in Saints and Virtues, ed. J.S.Hawley (Berkeley: University of California Press, 1987), pp. 1-23.
7. Brown, Peter. The World of Late Antiquity. New York: Norton, 1972.

Πηγη: http://www.matia.gr/7/72/7203/7203_4_08.html

ΟΙ ΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΣΑΛΟΙ ΑΓΙΟΙ

Καθηγητού Αντωνίου Μάρκου

Τό κείμενο αυτό αποτελεί συνέχεια του προηγουμένως δημοσιευμένου κειμένου περί τής διά Χριστόν Σαλότητος. Κάποια βιογραφικά σημειώματα δέν έχουν ολοκληρωθεί, αλλά βρίσκονται στό στάδιο τής έπεξεργασίας. Τά σημειώματα πού δέν έχουν ολοκληρωθεί σημειώνονται μέ άστερίσκο. Βιβλιογραφία ισχύει ή άναφερομένη στό κείμενο περί τής διά Χριστόν Σαλότητος.

Όσιος Άβελ ό Προφήτης (18ος - 19ος αί.)

Ήταν Ρωσικής καταγωγής. Στην άρχή τής άσκήσεώς του έζησε στή Μονή Βαλαάμ, όπου - όπως έγραψε άργότερα - έλαβε "τήν έντολή νά άποκαλύψει τά μυστήρια του Θεού και τά θελήματά Του" (Είρ. Γκοραϊνωφ, "Οί διά Χριστόν Σαλοί", σελ. 176). Έξαιρετικά προικισμένος μέ τό χάρισμα τής προφητείας, προείπε σημαντικά γεγονότα τής Ρωσικής Ίστορίας, μέ άποτέλεσμα νά βρίσκεται πάντα... τιμωρημένος, σάν νά ήταν αυτός πού προκαλούσε τό γεγονός.

Όταν προείπε τόν θάνατο τής Μεγάλης Αίκατερίνης, φυλακίσθηκε στό Φρούριο τών άγίων Πέτρου και Παύλου! Μετά τήν άπελευθέρωσή του προείπε τόν θάνατο του γιου τής Αυτόκράτειρας και φυλακίσθηκε στό φρούριο του Σλούσελμπουργκ! Γιά άλλη προφητεία του έξορίζεται στό Σολόβκι, αλλά ή είσβολή του Ναπολέοντα και ή καταστροφή τής Μόσχας (1812), άκυρώνουν τήν ποινή του. Προείπε άκόμη τόν θάνατο του Τσάρου Νικολάου του Α' και τήν ύπόθεση τών Δεκεμβριστών. Τέλος, όταν προείπε στήν Κόμησσα Καμένσκυ για τήν δυσμένεια στήν όποία θά έπεφτε, λόγω τής σκληρής συμπεριφοράς της προς τούς χωρικούς τών κτημάτων της, έξορίσθηκε στή Μονή Σπάσο - Εύφημιέβσκυ του Σούζνταλ, όπου και κοιμήθηκε κρατούμενος στό κρατητήριο, μετά από μακριά και όδυνηρή άσθένεια.

Νεομάρτυς Άναστασία Άντρέγιεβνα*

Ή μνήμη της τιμάται τήν 1η Μαρτίου.

Όσιος Άνδρέας τής ΚΠόλεως (+ 946)

Ό πλέον γνωστός τών διά Χριστόν Σαλών Άγίων, έπειδή συνδέεται μέ τό θαύμα τής Άγίας Σκέπης τής Ύπεραγίας Θεοτόκου (1η Όκτωβρίου).

Σκυθικής καταγωγής (γι' αυτό και τιμάται ιδιαίτερα από τούς Σλαύους Όρθοδόξους), ήταν δούλος στήν ΚΠολη του Πρωτοσπαθάρου Θεόγνωστου. Από τήν νεότητά του άγαπούσε τήν Έκκλησία και τήν μελέτη τών Γραφών.

Βιογράφος του Άγίου είναι ό Πνευματικός του Ίερέας Νικηφόρος. Ό μακάριος Άνδρέας κλήθηκε νά σηκώσει τόν σταυρό τής διά Χριστόν σαλότητος από τόν Ίδιο τόν Κύριο. Κάποιο βράδυ μετά τήν προσευχή του, βλέπει τόν Χριστό σέ όραμα νά του προσφέρει στεφάνους και νά του λέει: "Άπό τής άρτι έση ήμέτερος και φίλος και άδελφός γλυκήτατος.

Τρέχε ούν τόν καλόν άγώνα γυμνός και γενού σαλός δι' έμέ!"

Τήν έπομένη ό άγωνιστής αρχίζει τίς "τρέλες" του και ό κύριός του αναγκάζεται νά τόν στείλει στό Ναό τής άγ. Άναστασίας, μέ έντολή νά τόν δέσουν εκεί. Στους τέσσερεις μήνες τής παραμονής του στό Ναό ό Άνδρέας "τήν ήμέρα τά νόθα αυτού, ως δήθεν παραφρονών, ρήματα όμίλει τή δέ νυκτί έθρήνει και προσήχετο".

Τήν επίπλαστη μωρία του Όσίου γνώριζε μόνον ό μαθητής του Έπιφάνιος (έπειτα Πατριάρχης ΚΠόλεως), ό όποιος και διέσωσε λεπτομέρειες έξαισίων Άγιοπνευματικών καταστάσεων (έκτός τών άλλων - χαρισμάτων προοράσεως και προφητείας - σάν άλλος

Παῦλος "έν καιρῷ χειμῶνος, ἀνηρπάγη εἰς τόν Παράδεισον").

Θαυμαστή εἶναι καί ἡ φανέρωσις τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Κατά τήν διάρκεια ἀγρυπνίας στόν περίφημο Ναό τῶν Βλαχερνῶν (ὅπου ἦταν κατατεθημένα ἡ Τιμία Ἐσθῆτα καί ἡ Ἁγία Ζώνη τῆς Παναγίας), Σαββάτο πρὸς Κυριακή 1η Ὀκτωβρίου, "περί τήν τετάρτην ὥραν τῆς νυκτός, ἀνυψώσας ὁ Ὅσιος τούς ὀφθαλμούς πρὸς τόν θόλον τοῦ Ναοῦ, εἶδε τήν οὐράνιον Ἄνασσαν ἰσταμένην εἰς τόν ἀέρα καί προσευ-χομένην, σκέπουσα τόν λαόν μέ τό ἱερόν Αὐτῆς Μαφόριον"!

"Βλέπεις, ἀδελφέ - εἶπε ὁ μακάριος στόν μαθητή του Ἐπιφάνιο - τήν Βασίλισσαν καί Κυρίαν τῶν ἀπάντων, εὐχομένην ὑπέρ τοῦ κόσμου παντός;"

"Βλέπω, πάτερ ἅγιε - ἀπάντησε ὁ Ἐπιφάνιος - καί ἐγώ, δι' εὐχῶν σου, τήν Κυρίαν Θεοτόκον καί θαυμάζω".

Ὁ ὁσ. Ἀνδρέας κοιμήθηκε εἰρηνικά σέ ἡλικία 66 ἐτῶν, μετά ἀπό ἄσκηση τῆς διά Χριστόν σαλότητος 30 ἐτῶν καί "μῦρον θαυμαστόν ἀνέβλυσεν ἀπό τό ἅγιον αὐτοῦ σῶμα"! Κατά μία παράδοση τό Λεῖψανό του δέν βρέθηκε ποτέ διότι "μετέθηκεν αὐτό ὁ Κύριος". Σύμφωνα μέ ἄλλη πηγή, τά Λεῖψανά του κατατέθηκαν σέ Μονή πρὸς τιμῆν του κοντά στήν Ἁγία Σοφία ("**Θρησκευτική καί Ἠθική Ἐγκυκλοπαίδεια**", τόμος 3ος, σελ. 704).

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 28η Μαΐου.

Ὅσιος Ἀνδρέας τῆς Τότμας Ρωσίας (+ 1673)

Γεννήθηκε τό 1638 στήν πόλη Τράνς τοῦ Βόλγα καί μετά τόν θάνατο τῶν γονέων του κοινοβίασε στή Μονή τῆς Ἀναστάσεως, ὅπου ὁ Γέροντάς του τόν ἐνθάρρυνε στήν ἄσκηση τῆς διά Χριστόν σαλότητος.

Κάθε χρόνο ὁ Ὅσιος εἶχε τήν συνήθεια νά ἐπισκέπτεται γειτονικές μονές, ρακένδυτος καί ξυπόλητος. Μετά τήν κοίμησή του ὁ Γέροντάς του πῆγε στήν Τότμα καί βρῆκε καταφύγιο στήν ἐκκλησία τοῦ Σωτήρος, στόν ποταμό Σουκχόνα. Ἐλεημένος μέ τά χαρίσματα τῶν ἱαμάτων καί τῆς προφητείας, κάποτε θεράπευσε τόν ἀργηγό μιᾶς τοπικῆς φυλῆς, μέ χιόνι πού εὐλόγησε!

Προεῖδε τήν κοίμησή του καί ἔφυγε γιά τήν οὐράνια πατρίδα ἐξομολογημένος καί μέ τήν κοινωνία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Κοιμήθηκε τό 1673, σέ ἡλικία μόλις 35 ἐτῶν, ἀφοῦ ἀσκήθηκε σάν σαλός 10 χρόνια.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 10η Ὀκτωβρίου.

Ὅσιος Ἀντώνιος τοῦ Ζαντόσκ Ρωσίας (+ 1851)

Ἦταν γιός πτωχῶν χωρικῶν. Σέ ἡλικία 7 ἐτῶν ἐξαφανίσθηκε ἀπό τό σπίτι του, κατά τήν διάρκεια μιᾶς καταιγίδας. Ὅταν βρέθηκε μετά ἀπό δύο ἐβδομάδες, ἀπαντοῦσε μέ ἀσυναρτησίες ἢ μέ σιωπή σέ ὅ,τι τόν ρωτοῦσαν. Ἀπό τήν μετέπειτα πορεία του προκύπτει, ὅτι τότε συγκλονίσθηκε ἀπό κάτι πολύ σοβαρό, ἴσως μία θεία ἐντολή γιά τήν μετέπειτα ζωή του.

Ὁ μακάριος Ἀντώνιος ἔζησε στήν Μονή τοῦ ἁγ. Τύχωνος τοῦ Ζαντόσκ, ντυμένος στά λευκά, μέ ἓνα κόκκινο μαντήλι γύρω ἀπό τήν μέση του. "Στό παράστημά του ὑπῆρχε κάτι τό λαϊκό - σημειώνει ἡ Εἰρ. Γκοραϊνωφ - ἀλλά καί τό Πασχαλινό συγχρόνως" (αὐτ. 188). Μέ μία γλυκειά καλωσύνη ἔδινε προφητικά τίς συμβουλές του στούς προσκυνητές. Κοιμήθηκε εἰρηνικά τό 1851, σέ ἡλικία 125 ἐτῶν! καί ἐνταφιάσθηκε στή Μονή τῆς μετανοίας του.

Ὅσιος Ἀρσένιος τοῦ Νόβγκοροντ Ρωσίας (+ 1517)

Ἦταν Ρωσικῆς καταγωγῆς καί ἔζησε στό Νόβγκοροντ, ὅπου ἀγωνίσθηκε στό στάδιο τῆς διά Χριστόν σαλότητος. Κοιμήθηκε εἰρηνικά τό 1517. Ἡ Ἀνακομιδή τῶν Λειψάνων του πραγματοποιήθηκε τό 1785. Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 12η Ἰουλίου καί ἡ Ἀνακομιδή τῶν Λειψάνων του τήν 8η Μαΐου.

Ὅσιος Βασίλειος τοῦ Κουμπένσκ Ρωσίας*

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 2α Αὐγούστου.

Ὁ Ὅσιος Βασίλειος τῆς Μόσχας (+ 1552)

Ὁ "Γυμνός περιπατητής" Πολιούχος τῆς Μόσχας.

Γεννήθηκε ἀπὸ γονεῖς πτωχοῦς στά περίχωρα τῆς Μόσχας, τὸ 1469, κατὰ τὴν βασιλεία τοῦ Μεγ. Ἡγεμόνα Ἰβάν Γ'. Ἀπὸ βρέφος ἔδειχνε σημεῖο τῆς μελλοντικῆς του πορείας, ἀρνού-μενος νὰ θηλάσει ἀπὸ τὸν ἀριστερό μαστό! Ὄταν ὁ πατέρας του τὸν ἔβαλε μαθητευόμενο σὲ ἓναν ὑποδηματοποιό, ἐκδη λώθηκε στό προφητικό του χάρισμα (προεῖπε τὸν θάνατο "τὴν ἐπαύριο", ἑνὸς ἀνδρα πού παρήγγειλε μπότες!). Ὑποκρινόμενος τὸν σαλό ἔζησε γυμνός στοὺς παγωμένους δρόμους τῆς Μόσχας, μέχρι τὰ 88 του χρόνια. Παράδοξος γιὰ τὸν κόσμο, ἔφτυνε ἢ πετοῦσε πέτρες στοὺς ἐξωτερικούς τοίχους τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπου εἶχαν καταφύγει οἱ διωγμένοι ἀπὸ τὴν προσευχὴ τῶν Χριστιανῶν

δαίμονες καὶ ἔκλαιγε στά σκαλιά τῶν κακοφῆμων σπιτιῶν, μαζί μέ τοὺς Ἀγγέλους τῶν ἀμαρτανόντων! Μία κατ' ἐξοχὴν προφητικὴ μορφή, σημάδεψε τίς παραμονές μεγάλων γεγονότων. Τὸ 1521 μία μεγάλη ἐπιδρομὴ τῶν Τατάρων βρίσκεται σὲ ἐξέλιξη καὶ ἡ Μόσχα κινδυνεύει. Ὁ μακάριος Βασίλειος προσεύχεται κλαίγοντας μπροστά στὴν βορεινὴ πόρτα τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου. Μέσα στὸν κλειστό Ναὸ ἀκούγεται ἓνας ἐκκωφαντικὸς θόρυβος. Ἐμφανίζονται φλόγες καὶ ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Βλαδιμήρου μετα-κινεῖται, ἐνῶ μία φωνὴ ἀναγγέλει, ὅτι ἡ Παναγία ἐτοιμάζεται νὰ φύγει μαζί μέ τοὺς ἄλλους Ἁγίους ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλὴ πόλη. Τὸ γεγονὸς κυκλοφορεῖ, ἀλλὰ ὁ μακάριος συνεχίζει τὴν προσευχὴ

του. Καὶ ἐνῶ τὰ περίχωρα τῆς Μόσχας καίγονται, οἱ εἰσβολεῖς βλέπουν μία τεράστια στρατιὰ νὰ ἀναπτύσσεται γιὰ νὰ ὑπερασπισθεῖ τὴν πόλη. Οἱ Τάταροι ὑποχωροῦν καὶ οἱ Ρῶσοι στό ἐξῆς λιτανεύουν ἀπὸ τὸ Κρεμλίνο μέχρι τὴν Μονὴ τῆς Συναντήσεως (Stretenye).

Τὴν 23 Ἰουνίου 1547 (χρονιὰ τῆς στέψεως τοῦ Ἰβάν σὲ Τσάρο, ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ρωσίας ἁγ. Μακάριο), ὁ μακάριος Βασίλειος προσεύχεται κλαίγοντας στὴ Μονὴ τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Τὴν ἐπομένη ξεσπάει ἡ τρομερὴ πυρκαγιὰ πού ἀποτέφρωσε τὴν Μόσχα!

Ἄλλοτε ὁ Ὅσιος εἶναι καλεσμένος στό Παλάτι, γιὰ τὴν ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ Τσάρου. Ὁ Ἰβάν τὸν σερβίρει προσωπικά κρασί, ἀλλὰ τρεῖς φορές ὁ Σαλὸς τὸ χύνει. "Συγχώρεσέ με - λέγει - ἀλλὰ μία φωτιά ἀναψε στό Νόβγκοροντ καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν σβῆσω"! Ὁ Τσάρος ἀργότερα μαθαίνει, ὅτι πράγματι στὴ συγκεκριμένη ἡμερομηνία εἶχε ἐκδηλωθεῖ μεγάλη πυρκαγιὰ στό Νόβγκοροντ πού ἔσβησε ὅταν ἓνας γυμνὸς ἀνδρας ἐμφανίσθηκε σὲ τρεῖς διαφορετικὲς γειτονιές καὶ ἔριχνε στὴν φωτιά νερό μέ ἓνα... ποτηστήρι!

Ὄταν ἓνα Περσικὸ πλοῖο κινδύνευε στὴν Κασπία, ἓνας Ρῶσος Χριστιανὸς θυμῆθηκε τὸν μακάριο Βασίλειο καὶ τὸν ἐπικαλέστηκε. Ἀμέσως, ἓνας γυμνὸς ἀντρας ἐμφανίσθηκε στό πηδάλιο καὶ ὀδήγησε τὸ πλοῖο μέ ἀσφάλεια στό πλησιέστερο λιμάνι! Ἐπιστρέφοντας στὴ χώρα τους οἱ Πέρσες ἔμποροι ἐνημέρωσαν σχετικά τὸν Σάχη καὶ ἐκεῖνος τὸν Τσάρο· καὶ ὅταν ἀργότερα ἔφθασαν στὴ Μόσχα, ἀναγνώρισαν τὸν σωτήρα τους στό πρόσωπο τοῦ γυμνοῦ περιπατητή!

Ἐλεημένος μέ τὸ προορατικὸ χάρισμα ὁ μακάριος, ἀποκάλυψε κάποτε τίς κρυφές σκέψεις τοῦ Τσάρου. "Ποῦ ἦσουν - τὸν ρωτᾷ ὁ Ἰβάν, μετὰ ἀπὸ μία Θεία Λειτουργία - δέν σὲ εἶδα".

"Ἐγὼ σὲ εἶδα - τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Σαλὸς - ἐκεῖ πού ἦσουν καὶ ἐκεῖ πού δέν ἦσουν".

"Μὰ ἦμουν στὴν Ἐκκλησία", διαμαρτύρεται ὁ Ἰβάν.

"Ὅχι, Τσάρε, δέν λές ἀλήθεια - ἀποκαλύπτει ὁ μακάριος - ἦσουν στὸν Λόφο τῶν

Σπουργιτιών, όπου σκοπεύεις νά φτιάξεις ένα παλάτι".

"Έχεις δίκιο - άπαντάει ο Μονάρχης - εκεί ήμουνα".

Άλλοτε, έδωσε τά χρήματα πού του πρόσφερε ο Τσάρος για τούς πτωχούς σέ έναν καλοντυμένο έμπορο, ο οποίος είχε πτωχεύσει και πεινούσε, αλλά ή άξιοπρέπειά του δέν του επέτρεπε νά ζητιανέψει!

Κοιμήθηκε ειρηνικά τό 1552. Προηγουμένως είχε προφητεύσει στον Πρίγκιπα Θεόδωρο, ότι αυτός και όχι ο μεγαλύτερος άδελφός του θά διαδεχθεί τον πατέρα τους. (Πράγματι, ο Πρίγκιπας Άλέξιος σκοτώθηκε από τον πατέρα του Τσάρο Ίβάν, σέ μία έκρηξη θυμού). Ένταφιάσθηκε από τον Μητροπολίτη Ρωσίας άγ. Μακάριο στό Ναό τής Άγίας Τριάδος στην Κόκκινη Πλατεία (όπου λίγο άργότερα κτίσθηκε ο Καθεδρικός Ναός τής Άγίας Σκέπης, σέ ανάμνηση τής απελευθερώσεως του Καζάν από την Ταταρική κατοχή, ο οποίος σήμερα είναι γνωστός μέ τό όνομα του άγ. Βασιλείου). Τό φέρετρο μέ τό άγιασμένο του σώμα μετέφεραν στίς πλάτες του ο Τσάρος Ίβάν και οι Πρίγκιπες. (G. P. Fedotov, **"The Russian Religious Mind"**, . 2ος, σελ. 338).

Η μνήμη του τιμάται την 2α Οκτωβρίου.

Όσιος Γεώργιος του Σενκούρσκ Ρωσίας*

Η μνήμη του τιμάται την 23η Απριλίου.

Όσιος Εύφρόσυνος ο Μάγειρος

Δέν σώθηκε ο χρόνος άκμής του και ο τόπος πού έζησε και ο Βίος του έχει πολλές όμοιότητες μέ τον Βίο τής όσ. Ίσιδώρας τής Ταβέννης.

Ήταν νέος στην ήλικία μοναχός και έκτελούσε τό διακόνημα του μαγείρου σέ κάποιο κοινόβιο, ύποκρινόμενος τον σαλό. Χωρίς γογγυσμούς ύπέμενε τίς προσβολές, άκόμη και τά κτυπήματα, κακοτρόπων μοναχών! Όταν ο ένάρετος Ήγούμενος τής Μονής ζήτησε στην προσευχή του νά πληροφορηθεί, ποιός από τούς

μοναχούς ήταν άνώτερος στην άρετή, ήρθε σέ έκσταση και νοερά μεταφέρθηκε στη Βασιλεία των Ούρανών, όπου ο μακάριος Εύφρόσυνος άπολάμβανε των έπουρανίων άγαθών και του πρόσφερε τρία θαυμαστά μήλα! Όταν ο Ήγούμενος συνήλθε από την έκσταση και βρήκε τά μήλα στά χέρια του, κάλεσε τούς άδελφούς νά πάρουν την εύλογία του Σαλού, αλλά εκείνος φεύγοντας την δόξα των

άνθρώπων, *"λάθρα τής μονής έξελθών, άφανής γέγονε"*.

Η μνήμη του τιμάται την 11η Σεπτεμβρίου

Όσιος Θεοδόσιος του Νόβγκοροντ (+ 1392)*

Η μνήμη του τιμάται την 19η Ίανουαρίου.

Όσιος Θεόδωρος

"Έκών άμείψας ως ο Δαβίδ τάς φρένας, βίον διέδρας, ου τον άγχούς, Παμμάκαρ"

Καμμία πληροφορία για την καταγωγή, την έποχή και τον τόπο πού έζησε δέν έχει διασωθεί.

Η μνήμη του τιμάται την 25η Φεβρουαρίου.

Όσιος Θεόδωρος ο Έγκρατής (+ 1329)

Δέν είναι γνωστό πού γεννήθηκε, σήκωσε πάντως τον σταυρό τής διά Χριστόν Σαλόττητος στό Νόβγκοροντ, μαζί μέ τον όσ. Νικόλαο (+ 1392). Οι δύο Σαλοί, ένω είχαν μεταξύ τους μεγάλη άγάπη και άλληλοσεβασμό, ύποκρίνονταν τούς έχθρούς για νά φέρουν σέ μετάνοια τούς κατοίκους τής πόλης και νά σταματήσουν τίς καθημερινές έχθροπραξίες!

Ο όσ. Θεόδωρος όνομάσθηκε Έγκρατής, διότι τίς Τετάρτες και τίς Παρασκευές δέν

ἔτρωγε ἀπολύτως τίποτα, ἐνῶ τίς ὑπόλοιπες ἡμέρες ἔτρωγε ἐλάχιστα μετά τήν δύση τοῦ ἡλίου καί σύχναζε συνεχῶς στήν ἐκκλησία. Ἔφτασε σέ τέτοια μέτρα ἀρετῆς, ὥστε βιάδιζε πάνω στά νερά τοῦ ποταμοῦ Βολκῶφ! Ἐλεημένος μέ τό χάρισμα τῆς προφητείας προείδε τήν κοίμησή του, ἀποχαιρέτησε ὅλους τοὺς γνωστούς του, κοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καί κοιμήθηκε εἰρηνικά, τήν 19ῃ Ἰανουαρίου 1329. Ἐνταφιάσθηκε κοντά στήν ἀγορά, ὅπως εἶχε ζητήσει. Στή συνέχεια ἕνα Παρεκκλήσιο ὑψώθηκε πάνω ἀπό τόν τάφο του καί ἄρχισαν νά καταγράφονται θεραπείες. Ὅταν ἀνακομίσθηκαν τά Λείψανά του μεταφέρθηκαν στό Ναό τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 19ῃ Ἰανουαρίου.

Νεομάρτυς Θεοκτίστη τοῦ Βορονέζ Ρωσίας (+ 1936)*

Ἡ μνήμη της τιμᾶται τήν 22α Φεβρουαρίου.

Ὁσιος Θεόφιλος τοῦ Κιτάγιεβο Κιέβου

Λόγιος καί καλλιεργημένος ἀδελφός τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων (γνώστης τοῦ Ψαλτηρίου ἀπό στήθους), ἔκρυβε πίσω ἀπό παραδοξότητες τό προφητικό χάρισμα μέ τόν ὁποῖο τόν εἶχε ἐλεήσει ὁ Θεός. Κυκλοφοροῦσε ντυμένος μέ μπαλωμένα ράσα καί φοροῦσε συνήθως διαφορετικά παπούτσια σέ κάθε πόδι.

Χαρακτηριστικές παραμένουν δύο συναντήσεις του μέ τόν Αὐτοκράτορα Νικόλαο Α'.

Κατά τήν δεύτερη, τό 1852, ὁ Νικόλαος ἀνησυχοῦσε γιά τόν ἐπικείμενο Ρωσο - Τουρκικό Πόλεμο. Τότε ὁ Μητροπ. Κιέβου Φιλάρετος τοῦ πρότεινε νά συμβουλευθεῖ τόν Θεόφιλο.

Ὁ Σαλός ὑποδέχθηκε τόν Αὐτοκράτορα μέ περίεργο τρόπο. Ξαπλωμένος στή γῆ ἔκανε τόν πεθαμένο πάνω σέ μία μυρμηγκοφωλιά καί *"ὀλόκληρες μᾶζες μυρμηγκιῶν ἔτρεχαν στό πρόσωπό του"*! Ὁ Τσάρος *ἔφυγε ἀπορημένος. Ἀκολούθησε ὁ ἀτυχής γιά τήν Ρωσία Πόλεμος τῆς Κριμαίας (1854) καί ὁ Νικόλαος ἀπογοητευμένος πέθανε. Τότε ὁ Μητροπολίτης κατάλαβε τήν προφητεία τοῦ Θεοφίλου. "Θυμᾶσαι, Γαβριήλ - εἶπε στόν ὑπηρέτη του - θυμᾶσαι τόν περίπατό μας στό Κιτάγιεβο καί τόν μακάριο Θεόφιλο πού ἦταν ξαπλωμένος πάνω σέ μία μυρμηγκοφωλιά; Λοιπόν, σκέπτομαι τώρα ὅτι τά μυρμηγκία προεικόνιζαν τοὺς στρατιῶτες τοῦ κατακτητή καί ἡ νεκρική στάση τοῦ Θεοφίλου προμηνοῦσε τόν θάνατο τοῦ Τσάρου μας"* (Εἰρ. Γκοραϊνωφ, αὐτ. σελ. 180).

Ὁσιος Θωμᾶς τῆς Ἀντιοχείας (+ 594)

Ἦταν μοναχός στή Συρία καί ὑποκρινόταν τόν σαλό γιά νά κρύβει τήν ἀρετή του, ὁ ἠγούμενος ὁμως τῆς Μονῆς του γνώριζε τήν πραγματικότητα καί κατά καιρούς τοῦ ἀνέθετε σοβαρές διακονίες.

Κάποτε στάλθηκε στήν Ἀντιόχεια γιά νά προμηθευτεῖ ἐφόδια γιά τήν **Μονή, τά ὁποῖα συνήθως δίνονταν εὐλογία** ἀπό τόν Πατριάρχη τῆς πόλεως. Τήν περίοδο ἐκείνη **στήν πόλη εἶχε πέσει ἐπιδημία πανώλης**. Καθώς ὁ Σαλός **περίμενε στήν πόλη**, πλησίασε ἕναν ἱερέα ὀνόματι Ἀναστάσιο καί μέ διάφορες τρέλλες ζητοῦσε ἐλεημοσύνη γιά τό μοναστήρι του. Μία ἀπό αὐτές τίς φορές ὁ ἱερέας θύμωσε καί τόν κτύπησε πολύ. Σέ ὅσους διαμαρτυρήθηκαν γι' αὐτή τήν συμπεριφορά, ὁ Ὁσιος εἶπε προφητικά: *"Στό μέλλον, οὔτε ἐγώ θά πάρω, οὔτε ὁ Ἀναστάσιος θά δώσει!"*

Ἡ προφητεία του ἐκπληρώθηκε ἀμέσως, διότι ὁ μέν Ἀναστάσιος ἀπεβίωσε τήν ἐπομένη, ὁ δέ Ὁσιος ἐπιστρέφοντας στή Μονή του ἀρρώστησε καί κοιμήθηκε στό Ναό τοῦ ἁγ. Εὐθυμίου πού εἶχε καταφύγει γιά νά προσευχηθεῖ!

Τό Λείψανό του ἐνταφιάσθηκε στό κοιμητήριο τῶν ξένων, μαζί μέ ἄλλους νεκρούς. Ἐκεῖ, ὁ Θεός παραχώρησε ἕνα θαυμαστό γεγονός. Ἡ γῆ *"ξέβραζε"* τά σώματα τῶν ἄλλων νεκρῶν! *Οἱ νεκροί ἐνταφιάσθηκαν πάλι καί πάλι, ἀλλά τό φαινόμενο συνέχιζε νά συμβαίνει. Τότε ἀναφέρθηκε τό περιστατικό στόν Πατριάρχη Ἐφραίμ, ὁ ὁποῖος ἔδωσε ἐντολή νά ἀνακομισθεῖ τό Λείψανο τοῦ Σαλοῦ, τό ὁποῖο βρέθηκε ἀδιάφθορο! Ἀμέσως τό Λείψανο μεταφέρθηκε μέ τιμές στήν Ἀντιόχεια καί ἀμέσως σταμάτησε ἡ ἐπιδημία τῆς πανώλης!* Ὁ ὁσ. Θωμᾶς ἀνήκει στήν χορεία τῶν διά Χριστῶν Σαλῶν Ἁγίων οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ ἀρχικά

τιμήθηκαν σέ τοπικό επίπεδο, στή συνέχεια καί γιά λόγους πού δέν εἶναι γνωστοί, **δέν συμπεριλήφθηκαν στό Βυζαντινό** Ἑορτολόγιο. Τοῦ ὅς. Θωμά "τὴν ἐτήσιον μνήμην **παῖδες Ἀντιοχέων ἤγον, μεγαλοπρεπῶς ἐορτάζοντες**" (βλ. σχετικά Νικηφόρου Καλλίστου, "**Ἐκκλη-σιαστική Ἱστορία**" βιβλίο 17ο, Ρ. Γ. 147), ὁ Ὅσιος ὅμως δέν συμπεριλήφθηκε στό Βυζαντινό Ἑορτολόγιο καί γιά τό Λειψανό του δέν σώθηκε καμμία πληροφορία.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 24η Ἀπριλίου (ἡμέρα μετακομιδῆς τοῦ Λειψάνου του στήν Ἀντιόχεια) καί κατά τό *Ρωμαϊκό* Μαρτυρολόγιο τὴν 18η Νοεμβρίου.

Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ Μποροβίτσι Ρωσίας, ὁ Θαυματοουργός (16ος αἰ.)

Τὴν Μεγάλῃ Τρίτῃ τοῦ 1540, ἓνα θαῦμα συγκλόνισε τὴν μικρὴ κοινωνία τοῦ χωριοῦ Μποροβίτσι, τῆς περιφερείας τοῦ Νόβγκοροντ. Μία ὑπερφυσικὴ δύναμη ἔφερνε ἀντίθετα πρὸς τὴν ρεῦμα τοῦ πλημυρισμένου ποταμοῦ Μίστα ἓνα μεγάλο κομμάτι πάγου, πάνω στό ὁποῖο ἀναπαυόταν μέσα σέ λαξευμένο φέρετρο, τό σῶμα ἑνὸς νεαροῦ ἀνδρα. Στὴν ἰδέα μιᾶς δικαστικῆς ἔρευνας οἱ κάτοικοι ἔσπρωξαν τό παγόβουνο πού πλησίαζε στήν ὄχθη τους ἀρκετὰ βέρτσια μακρυά, ἀλλά τό ἐπόμενο πρωῖ τό βρῆκαν πάλι μπροστά τους!

Τό γεγονός αὐτό ἐπαναλήφθηκε **τρεῖς φορές καί ἀρκετοί εὐσεβεῖς καί ἐνάρετοι** γέροντες εἶδαν τό ἴδιο ὄνειρο. Ὁ ἄγνωστος νεκρὸς ἐμφανίσθηκε καί τούς παρατήρησε

μέ λύπη: "Γιατί ἐσεῖς πού εἶστε Χριστιανοί, μέ διώχνετε ἐμένα πού εἶμαι κι ἐγὼ Χριστιανός; Ὄνομάζομαι Ἰακώβος, ὅπως ὁ ἀδελφός τοῦ Κυρίου". Γεμάτοι τύψεις οἱ χωρικοὶ ἐνταφίασαν τό σῶμα τοῦ ἀγνώστου Ἰακώβου καί ὕψωσαν ἓνα Παρεκκλήσιο πάνω ἀπό τόν τάφο του, εἰδοποιῶντας παράλληλα καί τόν Ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Νόβγκοροντ.

Γιά τὴν ζωὴ τοῦ μακαρίου Ἰακώβου δέν εἶναι τίποτα γνωστό. Κατά τὴν παράδοση ἦταν διὰ Χριστόν Σαλὸς ἐργάτης ναυπηγείου, πού σκοτώθηκε ἀπὸ κεραυνό. Ἡ μόνη βεβαιότητα πού τόν ἀφορᾶ εἶναι τό χάρισμα τῶν θαυμάτων μέ τό ὁποῖο, ὅπως ἀποδείχθηκε, τόν ἐλέησε ὁ Θεός. Ὃταν θαύματα ἄρχισαν νά γίνονται στόν τάφο του, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Νόβγκοροντ διέταξε τὴν Ἀνακομιδὴ τῶν **Λειψάνων του καί τὴν μεταφορά τους** **στόν Ναὸ τοῦ Ἁγίου** Πνεύματος. Περίπου 20 χρόνια

ἀργότερα, ὁ **Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Νόβγκοροντ Λεωνίδα**ς ἀναγκάσθηκε ἀπὸ τόν αὐξανόμενο ἀριθμὸ θαυμάτων νά ὀρίσει μία Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ. Τὰ θαύματα ἄρχισαν νά καταγράφονται, ἀλλά ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε καταγράψει ὀγδόντα ὀκτῶ 70άδες (6.160 περιπτώσεις), ἀναγκάσθηκε νά σταματήσει!

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 22α Μαΐου καί τὴν 23η Ὀκτωβρίου.

Ὁσίου Ἰσαάκιος τῶν Σηλαιῶν τοῦ Κιέβου (+ 1090)

Στόν κόσμον ἀσκούσε τό ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπόρου καί εἶχε πολλὰ χρήματα. Ὃταν γνώρισε τόν ὅς. Ἀντώνιο τόν Ἐσφιγμένιτη γοητεύθηκε ἀπὸ τὴν προσωπικότητά του καί τόν ἀκολούθησε στά Σηλῆλαια τοῦ Κιέβου. Γιά ἑπτὰ χρόνια ἀσκήθηκε σέ ἓνα σκοτεινὸ καί στενὸ σπήλαιο, ντυμένος τό δέρμα μιᾶς κασίκας (τό ὁποῖο φόρεσε νωπὸ καί τό ἄφησε νά στεγνώσει πάνω του!), τρεφόμενος μέ ψωμί καί νερό κάθε δευτέρῃ ἡμέρα.

Κάποτε μέσα στό σκοτάδι τοῦ σπηλαίου του ἐμφανίσθηκαν δύο ἀγγελόμορφοι νέοι.

"Ἰσαάκιε - τοῦ εἶπαν - εἴμαστε Ἄγγελοι καί ἤρθαμε νά σοῦ ἀναγγεῖλουμε πῶς, νά, ἔρχεται σέ σένα ὁ Χριστός μαζί μέ ἄλλους Ἀγγέλους τοῦ οὐρανοῦ".

Χωρὶς νά σκεφθεῖ ὁ Ἰσαάκιος ἢ νά κάνει τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ, ἔπασσε καί προσκύνησε τόν ὑποτιθέμενον Χριστό! Ἀμέσως οἱ δαίμονες ξέσπασαν σέ κραυγὲς θριάμβου. "Δικός μας εἶσαι, Ἰσαάκιε· προσκύνησε τόν ἀρχηγό μας". Καί τόν ἀνάγκασαν νά χορεύει ὅλη τὴν

νύκτα μαζί τους.

Τό ἐπόμεινο πρῶτῶ ὁ ὅσ. Ἀντώνιος βρῆκε τόν μαθητή του ἀναίσθητο, μέ χαμένη τήν ὀμιλία καί τήν ἀκοή! Τόν μετέφερε στό σπήλαιό του καί ἐκεῖ τόν περιποιήθηκε σάν βρέφος τρία χρόνια. Ἀπό τόν τρίτο χρόνο καί μετά ὁ Ἰσαάκιος ἄρχισε νά συμμετέχει δειλά στήν ζωή τῆς ἀδελφότητος, ἐργαζόμενος στό μαγειρεῖο, θεωρούμενος ἀπό τούς μοναχοὺς σάν "σαλεμένος".

Μετά τήν κοίμηση τοῦ ὅσ. Ἀντωνίου ἐγκαταβίωσε στό σπήλαιό του καί συνέχισε τόν ἀγῶνα του. Ἐλεήθηκε ἀπό τόν Θεό μέ Ἁγιοπνευματικά χαρίσματα καί τήν ἐξουσία ἐπί τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων. Κοιμήθηκε εἰρηνικά καί ἐνταφιάσθηκε στό Σπήλαιο τῶν Πατέρων.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 14η Φεβρουαρίου.

Ἵσσία Ἰσιδώρα τῆς Ταβέννης Αἰγύπτου (4ος αἰ.)

"Τοσοῦτω γάρ ὄχλω πικτεῦουσα, τήν καρδίαν αὐτῆς οὐδέποτε ἀπέστησε τοῦ Θεοῦ"

Πρόκειται γιά τήν πλέον πρῶτῃ καταγραφή περιπτώσεως διά Χριστόν Σαλοῦ στήν ἐκκλησιαστική ἱστοριογραφία. Τόν Βίο τῆς ὅσ. Ἰσιδώρας διέσωσε ὁ ὅσ. Ἐφραίμ ὁ Σύρος (+ 373), ὁ ὁποῖος τό 371 ἐπισκέφθηκε τήν περίφημη γυναικεία Μονή τῆς Ταβέννης στήν

Αἴγυπτο, τήν ὁποία εἶχε ἰδρύσει ἡ ἀδελφή τοῦ ὅσ. Παχωμίου τοῦ Μεγάλου.

Ὅπως διηγεῖται ὁ Ἐπίσκοπος Ἐλενουπόλεως Παλλάδιος, κατά τήν ἐποχή τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ὅσ. Ἐφραίμ ἡ Μονή εἶχε 400 μοναχές! Ἀνάμεσά τους βρισκόταν καί μία Αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, ἡ Ἰσιδώρα (στά Κοπτικά Βρανκίς). Οἱ συμμοναστρίες τῆς τήν θεωροῦσαν **"πτωχή τῷ πνεύματι"** καί τῆς ἀνέθεταν τίς πλέον ταπεινές ἐργασίες μέσα στό κοινόβιο.

Ἡ Ἵσσία κυκλοφοροῦσε ξυπόλητη, μέ ἓνα κουρέλι στό κεφάλι, οὐσιαστικά ρακένδυτη. Στήν τράπεζα τῆς Μονῆς δέν εἶχε θέση, ἀλλά τρεφόταν μέ τά ὑπολλείματα τῶν καζανιών καί τά ἀποφάγια τῶν γευμάτων! Χειμῶνα - καλοκαίρι παρακολουθοῦσε τήν Ἀκολουθία ἀπό τά σκαλιά τῆς Ἐκκλησίας! Τό καθημερινό τῆς μαρτύριο ἦταν ἡ βασανιστική συμπεριφορά τῶν ἄλλων μοναζουσῶν, τήν ὁποία ὅμως ὑπέφερε χωρίς γογγυσμό.

Τήν πνευματική τῆς κατάσταση ἀπεκάλυψε ὁ Ἰδιος ὁ Θεός στόν πειραζόμενο ἀπό ὑπερηφάνους λογισμούς Ἀββά Πιτιρούμ, μαθητή τοῦ ὅσ. Παχωμίου. *"Διά τί μέγα φρονεῖς ἐπί σεαυτῷ ὡς εὐλαβῆς καί ἐν τοιοῦτω καθεζόμενος τόπω;"* τόν ρώτησε οὐράνιος Ἄγγελος. *"Ἀπελθε εἰς τό μοναστήριον τῶν γυναικῶν τῶν Ταβεννησιωτῶν καί ἐκεῖ εὐρύσεις μίαν διάδημα ἔχουσαν ἐπί τῆς κεφαλῆς· αὕτη σου ἄμεινων ἐστί. Τοσοῦτω γάρ ὄχλω πικτεῦουσα, τήν καρδίαν αὐτῆς οὐδέποτε ἀπέστησε τοῦ Θεοῦ· σύ δέ καθεζόμενος ὦδε, ἀνά τάς πόλεις πλανᾶσαι τῇ διανοίᾳ"*.

Ὁ Ἀββάς Πιτιρούμ ἔσπευσε στήν Μονή τῶν Ταβεννησιωτῶν. Οἱ μοναχές - τιμημένες ἀπό τήν ἐπίσκεψή του, διότι ἦταν φημισμένος ἀσκητής - τόν ὑποδέχθηκαν θερμά καί ἐκεῖνος ζήτησε ἀπό τήν Προεστῶσσα νά τοῦ παρουσιάσει ὅλες τίς ἀδελφές, ὅμως σέ καμία ἀπό αὐτές δέν εἶδε τό διάδημα γιά τό ὁποῖο μίλησε ὁ Ἄγγελος.

"Εἶστε ὅλες ἐδῶ;" ρώτησε.

"Ὅλες εἴμαστε" τοῦ ἀπάντησαν.

"Ἀδύνατον - ἀπάντησε ὁ Ἀββάς - πρέπει νά ὑπάρχει ἀκόμη μία, γιά τήν ὁποία ἔκανα ὅλη αὕτη τήν ὁδοιπορία".

"Ἐχομε μία μοναχή - ἀναγκάσθηκε νά ὁμολογήσει ἡ Προεστῶσσα - ἀλλά εἶναι σαλή καί δέν τήν ὑπολογίζουμε στήν ἀδελφότητα".

"Ἄς ἔλθει κι αὕτη" ζήτησε ὁ Ἀββάς.

Ὅταν ἡ Ἰσιδώρα ἐμφανίσθηκε, συρόμενη ἀπό δύο ἀδελφές καί **μαυρισμένη ἀπό τίς καπνιές**, ὁ Ἀββάς Πιτιρούμ εἶδε τό κουρέλι **πού σκέπαζε τό κεφάλι τῆς νά λάμπει σάν διάδημα!** καί ἀμέσως γονάτισε μπροστά τῆς λέγοντας, **"εὐλόγησε με, Ἵσσία"**.

"Ἐσύ εὐλόγησέ με" ἀπάντησε ἡ ταπεινή Ἰσιδώρα καί γονατίζοντας ἀσπᾶσθηκε τά πόδια

του έρημίτη!

Τότε θέλησε νά παρέμβει ή Προεστώσσα. "Μήν έξευτελίζεις ἔτσι τόν έαυτό σου - του εἶπε - εἶναι μία σαλή".

"Υμείς εἶσται σαλαί, έσεῖς ὅλες εἶσθε σαλές - άπάντησε ὁ "Όσιος - αὐτή έδῶ εἶναι πολύ άνώτερη κι άπό έσάς κι άπό έμένα. Τῆς άξίζει νά ὀνομάζεται Αμμάς (Μητέρα). Εἶθε νά μάς άξιώσει ὁ Θεός νά βρεθοῦμε στό πλευρό της στήν Δευτέρα Παρουσία!"

Κατόπιν διηγήθηκε τί του εἶχε άποκαλύψει ὁ Θεός γιά τήν μακαρία Ἰσιδώρα. Ακούγοντας τά λόγια του οἱ μοναχές, ἄρχισαν νά ζητοῦν συγχώρηση άπό τήν Σαλή. Τό ἴδιο βράδυ ή Ἰσιδώρα ἔφυγε άπό τό μοναστήρι γιά νά άποφύγει τόν άνθρώπινο ἔπαινο καί χάθηκε στήν ἔρημο, ὅπου κανείς δέν ἔμαθε ποτέ, πῶς καί πότε τελείωσε τήν ζωή της.

Ἡ μνήμη της τιμᾶται τήν 1η Μαΐου.

Ἅγιος Ἰσίδωρος τοῦ Ροστώφ Ρωσίας, ὁ Θαυματουργός (+ 1474)

Γερμανικής καταγωγής, άσπάσθηκε τήν Ὁρθοδοξία ὅταν ἦρθε στό Ροστώφ καί έκεἰ σήκωσε τόν βαρύ σταυρό τῆς διά Χριστόν σαλότητος. Μᾶλλον γεννήθηκε στό

Βραδεμβούργο τῆς Πρωσίας, σέ οἰκογένεια έμπόρων. Ντυμένος μέ ράκη, τήν ἡμέρα δίδασκε τούς άνθρώπους καί τήν νύκτα προσευχόταν σέ μία καλύβα άπό κλαδιά πού εἶχε φτιάξει ὁ ἴδιος, κοντά σέ ἕναν βάλτο. Γιά τά θαύματά του - καί κατά τήν διάρκεια τῆς ζωῆς του, αλλά καί μετά θάνατον - πήρε τήν προσωνυμία τοῦ Θαυματουργοῦ. Σέ κάποια περίπτωση έμφανίσθηκε σέ ἕναν ἔμπορο άπό τό Ροστώφ πού

πνίγονταν στήν θάλασσα καί τόν ἔσωσε άπό βέβαιο πνιγμό!

Ἐταν κοιμήθηκε, τήν 14η Μαΐου 1474, ὅλη ἡ πόλις τοῦ Ροστώφ

καλήθηκε άπό ἕνα ἑξαίσιο ἄρωμα! Πάνω άπό τόν τάφο του

ὑψώθηκε ἕνα ξύλινο Παρεκκλήσιο πρὸς τιμήν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ

Κυρίου. 13 χρόνια μετά τήν κοίμησή του, τό ὄνομά του καταχωρήθηκε

στά δίπτυχα τῶν Ἁγίων τῆς Ρωσικής Ἐκκλησίας.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 14η Μαΐου.

Ἅγιος Ἰωάννης τοῦ Οὔστιουγκ Ρωσίας (+ 1494)

Γεννήθηκε στό χωριό Πουκῶφ τοῦ παλαιοῦ Οὔστιουγκ άπό ἡλικιωμένους γονεῖς καί ὀνομάστηκε Ἰωάννης πρὸς τιμήν τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Άπό τήν παιδική του ἡλικία νήστευε πλήρως τίς Τετάρτης καί **τίς Παρασκευές, ἐνῶ τίς ὑπόλοιπες ἡμέρες** ἔτρωγε μόνον ψωμί καί νερό!

Ἐταν κοιμήθηκε ὁ πατέρας του, ἡ μητέρα του ἔγινε μοναχή στή Μονή τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Ὁρλετς καί ὁ Ἰωάννης ἔγκαταστάθηκε μαζί της στό μοναστήρι.

Ἀργότερα σήκωσε τόν σταυρό τῆς διά Χριστόν Σαλότητος στό Οὔστιουγκ, ὅπου ἔγκαταστάθηκε στήν καλύβα ἑνός χωρικοῦ.

Ἐλεημένος μέ τό χάρισμα τῆς προσευχῆς καί τῆς προφητείας, κοιμήθηκε εἰρηνικά τό 1494, σέ ἡλικία μόλις 18 ἔτων. Ἐνταφιάσθηκε κοντά στόν Καθεδρικό Ναό τῆς πόλεως, στή στοά τοῦ ὁποῖου πέρασε προσευχόμενος τήν ζωή του. Ἀργότερα τά Λείψανά του τοποθετήθηκαν στόν Ναό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου

Σταυροῦ, ἡ ὁποία ὑψώθηκε πάνω άπό τόν τάφο του.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 29η Μαΐου.

Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Μόσχας (+ 1589)

Ἰωάννης ὁ "Σιδεροσκούφης". Πρὶν ἑμφανισθεῖ στήν Μόσχα, ἔργαζόταν στίς ἀλυκές τοῦ

Βόλογκντα καί σήκωσε τόν σταυρό τῆς διά Χριστόν σαλότητος στό Ροστώβ, ὅπου ἐνθάρρυνε τόν ἔγκλειστο Εἰρναῖο.

Στήν πρωτεύουσα ἔκρυβε τήν γυμνότητά του μέ βαριές ἀλυσίδες καί κομμάτια χαλκοῦ! Στό κεφάλι φοροῦσε ἕναν σιδερένιο σκούφο πού τό βάρος του τοῦ προκάλεσε τύφλωση!

Τό προορατικό του χάρισμα τόν εἶχε κάνει ιδιαίτερα δημοφιλή στόν λαό, ὅμως ἔμεινε στήν Ἱστορία γιά τόν ἔλεγχο πού ἄσκησε στόν Τσάρο Μπόρις Γκουντούνωφ, τόν ὁποῖο ὁ λαός ὑποπευόταν γιά τήν δολοφονία τοῦ 9χρονου Τσάρεβιτς Δημητρίου, γιου τοῦ Ἰβάν Δ' τοῦ Τρομεροῦ. Ὁ Πούσκιν στήν Τραγωδία "**Μπόρις Γκουντούνωφ**" μεταφέρει τήν σκηνή τῆς συναντήσεως τοῦ Σαλοῦ μέ τόν Τσάρο, στήν πλατεία μπροστά στόν Καθεδρικό Ναό.

Προεῖδε τόν θάνατό του καί τρεῖς ἡμέρες πρὶν ἔβγαλε τίς ἀλυσίδες, πλύθηκε στά δημόσια λουτρά, σταύρωσε τά χέρια **του στό στήθος καί κοιμήθηκε εἰρηνικά. Κατά** τήν ἐξομολόγησή του ζήτησε νά ἐνταφιασθεῖ στόν Ναό τῆς Ἁγίας Σκέπης, δίπλα στό διά Χριστόν Σαλό Βασίλειο. Κατά τήν διάρκεια τῆς κηδεῖας του μία θύελλα σκόρπισε τούς πιστούς, καί κεραυνοί σκότωσαν ἕναν Ἱερέα καί κάποιους ἀπό τόν λαό!

"*Μόνον ὁ Θεός ξέρει τήν αἰτία αὐτῆς τῆς θεϊκῆς τιμωρίας*", ἔγραψε ὁ Χρονογράφος, "*ξεχνώντας - σχολιάζει ἡ Εἰρ. Γκοραῖνωφ - ὅτι θά μπορούσε νά ὀλοκληρώσει κάλλιστα μέ τρομακτικό τρόπο τήν ζωή ἐνός μή ἀναμενόμενου Προφήτη, ὁ ὁποῖος εἶχε μάταια κρούσει τόν κώδωνα τοῦ κινδύνου στούς μέθυσους, στούς χυδαίους καί σκληροῦς συγχρόνους του καί ὁ ὁποῖος εἶχε προβλέψει πολλές φορές, ὅτι πλησιάζει ὁ καιρός τῶν ἀναταραχῶν, χρονιές δυστυχίας, ἐχθρικῶν εἰσβολῶν καί ἐμφυλίων πολέμων, πού χωρίς καθυστέρηση ἦρθαν στήν Ρωσία*" (Εἰρ. Γκοραῖνωφ, "**Οἱ διά Χριστόν Σαλοῖ**", σελ. 154).

Κατά τήν ἀνακομιδή του τό Λεῖψανό του ἀνακομίσθηκε ἀδιάφθορο καί κατατέθηκε στό Καθεδρικό Ναό τοῦ ἁγ. Βασιλείου τῆς Μόσχας. Σήμερα δέν ὑπάρχουν πληροφορίες γιά τήν τύχη τοῦ Λειψάνου του.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 3ῃ Ἰουλίου.

Ὁσῖος Ἰωάννης τοῦ Ροστώφ Ρωσίας (+ 1580)

Χωρίς νά γνωρίζει κανείς τήν πραγματική του ταυτότητα, ἔφθασε στό Ροστώφ κατά τήν βασιλεία τοῦ Ἰβάν Δ' τοῦ Τρομεροῦ, προερχόμενος ἀπό τήν Δύση. Συνεχῶς διάβαζε τό Ψαλτήρι, τό ὁποῖο εἶχε ἀποστηθήσει. Πνευματικός του ἦταν ὁ ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Πάντων Πέτρος. Ὃταν κοιμήθηκε, ζήτησε νά ἐνταφιαστεῖ κοντά στόν Πνευματικό του. Σύντομα μετά τήν κοίμησή του ἄρχισαν νά γίνονται θαύματα στόν τάφο του. Μεταξύ τῶν θεραπευθέντων ἦταν καί ὁ Ἐπίσκοπος Ροστώφ Κύριλλος, ὁ ὁποῖος θεραπεύθηκε ἀπό παράλυση τῶν κάτω ἄκρων.

Κοιμήθηκε εἰρηνικά τό 1580. Τά Λεῖψανά του φυλάσσονται στόν Ναό τοῦ ἁγ. Βλασίου στό Ροστώφ. Πάνω στήν λάρνακα του σώζεται ἕνας ἀσημένιος σταυρός καί ἕνα ψαλτήριο πού δώρησε ὁ ἁγ. Δημήτριος Ἀρχιεπίσκοπος Ροστώφ.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 3ῃ Σεπτεμβρίου καί τήν 12ῃ Νοεμβρίου.

Ὁσῖος Ἰωάννης ὁ Ἀνυπόδητος τοῦ Κιέβου (+ 1855)

Ἐζησε στό Κιέβο κατά τήν ἀρχιερατεία τοῦ Μητροπ. Φιλαρέτου. Ἦταν γιός μικροέμπορου, ἡσυχος καί ἀπλός, μέ φίλους μοναχοῦς τῆς Λαύρας, ἀπό τούς ὁποίους μυήθηκε στήν νοερά προσευχή. Μετά ἀπό ἕξη χρόνια προσκυνηματικῆς ἀποδημίας, ἐγκαταστάθηκε μόνιμα στή Λαύρα σάν πραγματικός σαλός. Φορώντας μπότες τό

καλοκαίρι καί ξυπόλητος τόν χειμώνα, ζούσε στό ύπαιθρο καί βοηθούσε στό μαγειρείο τρεφόμενος μέ τά υπολείμματα.

Έλεημένος μέ τό προορατικό χάρισμα, έβλεπε στά πρόσωπα τών ανθρώπων τήν πνευματική τους κατάσταση! Κάποτε, έπισκεπτόμενος τά σπήλαια μέ τά άφθαρτα Λείψανα τών Πατέρων, είδε τόν φύλακα μοναχό νά προσεύχεται καί δίπλα του τόν Άγγελό του νά συμπροσεύχεται μαζί του εύτυχισμένος! "Γι' αυτό είμαι εύτυχισμένος - θά πεί άργότερα - ύπάρχουν άκόμη δίκαιοι στήν Ρωσία".

Τόν χειμώνα του 1852, πού ήταν ιδιαίτερα βαρύς, ο Μητροπ. Φιλάρετος του ζήτησε νά μείνει σέ ένα κελλί. Μετά από μερικές ήμέρες ο Ίωάννης έμφανίσθηκε γυμνός στήν Μητρόπολη! "Έτσι, ο Μητροπολίτης αναγκάσθηκε νά τόν αφήσει νά ζή στά χιόνια. Τελικά ο μακάριος έγκαταστάθηκε στό κελλί του φίλου του μοναχού Ίλαρίωνος του Βιβλιοθηκάριου. "Στόν π. Ίλαρίωνα - γράφει η Είρ. Γκοραϊνωφ - ο Ίβάν δέν συμπεριφερόταν ως άνόητος καί ο μοναχός έκπλησσόταν από τήν βαθύτητα του νου του καί μάλιστα τής μορφώσεώς του" (αύτ. σελ. 184).

Πρός τό τέλος τής ζωής του ήταν γεμάτος πληγές καί τραύματα στά γυμνά του πόδια. Κοιμήθηκε είρηνικά τήν 7η Ίανουαρίου 1855, έφοδιασμένος μέ τά Μυστήρια τής Έκκλησίας, καί ένταφιάσθηκε στό Λόφο του Κιτάγιεβο.

Η μνήμη του τιμάται τήν 7η Ίανουαρίου.

Όσιος Κυριανός του Σούζνταλ Ρωσίας *
Η μνήμη του τιμάται τήν 2α Όκτωβρίου.

Όσιος Λαυρέντιος τής Καλούγας Ρωσίας (+ 1515)

Άναφέρεται στήν "Βίβλο τών Ένθυμήσεων" τής άρχοντικής οικογενείας τών Κίτρωφ. Άσκούμενος στή διά Χριστόν σαλό τητα, κυκλοφορούσε ξυπόλητος, φορώντας ένα μακρύ πουκάμισο κι ένα αδιάβροχο παλτό. Ζούσε σέ μία καλύβα στό δάσος έξω από τήν πόλη, δίπλα σέ ένα μικρό ναό προς τιμήν τής Γεννήσεως του Χριστού. Μάλιστα, για νά άποφεύγει τούς πολλούς έπισκέπτες, είχε σκάψει μία υπόγεια σήραγγα για νά πηγαίνει στόν ναό!

Στά άρχεία τής Μονής του άγ. Λαυρεντίου (πού δημιουργήθηκε εκεί μετά τόν θάνατό του), σημειώνεται ότι τό 1512 Τάταροι έπιτέθηκαν στήν Καλούγα καί ο τοπικός ήγεμόνας Πρίγκιπας Συμεών βγήκε μέ μικρό στρατεύμα νά τούς αντιμετώπισει. Τήν ώρα τής μάχης ο

Σαλός μπήκε στό άνάκτορο του Πρίγκιπα φωνάζοντας, "δώστε μου τό τσεκούρι μου· τά σκυλιά έχουν πέσει πάνω στόν Πρίγκιπα καί πρέπει νά τόν σώσω"! Τήν ίδια στιγμή ο Σαλός έμφανίσθηκε μέ τό τσεκούρι του στό πεδίο τής μάχης καί οι είσβολείς άποκρούσθηκαν! (Γιά τόν λόγο αυτό ο Όσιος εικονίζεται στήν εικονογραφία νά κρατάει τσεκούρι).

Κοιμήθηκε είρηνικά τό 1515 καί ένταφιάσθηκε στό Ναό τής Γεννήσεως του Χριστού. Άργότερα τά λείψανά του μεταφέρθηκαν σ' ένα Παρεκκλήσιο πού κτίσθηκε προς τιμήν του.

Η μνήμη του τιμάται τήν 10η Αύγουστου.

Όσιος Μάξιμος τής Τότμας Ρωσίας *
Η μνήμη του τιμάται τήν 16η Ίανουαρίου.

Όσιος Μάξιμος τής Μόσχας (+ 1434)

Ἐζησε στήν Μόσχα, ἀλλά ὁ Βίος του ἔχει χαθεῖ. Εἶναι γνωστό, ὅτι σήκωσε τόν σταυρό τῆς διὰ Χριστόν σαλότητος καί γυρνώντας σχεδόν γυμνός στούς δρόμους, ἀκόμη καί κατά τόν φοβερό Ρωσικό χειμῶνα, δίδασκε στούς ἀνθρώπους τήν ἐν Χριστῷ ζωή. Ἡ μνήμη του διατηρήθηκε χάρις στά λόγια του πού ἔγιναν δημοφιλή. "Ἄς κάνουμε ὑπομονή - ἔλεγε - καί θά γίνουμε ἄνθρωποι· σιγά - σιγά τό πρασινισμένο ξύλο παίρνει φωτιά". Στούς πλουσίους, Βιγιάρους καί ἐμπόρους, πού ἐπιδεικτικά ἔδειχναν τήν εὐσέβειά τους, ἔλεγε συνήθως: "Τό ἰδιωτικό ἐκκλησάκι σου εἶναι πράγματι δικό σου, ἀλλά ἡ συνείδησή σου εἶναι γιά πούλημα" ἢ "ἔχεις μία γενειάδα ὅπως ὁ Ἀβραάμ, ἀλλά ἐνεργεῖς ὅπως ὁ Χάμ" ἢ ἀκόμα "ὁ καθένας κάνει τόν Σταυρό του, ἀλλά προσεύχεται κι ὅλας; Ἐννοια σου καί ὁ Θεός δέν κοροϊδεύεται". Κοιμήθηκε εἰρηνικά τό 1434. Τό 1547 τό Λείψανό του ἀνακομίσθηκε ἀδιάφθορο, ἀλλά στήν πορεία χάθηκε.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 13η Αὐγούστου καί τήν 11η Νοεμβρίου.

Ὁσος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης (+ 1320)

Καταγόμενος ἀπό τήν Λάμψακο, μόνασε νεώτατος στό Ὄρος Γάνος τῆς Προποντίδας, ὅπου διακρίθηκε γιά τούς ἀσκητικούς του ἀγῶνες. Ἐπισκεπτόμενος τήν ΚΠολη, ὅπου ὑποκρίθηκε τόν σαλό, ἡ ἀρετή του τόν ἔφερε συνομιλητή τοῦ λογίου Αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου. Τελικά κατέληξε στό Ἅγιο Ὄρος, ὅπου ἔζησε βίο ἡσυχαστικό, ἐργαζόμενος τήν νοερά προσευχή. Ἐπειδή ἔκαιγε τίς καλύβες του, σάν ἔνδειξη σαλότητος, ὀνομάσθηκε Καυσοκαλύβης. Ἀξιώθηκε θείων ὁραμάτων, ἀκόμη καί τοῦ φοβεροῦ φαινομένου "νά ἵπταται ὡς ἀέτος"!

Τελειώθηκε εἰρηνικά καί ὁ τάφος του ἀναδείχθηκε πηγὴ ἰαμάτων καί ἀπερίγραπτης εὐώδας!

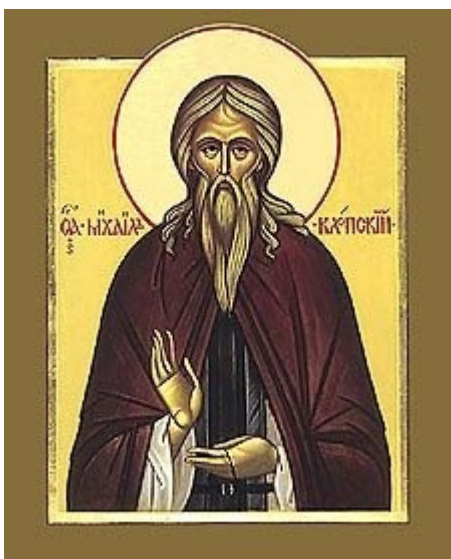
Κατά τούς μελετητές τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἱστορίας, εἶναι ἡ μεγαλύτερη προσωπικότητα τῶν 1.000 καί πλέον ἐτῶν τοῦ Ἀθωνικοῦ Μοναχισμοῦ.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 13η Ἰανουαρίου.

Ὁσος Μαρτίνος Ἐπίσκοπος Τούρωφ Ρωσίας (+ 1146)*

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 27η Ἰουνίου.

Ὁσος Μιχαήλ τοῦ Κλόπς Ρωσίας (+ 1453)

Τόν Βίο τοῦ μακαρίου Μιχαήλ κατέγραψε ὁ Βογιάρος Βασίλειος Τουτσκῶφ, μετά ἀπό ἐντολή τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας ἁγ. Μακαρίου.

"Στούς χρόνους τοῦ Μεγάλου Πρίγκιπα Βασιλείου Δημήτριεβιτς - ἀρχίζει ὁ Βίος - (γιοῦ τοῦ Δημητρίου Ντονσκόϊ, Νικητοῦ τῶν Τατάρων στό Κουλίκοβο Πόλ), τοῦ Μητροπολίτου Φωτίου καί τοῦ Ἡγουμένου Θεοδώρου, στίς 23 Ἰουνίου 1408, τήν παραμονή τῆς Ἑορτῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἔψαλλαν τόν Ὄρθρο στό Μοναστήρι τοῦ Κλόπς, πού ἦταν τότε φτωχό καί ἄγνωστο".

Τό Μοναστήρι τοῦ Κλόπς βρίσκεται στό Νόβγκοροντ. Ὅταν ἓνας ἀπό τούς μοναχοὺς φεύγει ἀπό τό Καθολικό γιά νά θυμιάσει τό κελλί του, βρίσκει μέσα σ' αὐτό - ἂν καί κλειδωμένο - ἓναν ἄγνωστο μοναχό νά ἀντιγράφει

ἤρεμα τό Βιβλίον τῶν Πράξεων. Ὅταν μετά τήν Λειτουργία φθάνει ὁ Ἡγούμενος καί τόν ἀνακρίνει, ὁ ἄγνωστος ἀπαντᾷ ἔπανα λαμβάνοντας τίς ἐρωτήσεις. Παρά τήν

παραδοξότητά του ὁ ἄγνωστος γίνεται ἀποδεκτός ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα, λόγω τῆς κατασκευτικῆς του φωνῆς καὶ τῆς ἱκανότητάς νὰ διαβάσει ὄμορφα.

Ἀργότερα τὸν ἴδιο χρόνο, κατὰ τὴν Ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως, ὁ Πρίγκιπας Κωνσταντῖνος Δημήτριεβιτς, ἄλλος γιὸς τοῦ Ντόνσκοϊ, διωγμένος ἄδικο ἀπὸ τὴν ἡγεμονία του ἀπὸ ἄλλον ἀδελφό, συντρῶγει μὲ τοὺς μοναχοὺς στὴν τράπεζα, παρατηρῶντας μὲ προσοχὴ τὸν μοναχὸ πού διαβάσει ἀπὸ τὸ Βιβλίον τοῦ Ἰώβ. "Εἶναι ὁ Μιχαήλ, ὁ γιὸς τοῦ Μαξίμου", λέει στὸν Ἠγούμενο πρὶν φύγει. "Φροντίστε τον, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς δικούς μας".

Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀναγνώριση προκύπτει, ὅτι ὁ μακάριος Μιχαήλ ἦταν ἀρχοντικῆς καταγωγῆς, ὅμως λεπτομέρειες γιὰ τὴν ζωὴ του πρὶν τὴν ἐμφάνισή του στὸ Κλόπς δὲν διασώθηκαν. Μόνο στὸν Βίο τοῦ ἁγ. Ἰωνᾶ Ἀχριεπισκόπου Νόβγκοροντ ὑπάρχει γι' αὐτὸν μία ἀξιόλογη ἀναφορά. Ὁ βιογράφος σημειώνει, ὅτι ὁ Μιχαήλ ἐμφανίσθηκε στὸ Νόβγκοροντ φθάνοντας ἀπὸ "μία χώρα μακρινή, γιὸς μιᾶς ἄλλης πατρίδας" (Μόσχα;). Κάποτε στὴν κεντρικὴ πλατεία καὶ ἐνῶ κάνει τὸν βοηθὸ ἑνὸς ταχυδακτυλουργοῦ, κάποια παιδιὰ τοῦ ρίχνουν πέτρες. Ὁ Μιχαήλ ἀντὶ νὰ τὰ διώξει στρέφεται σὲ κάποιο πού στέκεται παράμερα, τὸ σηκώνει ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ προλέγει ὅτι θὰ γίνῃ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς πόλεως! Πρόκειται γιὰ τὸν ἁγ. Ἰωνᾶ.

Τὸ προηγούμενο ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ μακάριος Μιχαήλ εἶχε σηκώσει νωρὶς τὸν σταυρὸ τῆς θεληματικῆς μωρίας καὶ ἦταν ἤδη χαριτωμένος μὲ τὸ χάρισμα τῆς προφητείας. Στὸ μοναστήρι τοῦ Κλόπς ὁ Μιχαήλ ἔζησε κοιμώμενος κατὰ γῆς στὸ κελλί του καὶ τρεφόμενος μὲ ψωμί καὶ νερό. Τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων καὶ κυρίως αὐτὸ τῆς προφητείας, τὸν ἔκαναν εὐρύτητα γνωστό. Σὲ μία περίοδο ξηρασίας, ἔκανε μὲ τὴν προσευχὴ του νὰ ἀναβλύσει μία πηγή! Κατὰ τὴν διάρκεια ἑνὸς λιμοῦ, ἔπεισε τοὺς ἄλλους μοναχοὺς νὰ θρέψουν τοὺς ἐξαθλιωμένους χωρικοὺς μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων καὶ μετὰ γέμισε θαυματουργικὰ τίς ἀποθήκες. Στὸν συγγενῆ του Πρίγκιπα Κωνσταντῖνο προφήτευσε, ὅτι θὰ ἐπέστρεφε στὴν ἡγεμονία του ἂν ἔκτιζε μία Ἐκκλησία ἀφιερωμένη στὴν Ἁγία Τριάδα. Κατὰ τὴν ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων μία ἀντιπροσωπία ἀπὸ τὴν ἡγεμονία ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἄρχοντα νὰ ἀναλάβῃ τὴν διοίκηση! Στὸν προβληματικὸ Πρίγκιπα Σεμιάκα, προλέγει τὸν θάνατό του, ἂν δὲν σταματήσει νὰ σπέρνῃ διχόνοια στὴν χώρα. Ἀδιόρθωτος ὁ Σεμιάκα πεθαίνει!

Κατὰ τὴν κηδεΐα τοῦ Ἠγουμένου, ἕνα ζαρκάδι ἀκολουθεῖ τὸν Μιχαήλ χωρὶς νὰ φοβᾶται τὸν κόσμον! Δεῖγμα καὶ φανέρωση τῆς προπτωτικῆς καταστάσεως στὴν ὁποία εἶχε φθάσει ὁ Σαλός.

Στὶς 22 Ἰανουαρίου 1440, ἀνεβαίνει στὸ καμπαναριὸ καὶ ξεσηκώνει τὸν κόσμον μὲ χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες. Ὅταν τὸν ρώτησαν γιατί, μὲ καταπληκτικὴ εὐκρίνεια ἀπάντησε: "Αὐτὴ τὴν στιγμὴ ἡ Μόσχα βρίσκεται σὲ μεγάλη χαρὰ. Ἕνας γιὸς τοῦ Μεγάλου Πρίγκιπα γεννήθηκε. Θὰ κληρονομήσῃ ὅλη τὴν Ρωσικὴ γῆ καὶ θὰ εἶναι τρόμος τῶν ἐχθρῶν του. Ἀλλὰ θὰ ὑποτάξῃ τὸ Νόβγκοροντ καὶ θὰ βάλῃ τέλος στὶς ἐλευθερίες του". Ὁ Μεγάλος Ἠγεμόνας τῆς Μόσχας Ἰβάν Γ', ἕνας ἀπὸ τοὺς θεμελιωτὲς τῆς Μοσχοβίτικης Τσαροκρατίας, αὐτὸς πού προσάρτησε τὸ Νόβγκοροντ τὸ 1471, εἶχε γεννηθεῖ! Κάποτε ὁ Σαλός δὲν δίστασε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδο στὸ μοναστήρι μιᾶς ὁμάδας 30 ὀπλισμένων περιθωριακῶν ἀτόμων, νὰ τοὺς βάλῃ στὴν τράπεζα καὶ νὰ τοὺς προσφέρει προσωπικὰ φαγητό!

Τὸ 1453, ἔτος τῆς Ἀλώσεως τῆς ΚΠόλεως ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς, ὁ μακάριος Μιχαήλ κοιμήθηκε εἰρηνικὰ, ἀφοῦ προεῖδε τὸν θάνατό του, ἀποχαιρέτησε τοὺς μοναχοὺς καὶ κοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἦταν ἡ 11η Ἰανουαρίου, ἡμέρα τῆς μνήμης του.

Νεομάρτυς Μιχαήλ (+ 1931) *

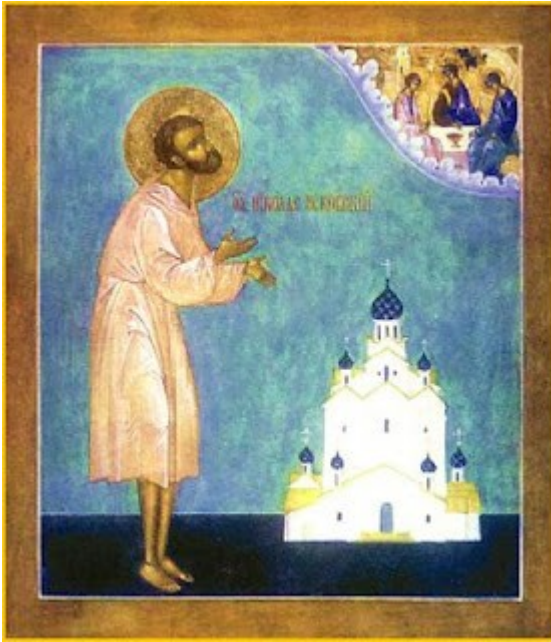
Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 1η Ἀπριλίου.

Ὅσιος Μιχαήλ τοῦ Σολβισεκόντσκ Ρωσίας*

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 3η Ἰουλίου.

Όσιος Νικόδημος ὁ Νέος*

Όσιος Νικόλαος τοῦ Πσκώφ Ρωσίας (+ 1576)

Ὁ μακάριος Νικόλαος ἔμεινε στήν Ἱστορία (ὅπως ἔγραψαν οἱ Γερμανοί L. Taube καί E. Krutze, μέλη τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἰβάν Δ'), σάν "ὁ φτωχός ζητιάνος πού φόβισε καί κυνήγησε ἕναν Τσάρο μέ τά στρατευματά του".

Τό 1570, μετά τήν καταστροφή τοῦ Νόβγκοροντ ἀπό τόν Ἰβάν Δ' τόν Τρομερό, ὁ Τσάρος πῆγε στό Πσκώφ, ἐπίσης ὑποπτο γιά προδοσία κατά τό διαταραγμένο μυαλό του, καί στρατοπέδευσε στό χωριό Λιουμπιατίνο, πέντε βέρτσια ἀπό τήν πόλη. (Τότε ἀποκεφάλισε μέ τά ἴδια του τά χέρια τόν Ὁσιομάρτυρα Κορνήλιο, Ἡγούμενο τῆς Μονῆς τῶν Σπηλαίων τοῦ Πσκώφ, πού βγήκε νά τόν ὑποδεχθεῖ μέ τόν Τίμιο Σταυρό).

Ὁ Ἰβάν μπήκε στήν πόλη τήν Κυριακή Β' Νηστειῶν καί βρήκε τούς κατοίκους νά τόν ὑποδέχονται γονατιστοί μπροστά στά σπιτία

τους, προσφέροντας - κατά τό ἔθιμο - ψωμί καί ἀλάτι. Μετά τήν Δοξολογία στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀφοῦ προσκύνησε τά Λείψανα τοῦ ἁγ. Πρίγκιπος Βσέβολοντ - Γαβριήλ, ζήτησε νά πάρει τήν εὐλογία τοῦ Σαλοῦ Νικολάου. Ὁ μακάριος τόν περίμενε σέ μία γωνία κάτω ἀπό τό καμπαναριό. Μπροστά τους ἦταν στρωμένο ἕνα τραπέζι· πάνω στό λευκό τραπεζομάντηλο ὑπῆρχε ἕνα κομμάτι ὠμό κρέας!

"Φάε", εἶπε ὁ μακάριος.

"Εἶμαι Χριστιανός - ἀπάντησε ὁ Τσάρος - καί δέν τρώω κρέας τήν Σαρακοστή".

"Πίνεις ὅμως αἷμα ἀνθρώπων", τόν κεραυνοβόλησε ὁ Νικόλαος!

"Ἰβάνουσκα, Ἰβάνουσκα - συνέχισε ὁ Σαλός - φύγε πρὶν σοῦ λείψει ὁ τρόπος νά φύγεις"!

Τήν ἴδια στιγμή μπήκε ἕνας ἵπποκόμος καί πληροφόρησε τόν Ἰβάν, ὅτι τό ἀγαπημένο του ἄλογο εἶχε ξαφνικά ψοφήσει! Τρομαγμένος ὁ Ἰβάν ἀναθεώρησε τά σχέδιά του καί ἔφυγε ἄπρακτος. Τό Πσκώφ εἶχε σωθεῖ.

Ὁ μακάριος Νικόλαος κοιμήθηκε εἰρηνικά ἔξη χρόνια μετά τό περιστατικό αὐτό, τό 1576, καί ἐνταφιάσθηκε στήν κρύπτη τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ. Ἡ ἀγιότητά του διακηρύχθηκε ἀμέσως ἀπό τόν λαό καί τήν Ἐκκλησιαστική Ἀρχή. Τό 1581, κατά τήν διάρκεια μιᾶς ἐπιδρομῆς τῶν Πολωνῶν, πολλοί εἶδαν τόν Σαλό Νικόλαο μαζί μέ τόν ἁγ. Κορνήλιο, νά προσεύχονται στήν Θεοτόκο γιά τήν σωτηρία τῆς πόλεως.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 28η Φεβρουαρίου.

Όσιος Νικόλαος τοῦ Νόβγκοροντ (+ 1392)

Γεννήθηκε στό Νόβγκοροντ καί ἦταν γιός πλουσίων γονέων. Ἡ μητέρα του εἶχε φήμη ἁγίας καί ἡ οἰκογένειά του ἔμενε στήν ἀριστοκρατική συνοικία, "ὑπό τήν προστασία τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας". Γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἄφησε τόν πατρικό πλοῦτο καί ὑποκρινόμενος τόν σαλό γυρνοῦσε στούς δρόμους διδάσκοντας τούς ἀνθρώπους. Μόνιμος συνοδός του σ' αὐτή τήν ἄσκηση ἦταν ὁ μακάριος Θεόδωρος, ἐπίσης διά Χριστόν Σαλός. Κάποτε, παρουσία πολλῶν ἀνθρώπων, καί οἱ δύο πέρασαν τόν ποταμό Βολκῶφ πού διασχίζει τό Νόβγκοροντ, πατώντας πάνω στό νερό! Συνήθως οἱ δύο Σαλοῖ ὅταν συνέβαινε νά συναντηθοῦν στήν γέφυρα τοῦ ποταμοῦ, ἄρχιζαν δῆθεν

νά μαλώνουν, νά κτυπιούνται καί τελικά έπεφταν στό νερό, χλευάζοντας έτσι τούς κατοίκους τής πόλεως πού ήσαν χωρισμένοι σέ αντίπαλα στρατόπεδα από πολιτικές ή τοπικές διαμάχες.

Κοιμήθηκε ειρηνικά τό 1392. Τό 1554, 150 χρόνια μετά τόν θάνατό του, ό τότε Αρχιεπίσκοπος Ποιμήν ύψωσε πάνω από τόν τάφο του ένα Παρεκκλήσιο αφιερωμένο στόν άγ. Παντελεήμονα, αλλά ό λαός όμως τήν απέδωσε στόν μακάριο Νικόλαο. Μία καταγραφή στό Χρονικό τής Αγίας Σοφίας αναφέρει, ότι κατά τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή πού κατά τό έθιμο ό Αρχιεπίσκοπος του Νόβγκοροντ έκανε περιοδεία στίς μονές τής περιφέρειάς του, γιά νά δώσει καί νά λάβει συγχώρηση, σταματούσε μόνον σέ μία ένορία, εκείνη του Σαλου Νικολάου.

Τό 1831 ό Τσάρος Νικόλαος Α' γιά νά τιμήσει τούς κατοίκους του Νόβγκοροντ, έδωσε στόν τρίτο του γιό τό όνομα του μακαρίου Νικολάου. Αργότερα ό έγγονός του Μεγάλος Δούκας Νικόλαος Νικολάγιεβιτς πήρε τό ίδιο όνομα.

Η μνήμη του τιμάται τήν 27η Ιουλίου.

Όσία Ξένη τής Πετρούπολεως (+ 1796 – 1806)

Τό εύλογημένο άνθος τής Αγίας Πετρούπολεως.

Έζησε στην Αγία Πετρούπολη κατά τήν βασιλεία τής Έλισάβετ Πετρόβνα (1709 -1762) καί τής Αίκατερίνης Β' τής Μεγάλης (1729 - 1796). Ήταν σύζυγος του Ψάλτη τής Αύλης Συνταγματάρχη Ανδρέα Θεοδώροβιτς, ό οποίος απέβίωσε ξαφνικά, κατά τήν διάρκεια ενός συμποσίου, χωρίς νά είναι προετοιμασμένος μέ τά Μυστήρια τής Έκκλησίας. Μετά τόν θάνατο του συζύγου της μοίρασε τήν περιουσία τους στους πτωχούς, προετοιμάσθηκε μέ διαμονή σέ κοινόβιο γιά 8 χρόνια καί έπιστρέφοντας στην Αγία Πετρούπολη, σέ ένδειξη αγάπης προς τόν σύζυγό της, "πήρε πάνω" της τίς άμετανόητες άμαρτίες του, ντύθηκε τήν στολή του, άκουγε στό όνομά του καί ύποκρίθηκε τήν σαλή γιά 45 περίπου χρόνια.

Έζησε άστεγη στους δρόμους, προσευχομένη τίς νύκτες στά χωράφια ή μεταφέροντας τουβλα γιά τήν άνέγερση Ναών, εύεργετώντας τούς ανθρώπους μέ τά θαυματά της καί χαρίσματα τής προοράσεως καί τής προφητείας. Κοιμήθηκε ειρηνικά μεταξύ των έτων 1796 καί 1806 καί ένταφιάσθηκε στό Κοιμητήριο του Σμολένσκ. Πάνω στόν τάφο της ύπήρξε ή έξής μαρμάρινη έπιγραφή, ένα περιληπτικό Συναξάριο του Βίους Της:

"Είς τό Όνομα του Πατρός καί του Υιού καί του Αγίου Πνεύματος. Ένθάδε κείται τό σώμα τής δούλης του Θεού Ξένης Γρηγοριέβνας, συζύγου του Ψάλτου τής Αύλης Συνταγματάρχου Ανδρέου Θεοδώροβιτς Πετρώφ. Έχήρευσε 26 έτων. Μία προσκυνήτρια επί 45 έτη, έζησε συνολικώς 71 έτη. Ήτο γνωστή υπό τό όνομα Ανδρέας Θεοδώροβιτς. Όποιοσδήποτε μέ έν γνώρισε άς προσευχηθεί γιά τήν ψυχή μου, ώστε νά σωθεί ή δική του. ΑΜΗΝ".

Ο τάφος της αναδείχθηκε πηγή ίαμάτων. Τά θαύματά της αποδεικνύουν τήν παρρησία της προς τόν Θεό, κυρίως σέ θέματα μέθης, στέγης καί έργασίας.

Κατά τήν περίοδο του άθεϊστικού καθεστώτος, τό Παρεκκλήσιο του τάφου της μετατράπηκε σέ έργαστήριο γλυπτικής, ό λαός όμως συνέχισε νά προσφεύγει στίς

πρεσβείες της. Μετά τήν πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος ἐπιστράφηκε στήν Ἐκκλησία καί σήμερα ἀποτελεῖ τόπο προσκυνήματος.
Ἡ μνήμη της τιμᾶται τήν 24η Ἰανουαρίου.

Ἅγιος Παῦλος τῆς Κορίνθου

"Ὑποκριθεῖς ὁ Παῦλος ἐν γῆ μωρίαν, χορῶ θανῶν σύνεστι τῶν θεοφρόνων"
Καμμία πληροφορία γιά τήν ἐποχή καί τόν τόπο πού ἔζησε δέν διασώθηκε. Ὁ πρ. Λεοντοπόλεως Σοφρώνιος Εὐστρατιάδης σημειώνει στό "Ἁγιολόγιο", ἀπλῶς ὅτι καταγόταν ἀπό τήν Κόρινθο καί ἀναδείχθηκε σημειοφόρος.
Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 6η Νοεμβρίου.

Ἅγια Πελαγία τοῦ Ντιβίγιεβο Ρωσίας (+ 1884) *

Ἅγιος Προκόπιος τοῦ Οὔστιουγκ Ρωσίας (+ 1303)

Ὁ πρῶτος διά Χριστόν Σαλός τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδοξίας, ἐφ' ὅσον κατά τήν ἐπικρατοῦσα ἄποψη στό Νόβγκοροντ ἐμφανίσθηκαν γιά πρώτη φορά οἱ Γιουροντίβγιε - διά Χριστόν Σαλοί.

Ὁ μακάριος Προκόπιος δέν ἦταν Ρωσικῆς, ἀλλά Δυτικῆς - Λατινικῆς καταγωγῆς. Κατά τόν Ρωσικό Βίο του (πού συντάχθηκε 200 χρόνια μετά τόν θάνατό του), γεννήθηκε σέ κάποια ἀπό τίς Γερμανικές πόλεις (ἓνα θαῦμα του κατά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μάλλον ταυτίζει τήν ἰδιαίτερη του πατρίδα μέ τό Λιούμπεκ), σέ πλούσια οἰκογένεια. Γιά τήν ἐκτός Ρωσίας ζωή του δέν διασώθηκαν κάποιες πληροφορίες. Σέ ὠριμη ἡλικία, ἐπιβιβάσθηκε μέ ὄλο του τόν πλοῦτο σέ ἓνα ποταμόπλοιο καί ἔπλευσε ἀνατολικά. Γνώρισε τήν Ὁρθοδοξία στό Νόβγκοροντ καί γοητευμένος ἀπό τήν μεγαλοπρέπεια τῆς λατρείας Της Τήν ἀσπάσθηκε καί βαπτίσθηκε στή Μονή τοῦ Χουτίν. Στήν συνέχεια, ἀφοῦ μοίρασε τήν περιουσία του στούς πτωχοῦς, μοναχός ἤ ὄχι δέν εἶναι ἐξακριβωμένο, κατευθύνθηκε ἀνατολικώτερα καί κατέληξε Σαλός στό Οὔστιουγκ, στόν ποταμό Σουκῶνα.

Σάν Σαλός ἔζησε χωρίς μόνιμη κατοικία. Συνήθιζε νά κοιμᾶται πάνω σέ σωρούς κοπριάς ἢ στά σκαλιά τῶν Ἐκκλησιῶν. Περισσότερο γυμνός παρά ντυμένος, δέν ἔδειχνε νά ἐπιρεάζεται ἀπό τόν καύσωνα καί κυρίως τόν πολικό Ρωσικό χειμῶνα (αἰῶνες ἀργότερα ὁ ὁσ. Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ θά μιλήσει "γιά τήν χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού σάν γοῦνα σκεπάζει τούς ἀσκητές"). Τροφή του ἦταν ὅ,τι τοῦ πετοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, ποτέ ὅ,τι τοῦ πρόσφεραν οἱ ἄδικοι πλούσιοι, συνήθως ὅτι τοῦ ἔδιναν οἱ ἐντιμοί πτωχοί.

Στήν ἀρχή τῆς ἀσκήσεώς του οἱ κάτοικοι τόν ἀντιμετωπίζουν σάν τρελλό, ἔτσι τά παιδιά τόν πειράζουν καί οἱ ἀγροίκοι τόν κτυποῦν. Ἐνα συγκλονιστικό θαῦμα θά ἀποκαλύψει στούς συντοπίτες του τήν κρυμμένη πίσω ἀπό τήν σαλότητα ἀγιότητά του. Μία ἡμέρα ἄρχισε νά κλαίει, προλέγοντας μία μεγάλη καταστροφή, ὅμως κανείς δέν τοῦ ἔδωσε σημασία. Ὅταν ἓνα μαῦρο σύννεφο ἐμφανίζεται στόν οὐρανό καί ὑπόκωφες βροντές σείουν τόν τόπο, ὁ μακάριος τρέχει στήν Ἐκκλησία καί γονατίζει προσευχόμενος μπροστά στήν εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Γύρω του σιγά-σιγά συγκεντρώνονται οἱ πανικόβλητοι κάτοικοι καί ἡ Θεοτόκος δέχεται τήν προσευχή τοῦ Σαλοῦ, κάνοντας φανερή τήν εὐνοιά Της μέ ἓνα αὐλάκι μύρου πού ἄρχισε νά τρέχει ἀπό τήν εἰκόνα Της! Ὅταν τό σκοτάδι διαλύθηκε διαπιστώθηκε, ὅτι τό σύννεφο εἶχε "ξεσπάσει" 20 βέρτσια ἔξω ἀπό τήν πόλη. Ἐπρόκειτο γιά μία βροχή μετεωριτῶν! Δύο αἰῶνες μετά οἱ καταστροφές ἦταν ἀκόμη φανερές καί κάποιες ἀπό τίς πέτρες πού ἔπεσαν εἶχαν

φυλαχθεί στον Καθεδρικό Ναό του Βλαδιμήρ.

Τό θαύμα αυτό "συνεχίσθηκε" πέντε αιώνες αργότερα. Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο Ρώσοι αίχμάλωτοι που κρατούνταν στο Λιούμπεκ, φοβισμένοι από τους καταστρεπτικούς βομβαρδισμούς των Συμμάχων που ισοπέδωναν τις Γερμανικές πόλεις, ἄρχισαν νά ἐπικαλοῦνται στίς προσευχές τους τόν μακάριο Προκόπιο καί ἡ δύναμη τῆς προστασίας του ὑπῆρξε φανερή. Ἐνώ οἱ διπλανές πόλεις καταστράφηκαν καί εἶχαν πολλά θύματα, τό Λιούμπεκ βγήκε ἀπό τόν πόλεμο ἄθικτο!

Κατά τήν διάρκεια ἑνός ιδιαίτερα τραχύ χειμῶνα, ὁ ἄστεγος Σαλός παρ' ὀλίγο νά χάσει τήν ζωή. Στό Ρωσικό Βίο του ἡ περιγραφή εἶναι ἐντυπωσιακή. Ἐνώ τά πάντα ἔχουν καλυφθεῖ ἀπό τό χιόνι καί ἄνθρωποι καί ζῶα πεθαίνουν ἀπό τό κρύο, ὁ Προκόπιος - μισόγυμνος κατά τήν συνήθειά του - τολμά νά ζητήσει ἄσυλο κοντά σέ κάποιους ζητιάνους, ἀλλά διώχνεται μέ κτυπήματα. Πηγαίνει τότε σέ ἕνα παράπηγμα καί ζητᾶ θαλπωρή ἀνάμεσα στούς μαζεμένους ἐκεῖ σκύλους, ὅμως τά ζῶα - τρομαγμένα ἀπό τήν θέα του ἢ ὄργανα τοῦ ἀντικειμένου; - τόν δαγκώνουν. Ἀποφασισμένος νά πεθάνει ἐπιστρέφει στά σκαλιά τῆς Ἐκκλησίας καί ἐνῶ ἐτοιμάζεται νά παραδώσει τήν ψυχή του στό Θεό, ἕνας Ἄγγελος τόν καλύπτει μέ ἕνα ἀνθισμένο κλαδί! καί μία ὑπεκόσμια θαλπωρή τόν κρατάει στήν ζωή γιά ὅσο διάστημα χρειάζεται! (Κάτι παρόμοια ἀναφέρεται στό Βίο τοῦ ἁγ. Ἀνδρέα τῆς ΚΠόλεως).

Ὁ ἴδιος αργότερα διηγήθηκε αὐτή τήν "ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι" ἐμπειρία του στόν Ἱερέα τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Οὔστιουγκ Συμεών, στόν ὁποῖο προφήτευσε ὅτι ἡ σύζυγός του Μαρία θά γεννήσει ἕναν Ἅγιο (πρόκειται γιά τόν ἁγ. Συμεών Ἐπίσκοπο Πέρμ, Ἱεραπόστολο στούς παγανιστές Ζυριάνους).

"Γινόμενος τοῖς πᾶσι τά πάντα, ἵνα πάντως τινάς κερδίσει" κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο, ὁ μακάριος Προκόπιος υἱοθέτησε τοπικές συνήθειες καί σύμβολα, γιά νά πλησιάζει πιό εὔκολα τούς κατοίκους. Συνήθως κρατοῦσε στό ἄριστερό του χέρι τρεῖς τσιμπίδες (σύμβολο γονιμότητας στούς λαούς τοῦ Βορρά). Ἀπό ἐμπειρία εἶχαν ὅλοι μάθει ὅτι ἂν τίς κρατοῦσε μέ τό κεφάλι σκυφτό, αὐτό ἦταν σημάδι κακῆς χρονιάς.

Ὁ θάνατος τοῦ Ὀσίου ὑπῆρξε περίεργος, ὅπως περίεργη ἦταν καί ἡ ζωή του γιά τούς ἀνθρώπους. Βρέθηκε νεκρός, μέ τά χέρια σταυρωμένα, κάτω ἀπό ἕναν σωρό χιονιοῦ, λίγο ἔξω ἀπό κάποιο μοναστήρι στό ὁποῖο φαίνεται ὅτι πήγαινε. Τό περίεργο εἶναι ὅτι αὐτό συνέβη Ἰούλιο μήνα! Τό Λεΐψανό του ἐνταφιάσθηκε κατά τήν ἐπιθυμία του κοντά σέ ἕνα μεγάλο βράχο, ἀπ' ὅπου συνήθιζε νά εὐλογεῖ τά διερχόμενα πλοῖα.

Τό 1458 ἕνας προσκυνητής ἀπό τήν Μόσχα, παρήγγειλε "αὐθαίρετα" μία εἰκόνα του, ἔφτιαξε ἕνα Παρεκκλήσιο πάνω στόν τάφο του καί τήν τοποθέτησε ἐκεῖ. Ὁ τοπικός Κλῆρος ἀντιδρώντας στήν "αὐθαιρεσία" κατέστρεψε τό Παρεκκλήσιο! Τρία χρόνια αργότερα, τό 1461, πολεμιστές ἀπό τό Οὔστιουγκ που μολύνθηκαν ἀπό ἐπιδημία κατά τήν διάρκεια ἐκστρατείας κατά τοῦ Νιζνί - Νόβγοροντ, ζήτησαν τίς προσευχές τοῦ Προκοπίου καί θεραπεύθηκαν. Ἐπιστρέφοντας στήν πόλη ξανάκτισαν τό Παρεκκλήσιο τοῦ τάφου του καί ἀπό τότε ξεκίνησε ὁ ἑορτασμός τῆς μνήμης του τήν 8η Ἰουλίου. Ἡ ἀγιότητά του διακηρύχθηκε ἀπό τήν Σύνοδο τῆς Μόσχας τοῦ 1547.

Στή Ρωσική Εἰκονογραφία ὁ Σαλός Προκόπιος εἰκονίζεται σέ γεροντική ἡλικία, μέ γκριζα μαλλιά καί μακριά γενειάδα, ρακένδυτος, μέ τρύπιες κάλτσες καί γυμνά γόνατα, νά κρατάει στό ἄριστερό του χέρι τρεῖς τσιμπίδες.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 8η Ἰουλίου.

Ὁσιος Προκόπιος τῆς Βολόγδας Ρωσίας (17ος αἰ.)*

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 8η Ἰουλίου.

Ὁσιος Προκόπιος τῆς Βιάτκας Ρωσίας (+ 1627)

Γεννήθηκε τό 1578 ἔξω ἀπό τήν Βιάτκα ἀπό γονεῖς πτωχοῦς. Στήν ἡλικία τῶν 12 ἐτῶν τόν κτύπησε κεραυνός καί θεραπεύθηκε στή Μονή Κοιμ. Θεοτόκου, ἀπό τόν Ἡγούμενο ὁσ. Τρύφωνα. Λίγο μετὰ ἀφοῦ ἔγινε καλά, πήγε στήν ἐκκλησία τῆς ἁγ. Αἰκατερίνης σέ ἕνα

κοντινό χωριό και έζησε κοντά στον έφημέριο, διαρκώς προσευχόμενος.
Στήν ηλικία των 20 έτων οι γονείς του θέλησαν να τον νυμφεύσουν, όποτε ο Προκόπιος διέφυγε στη Βιάτκα, ύποκρινόμενος τον σαλό. Προσποιούμενος τον διανοητικά καθυστερημένο και τον κωφάλαλο, άσκούσε την άπόλυτη σιωπή και υπέμενε τούς χλευασμούς και τις κακουχίες μέ καρτερία. Η άρετή του άνταμείφθηκε μέ τό χάρισμα τής προφητείας, τό όποίο φανέρωνε μέ τρόπο πάντα παράδοξο. Λ.χ. κάποτε στον Ναό του Τιμίου Προδρόμου, ένας νέος - ο Κορνήλιος - έψαλλε μέ τήν χορωδία· ξαφνικά ο Προκόπιος μπήκε στον ναό, πήρε τον νεαρό και τον έσπρωξε άπό τήν Ώραία Πύλη στό Ίερό· έξη χρόνια άργότερα ο Κορνήλιος χειροτονήθηκε Ίερεύς!
Κοιμήθηκε ειρηνικά τό 1627 και ένταφιάσθηκε στη Μονή Κοιμ. Θεοτόκου Βιάτκας, όπου σήμερα φυλάσσονται τά Λείψανά του.
Η μνήμη του τιμάται τήν 21η Δεκεμβρίου.

Ώσιος Σάββας - "Ευδόκιμος" ο Βατοπεδινός (14ος αί.)* Η μνήμη του τιμάται τήν 5η Οκτωβρίου.

Ώσιος Σεραπίων ο Σινδονίτης
Ο θαυμαστός Βίος του περιγράφεται στη Λαυσαϊκή Ίστορία του Ήπισκόπου Έλενουπόλεως Παλλαδίου. "Έμεινε στην Ίστορία τής Έκκλησίας σαν πρότυπο έλεημοσύνης, "ώς ουδείς άλλος Αββάς εις τήν έρημον".
Μοναχός στην νεότητά του, υπήρξε μεγάλος έραστής τής μελέτης και ήξερε τήν Άγία Γραφή άπό στήθους. Η Ειρήνη Γκοραϊνωφ σημειώνει χαρακτηριστικά, ότι "προτιμώντας άπό τήν άσφάλεια ενός μοναστηριακού κελλιου τήν πείνα, τήν δίψα και τήν άνασφάλεια των πέντε δρόμων, διάλεξε τον πλανόδιο βίο και πέρασε τον χρόνο του ταξιδεύοντας... Μία σινδόνη, ένα λινό πουκάμισο, του χρησίμευε για μοναδικό ρούχο (έτσι) είναι ο πρώτος που περιβάλλεται τήν στολή τής διά Χριστόν μωρίας, τήν γυμνότητα".
Κάποτε, "έν καιρῷ χειμώνος", συνάντησε έναν πτωχό που έτρεμε άπό τό κρύο και του έδωσε τά ένδύματά του. Στη συνέχεια συνάντησε άλλο πτωχό και του έδωσε τά έσωτερικά του ένδύματα μένοντας γυμνός! Τότε άναγκάσθηκε να περιβληθεί ένα σεντόνι! "Ποιός σε έγδυσε έτσι;" τον ρώτησε κάποιος. "Αυτό" του άπάντησε ο Ώσιος και έδειξε τό Ευαγγέλιό του!
Λίγο άργότερα κάποιος συρόταν στη φυλακή για χρέη και ο Ώσιος άναγκάσθηκε να πουλήσει τό Ευαγγέλιό του για να τον έλευθερώσει (στην έποχή του τά βιβλία ήταν χειρόγραφα και γι' αυτό μεγάλης άξίας). Όταν ο ύποτακτικός του τον ρώτησε πού ήταν τό Ευαγγέλιο, ο μακάριος Σεραπίων άπάντησε: "Συνεχῶς μου έπαναλάμβανε, "πούλησε ότι έχεις και δώστα στους πτωχούς". "Έτσι τό άκουσα"!
Είναι σημαντικό τό περιστατικό που άφορά τήν συνάντηση του Σαλου με μία έγλειστη παρθένο στην Ρώμη. Όταν έφθασε προσκυνητής στην Πόλη των Πρωτοκορυφαίων, έμαθε για μία έγκλειση παρθένο που για είκοσι χρόνια δεν είχε δει άνθρωπο.
"Τί κάθεται;" τήν ρώτησε όταν τήν συνάντησε.
"Δέν κάθομαι, αλλά όδεύω" του άπάντησε.
"Πρός τά που όδεύεις;" τήν ξαναρώτησε.
"Πρός τον Θεό" του άπάντησε η παρθένος.
"Ζήσ η πέθανες;"
"Πιστεύω στον Θεό ότι έχω πεθάνει. Διότι, όποιος ζη μέ τήν σάρκα δεν μπορεί να όδεύσει".
Θέλοντας ο Σαλός να δοκιμάσει τήν άρετή της (ή - πιθανῶς - να άποκαλύψει τήν πνευματική έπαρση, αλλά και πτωχεία), τής προτείνει: "Λοιπόν για να μέ πληροφορήσεις ότι πέθανες, κάνε ότι κάνω· βγές και έλα".
Η παρθένος, όχι χωρίς άντιρρήσεις, βγήκε και τον άκολούθησε. Όταν έφθασαν σε κάποια Έκκλησία, ο Ώσιος τής προτείνει τό για τούς άνθρωπους σκάνδαλο: "Τώρα, αν θέλεις να μέ πείσεις πώς είσαι νεκρή για τον κόσμο, βγάλε τά ρούχα σου, βάλτα στην

πλάτη ὅπως κι ἐγώ καί ἔλα νά περάσουμε μέσα ἀπό τήν πόλη"!

Ἡ παρθένος σκανδαλίζεται. "Μά, θά μέ περάσουν τρελή", λέει.

"Καί τί σέ νοιάζει τί θά πούν, ἀφοῦ εἶσαι νεκρή γιά τόν κόσμο, ὅπως λές;" τήν διορθώνει ὁ Σαλός. Ἡ παρθένος μετά τό μάθημά της ἐπιστρέφει στό κελλί της διορθωμένη.

Ἄλλοτε ἔδωσε ἐντολή στόν ὑποτακτικό του νά τόν πουλήσει δοῦλο σέ μία ὁμάδα εἰδωλολατρῶν κωμικῶν καί τά χρήματα νά τά δώσει στούς πτωχοῦς! ἔμεινε δέ ἐργαζόμενος κοντά τους, μέχρι πού τοῦς ἔφερε στήν θεογνωσία καί τοῦς βάπτισε! Δέν εἶναι γνωστό πότε καί πού κοιμήθηκε. Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 21η Μαρτίου.

Ἅγιος Σίμων τοῦ Γιούρεβιτς Ρωσίας (+ 1584)

Ἦταν γιός πτωχῶν γεωργῶν καί ἀπό νωρίς ἐγκατέλειψε τό πατρικό του γιά νά περιπλανηθεῖ στά δάση. Ὄταν κάποιοι ξυλοκόποι τόν βρήκαν στό δάσος, τόν θεώρησαν διανοητικά καθυστερημένο καί τόν ἔδωσαν ὑπηρέτη σέ κάποιο Ἱερέα. Γιά διάστημα 15 ἐτῶν ὁ μακάριος Σίμων βοήθησε τόν Ἱερέα στίς δουλειές του γιά ἓνα κομμάτι ψωμί, ἀλλά καί τοῦς πτωχοῦς καί βαρυφορτωμένους μέ δουλειές χωρικούς.

Στή συνέχεια μετακόμισε στό Γιούρεβιτς τοῦ Βόλγα. Ἐκεῖ ἐκδηλώθηκε περισσότερο ἡ διά Χριστόν σαλότητά του, ἀλλά καί τό προφητικό καί θαυματουργικό του χάρισμα.

Δίνοντας ἓνα χαστούκι στόν Κυβερνήτη τῆς πόλεως, σταματάει μία πυρκαγιά! Ἰδιαίτερα ἀγαπητός στίς μητέρες, ἡ συμπεριφορά του πρὸς τά παιδιά εἶναι προφητική: Ὅποια παιδιά παίρνει στήν ἀγκαλιά του ἐπιζοῦν, ὅσα δέν τά παίρνει πεθαίνουν!

Ἐνα βράδυ ὁ Πέτρος Σωτύρεφ βρίσκεται ἔξω ἀπό τό σπίτι του. Ξαφνικά βλέπει ἓναν ἄνθρωπο νά περπατάει πάνω στά νερά τοῦ ποταμοῦ. Εἶναι ὁ μακάριος Σίμων. "Εἰρήνη σέ σένα, φίλε - τοῦ λέει φθάνοντας - Στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ σέ παρακαλῶ νά μὴν ἀποκαλύψεις σέ κανέναν αὐτό πού εἶδες, πρὶν τόν θάνατό μου. Φάνηκε καλό στόν Κύριο νά μέ δείξει σέ σένα, ὅπως εἶμαι στήν πραγματικότητα. Ἀλλά γιά τήν ὥρα, μὴν πεῖς τίποτα σέ κανέναν".

Ἄλλοτε, ἐνῶ βάδιζε πάνω στά νερά, προεῖπε τήν ἴδρυση μετά ἀπό 40 χρόνια μιᾶς Μονῆς στή δυτική ὄχθη τοῦ Βόλγα.

Ὁ Ἅγιος εἶχε τέλος μαρτυρικό. Θιγμένος ἀπό τήν συμπεριφορά του ὁ Κυβερνήτης Πετελίνας τόν κτύπησε βάνουσα καί τόν φυλάκισε. Στή φυλακή οἱ πληγές του μολύνθηκαν καί τελικά πέθανε, ἀφοῦ ζήτησε νά ἐξομολογηθεῖ καί νά κοινωνήσει. Ἐνταφιάσθηκε στήν Μονή Βογκογιαβλέφνσκ.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 10η Μαΐου καί τήν 4η Νοεμβρίου.

Ἅγιος Συμεών τῆς Συρίας*

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τήν 21η Ἰουλίου.

Ἅγιος Τερέντιος ὁ Θαυματουργός (+ 1886)

Γιά τόν μακάριο Τερέντιο δέν εἶναι γνωστές πληροφορίες σχετικά μέ τήν καταγωγή καί τήν οἰκογενειακή κατάσταση. Εἶναι γνωστό μόνο, ὅτι εἶχε ἓναν ἀδελφό, τόν Θεόδωρο, πού γνώριζε ἐλάχιστα.

Ἀγωνίσθηκε στό χωριό Μικρός Ἀρχάγγελος τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ὀρλώφ, ντυμένος μέ χειμωνιάτικα τό καλοκαίρι καί τόν χειμῶνα μόνο μέ ἓνα μακρύ πουκάμισο καί ἓνα παπούτσι! Ἀπό τά χτυπήματα καί τήν βάνουση συμπεριφορά τοῦ ὄχλου, τό σῶμα του ἦταν γεμάτο πληγές. Μέ τοῦς ἀνόητους τρόπους καί τήν συμπεριφορά του, προσπαθοῦσε νά ἀγγίξει τήν συνείδηση τῶν ἀμετανοήτων ἀμαρτωλῶν.

Μέ τήν Ἀστυνομία νά τόν ἀντιμετωπίζει σάν ἀλήτη, πολλές φορές στάλθηκε σέ ἄσυλα φρενοβλαβῶν, χωρίς ὅμως νά κρατηθεῖ ἐκεῖ, διότι στήν συμπεριφορά του δέν ὑπῆρχε τίποτα παθολογικό.

Μή έχοντας σπίτι, συνήθως έβρισκε καταφύγιο σέ κάποιον πού είχε παιδαγωγικά κατηγορήσει! Έλεημένος από τόν Θεό μέ τό χάρισμα τής προφητείας, συνήθως δεχόταν ξυλοδαρμούς αντί εύγνωμοσύνης. Πρός τό τέλος τής ζωής του βρήκε καταφύγιο στήν καλύβα ενός ζυθοποιού, ντυμένος μέ μία κουρελού!

Τήν τελευταία ήμέρα τής ζωής του - πέθανε από έγκαύματα - άφησε τήν σαλότητα, ζήτησε συχώρηση, έξομολογήθηκε, κοινώνησε τών Αχράντων Μυστηρίων και κοιμήθηκε είρηνικά, τήν 28η Όκτωβρίου 1886. Μνημονεύεται από τόν Έπίσκοπο Βαρλαάμ Novakshonoff, στό βιβλίο του "God's Fools", χωρίς νά διευκρινίζεται άν τιμâται ευρύτερα ως Άγιος ή μόνον τοπικά.

Πηγη: http://churchsynaxarion.blogspot.de/2009/04/blog-post_2052.html